

Grey Scale #13

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

pt 8074

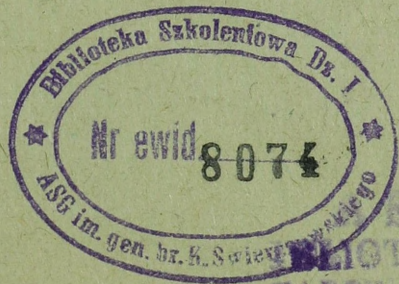
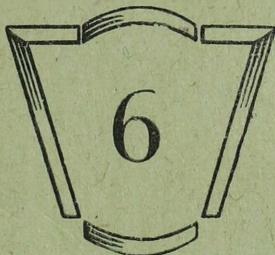
AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

ODDZIAŁ NAUKOWO-BADAWCZY

Egz. Nr 1

PRZEGLĄD
INFORMACYJNY

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWY
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

36449

1966

stvou: 103

pt 8074

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

ODDZIAŁ NAUKOWO-BADAWCZY

~~XXXXXXXXXX~~

Egz. Nr 1

PRZEGLĄD
INFORMACYJNY

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWY
AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

~~36449~~

1 9 6 6

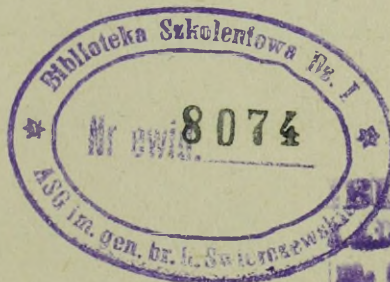
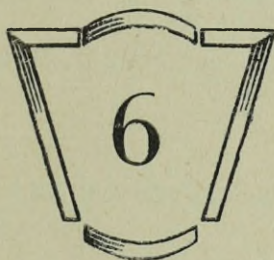
stron: 103

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

ODDZIAŁ NAUKOWO-BADAWCZY

~~XXXXXXXXXX~~
Egz. Nr 1

PRZEGLĄD
INFORMACYJNY

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
ODDZIAŁU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

~~XXXXXXXXXX~~
#36449

1 9 6 6

~~XXXXXXXXXX~~

X

PORÓWNANIE SIŁ ZBROJNYCH GŁÓWNYCH UGRUPOWAŃ POLITYCZNO-
WOJSKOWYCH W LATACH 1965 - 1966

S P I S T R E Ś C I

	Str.
- Indeks	4
- Przedmowa	5
- Uwagi dotyczące danych liczbowych	6
Rozdział 1. Mocarstwa komunistyczne	7
A. Państwa Układu Warszawskiego	7
B. Chiny	24
C. Inne państwa	29
Rozdział 2. Obóz zachodni	33
A. Systemy sojuszków wojskowych	33
B. Pakt Północnoatlantycki	34
C. Organizacja Paktu Centralnego /CENTO/	68
D. Organizacja Paktu Południowo-Wschod- niej Azji /SEATO/	71
E. Państwa objęte układami genewskimi	76
F. Amerykańskie układy dwustronne	79
Rozdział 3. Państwa niezaangażowane	82

ZAŁĄCZNIKI:

1. Dane porównawcze sił strategicznych na początku 1966 roku	95
2. Główne środki przenoszenia broni jądrowej w latach 1964 - 1965	96
3. Porównanie wydatków wojskowych w krajach NATO	98
4. Wydatki wojskowe jako obciążenie gospodarki narodowej	99
5. Porównanie budżetów wojskowych Stanów Zjed- noczonych i Wielkiej Brytanii na rok budżetowy 1965-1966	100
6. Stan liczebny sił zbrojnych czterech mo- carstw według podziału funkcjonalnego	101
7. Reaktory atomowe w krajach nie posiadają- cych broni jądrowej	102

I N D E K S

	Str.		Str.
Albania	23	NRD	31
Australia	72	NRF	46
Belgia	40	Norwegia	51
Bułgaria	22	Nowa Zelandia	73
CENTO	68	Pakistan	70
Chiny	24	Pakt Północnoatlantycki	34
Czechosłowacja	20	Państwa Układu Warszawskiego	7
Dania	42	Polska	18
Francja	43	Portugalia	52
Grecja	47	Republika Filipińska	74
Hiszpania	88	Republika Południowoafrykańska	87
Holandia	50	Rumunia	21
India	82	SEATO	71
Indonezja	83	Stany Zjednoczone	59
Iran	69	Syjam	75
Izrael	85	Szwajcaria	90
Japonia	79	Szwecja	89
Jugosławia	94	Taiwan	81
Kambodża	77	Turcja	54
Kanada	41	Węgry	21
Kuba	29	Wielka Brytania	55
Korea Południowa	80	Wietnam Południowy	76
Korea Północna	30	Wietnam Północny	31
Laos	78	Włochy	48
Luksemburg	50	Zjednoczona Republika Arabska	91
Malajzja	86	Związek Radziecki	10

Uwaga: Nazwy państw podano zgodnie z oryginałem.

PORÓWNANIE SIŁ ZBROJNYCH GŁÓWNYCH UGRUPOWAŃ POLITYCZNO-
WOJSKOWYCH W LATACH 1965 - 1966
/THE MILITARY BALANCE 1965 - 1966/

Przedruk tłumaczenia z angielskiego wyd. MON-Sztab Gen.

Instytut Badań Strategicz-
nych w Londynie.

Listopad 1965 r.

P R Z E D M O W A

Niniejsze wydanie jest siódmą z kolei roczną oceną opracowaną przez Instytut Badań Strategicznych w Londynie, dotyczącą charakteru i stanu liczebnego sił zbrojnych głównych mocarstw. Obejmuje ono mocarstwa komunistyczne, kraje posiadające wspólne układy obronne ze Stanami Zjednoczonymi /bez Ameryki Łacińskiej/ oraz szereg ważniejszych krajów niez zaangażowanych.

Instytut bierze na siebie odpowiedzialność za fakty i oceny zawarte w niniejszym dokumencie. Przy opracowaniu tego dokumentu zwracano się o pomoc i współpracę do rządów i w wielu wypadkach pomoc taką otrzymano. Ponieważ nie wszystkie kraje w równym stopniu współpracowały w dostarczaniu informacji, niektóre dane zostały podane w przybliżeniu. Wykonanie tej pracy Instytut zawdzięcza w poważnej mierze dużej liczbie swych członków i konsultantów, którzy współpracowali w zbieraniu i analizowaniu materiałów.

W opracowaniu tym dokonano porównania sił zbrojnych według stanu z końca października 1965 r. i uwzględniono zmiany, jakie mogły zajść do końca roku. Nie podano natomiast planów dotyczących sił zbrojnych i uzbrojenia po roku 1966r.

Dane zawarte w niniejszym dokumencie nie powinny być traktowane jako obszerny przewodnik przedstawiający porównawczy charakter sił strategicznych, ponieważ nie odzwierciedlają one danych dotyczących położenia geograficznego, wrażliwości na uderzenia i operatywności stron. Mogą one jednak być użyteczne w dyskusji nad zagadnieniami strategii i uzbrojenia.

5

Uwagi dotyczące danych liczbowych

Liczby podane w odniesieniu do stanów liczbowych dotyczą sił regularnych, chociaż w niektórych krajach podano również stany liczebne organizacji paramilitarnych, milicji i rezerw. Dane dotyczące stanu sił morskich odnoszą się jedynie do flot i okrętów znajdujących się w linii, chyba że podano inaczej. Nie brano pod uwagę okrętów o wyporności poniżej 100 ton. Liczby dotyczące budżetów wojskowych nie obejmują pomocy wojskowej.

x

x

x

Instytut Badań Strategicznych

/The Institute for Strategic Studies, 18 Adam Street London WC2/

Publikacja zastrzeżona. Przedruk całości lub części wydawnictwa jest dozwolony tylko za pisemnym zezwoleniem Instytutu.

6

R o z d z i a ł 1

MOCARSTWA KOMUNISTYCZNE

=====

A. PAŃSTWA UKŁADU WARSZAWSKIEGO

W zagadnieniach radzieckiej strategii lat 1964-1965 dominowały dwa wydarzenia: obalenie Chruszczowa i pokazanie pewnej liczby pocisków rakietowych nowego typu, wskazujących na osiągnięty postęp w dziedzinie dużych rakiet na paliwo stałe i przeciw pocisków.

Obalenie Chruszczowa w październiku 1964 roku prawdopodobnie nie było spowodowane niezadowoleniem z jego polityki wojskowej. Wydaje się, że kierownictwo wojskowe stało na uboczu tych wydarzeń, ponieważ większość wpływowych przywódców wojskowych, mianowanych przez Chruszczowa i powiązanych z nim w czasie wojny, pozostała na swoich stanowiskach. Jednak ze względu na to że prawie wszyscy oni przekroczyli już sześćdziesiąt lat życia oraz są ostrożni i konserwatywni, nie można będzie długo odwlekać sprawy przeniesienia wielu z nich w stan spoczynku. Wskazują na to zamiary politycznego kierownictwa. Pod nowym kierownictwem, działacze polityczni tylko w minimalnym stopniu zajmują się zagadnieniami strategii wojskowej, a przywódcy wojskowi ze swej strony unikają publicznych aluzji o niezgadaniu się z polityką rządu, jak to miało miejsce za czasów Chruszczowa. Dotychczas nie było żadnej widocznej zmiany w polityce wojskowej, z wyjątkiem prawdopodobnego odwołania zapowiedzianego w grudniu 1964 roku obniżenia wydatków wojskowych.

Rok 1965 charakteryzował się tym, że po raz pierwszy od 1955 roku nie ma żadnej politycznej jednostki, która byłaby kompetentna /lub upoważniona/ w ustanawianiu praw rządzących strategią. W latach 1953-1955 wojskowi uzyskali możliwość ożywienia dyskusji, które uniemożliwiały

dotychczas Stalin swymi katedralnymi twierdzeniami. Obecnie warunki są inne; atmosfera odprężenia osiągnięta za Chruszczowa bardziej umożliwia dyskusje nad zagadnieniami współczesnej strategii. Nie ma żadnych ważniejszych spraw oczekujących rozpatrzenia, chociaż istnieje szereg kwestii, na które nie znaleziono jeszcze odpowiedzi.

Radzieckie siły zbrojne są w dalszym ciągu ciężarem w gospodarce kraju i nadal są nacelowywane na najgorszy, ale ostatecznie możliwy wypadek, a mianowicie powszechną wojnę jądrową rozpoczętą niespodziewanym atakiem Zachodu. Przedmiotem dyskusji pozostaje nadal zagadnienie znaczenia poszczególnych części składowych sił zbrojnych w wojnie jądrowej /a w związku z tym ich struktura i stan liczebny w okresie pokoju/, zagadnienie ograniczonego konfliktu w Europie i urok zwiększającej się możliwości wojny ograniczonej poza Europą. Przytłumienie tej dyskusji po odejściu Chruszczowa nie oznacza jej przerwania. Podniesiony w tym roku przez radzieckich wojskowych większy krzyk w sprawie podejrzeń co do amerykańskich intencji utworzenia sił jądrowych NATO i eskalacji w Wietnamie nie ma żadnego znaczenia. Wskazuje on wyraźnie na istnienie nacisku ze strony przywódców politycznych, dawnych kolegów i zwolenników Chruszczowa, w kierunku utrzymania stanu odprężenia i obniżenia wydatków wojskowych.

Pokaz pocisków raketowych na defiladzie w dniu 9 maja 1965 roku z okazji 20 rocznicy zwycięstwa zademonstrował szereg nowych i interesujących urządzeń. Najważniejszymi z nich były dwa nowe pociski raketowe, określane jako międzykontynentalne, pociski raketowe na paliwo stałe, ruchome pociski raketowe średniego zasięgu oraz duże cylindrowe urządzenia, określane jako przeciw pociski. Trzyczłonowy pocisk międzykontynentalny zwrócił uwagę ze względu na swoje potężne rozmiary, lecz z punktu widzenia wojskowego miał mniejsze znaczenie niż pozostałe. Zachodni rzeczoznawcy nie uważają, aby międzykontynentalne pociski raketowe na paliwo stałe, ruchome pociski raketowe średniego zasięgu lub przeciw pociski już weszły w skład systemu operacyjnego /bojowego/. Zademonstrowanie pierwszych dwóch pocisków wskazuje, że Związek Radziecki czyni postępy w dziedzinie, w której włókł się w tyle za Stanami Zjednoczonymi, i że może być w stanie rozwinąć odporne na zniszczenie siły przy mniejszych wydatkach niż to miało miejsce przy użyciu sprzętu na paliwo płynne.

Żaden z istniejących przeciw pocisków nie jest obecnie w stanie naruszyć strategicznej równowagi, ale pojawienie się nowego przeciw pocisku wskazuje, że Związek Radziecki realizuje program podobny do pro-

gramu Stanów Zjednoczonych. Ten nowy przeciw pocisk jest odpowiednikiem pocisku "Nike-Zeus", a poprzednio pokazany aerodynamiczny pojazd /Grifon/, podobnie jak amerykański przeciw pocisk "Sprint", służy do zabezpieczenia punktowej obrony powietrznej. Prawdopodobnie Związek Radziecki, podobnie jak Stany Zjednoczone, jest zainteresowany w zapewnieniu obrony przed ograniczonymi siłami strategicznymi mniejszych mocarstw atomowych - Wielkiej Brytanii, Francji i wkrótce Chin. Ale w oficjalnych radzieckich oświadczeniach na temat przeciw pocisków stwierdza się, że sprzęt ten przeznaczony jest do zabezpieczenia obrony przed współczesnymi amerykańskimi pociskami rakietowymi, a nie przed pociskami, jakie mogą być wyprodukowane przez inne mocarstwa atomowe. W Związku Radzieckim w latach powojennych stało się zasadą, że główne inwestycje przeznacza się na sprzęt defensywny. Jeśli chodzi o przeciw pociski to wydaje się, że raczej nie brano pod uwagę możliwości, aby Stany Zjednoczone mogły uważać je za naruszenie równowagi i podjąć decyzję zwiększenia liczby swoich przeciw pocisków i pocisków rakietowych.

Stosunki radziecko-chińskie nie uległy poprawie ze względu na różnice w poglądach na sytuację w Wietnamie. Nie pogorszyły się również do takiego stopnia, który by wpłynął na zwiększenie ilości wojsk wzdłuż granicy chińsko-radzieckiej, nie licząc drobnych przesunięć i wzmocnienia straży granicznej. Rumuńska decyzja skrócenia okresu służby wojskowej z dwóch lat do jednego roku nie zachwyciła pozostałych państw Układu Warszawskiego, chociaż Związek Radziecki też skrócił służbę do jednego roku wszystkim wstępującym na wyższe uczelnie. Jeśli chodzi o Związek Radziecki, to liczba zwalnianych każdego roku będzie niewielka w stosunku do ogólnego stanu liczebnego sił zbrojnych. Przedsięwzięcie to oznacza, że minęły już "chude lata" wojennego niżu demograficznego i ZSRR może ten wspaniałomyślny system zwolnień jeszcze bardziej rozszerzyć w ogólnym interesie gospodarki. Marszałek Sokołowski oświadczył w lutym 1965 roku, że stan liczebny sił zbrojnych został zredukowany do poziomu założonego w 1960 roku i wynosi obecnie 2 423 000 ludzi.

Z okazji dziesiątej rocznicy podpisania Układu Warszawskiego, w roku 1965 odbywały się ciągłe spotkania konsultacyjne na wysokim szczeblu i połączone ćwiczenia wojskowe. Punktem kulminacyjnym było dziesięciodniowe spotkanie ministrów obrony i dowództw wojskowych w maju 1965 roku, podczas którego zademonstrowano nowe uzbrojenie i taktykę. Ostatnie oświadczenie Breżniewa o "usprawnieniu organizacji" Układu, odnosi się prawdopodobnie raczej do zmian w strukturze dowodzenia niż zwiększe-

nia sił zbrojnych. Związek Radziecki dostarczył niektórym państwom Układu Warszawskiego taktycznych pocisków raketowych bliskiego zasięgu, nie ma jednak żadnych dowodów na to, aby im dostarczył również głowic jądrowych.

ZWIĄZEK RADZIECKI

Dane ogólne

Ludność - 228 milionów. Okres służby wojskowej: w siłach lądowych 2 lata, w siłach powietrznych i morskich - 4 lata. Budżet wojskowy na rok 1965 - 12 800 mln rubli. Oznacza to zmniejszenie o 500 mln rubli w stosunku do cyfr ogłoszonych przez Kosygina w grudniu 1964 roku. Ta ogólna liczba oznacza wydatki oficjalne i jest prawie pewne, że nie obejmuje wydatków na badania przestrzeni kosmicznej oraz wydatków na prace naukowo-badawcze nowoczesnych systemów broni. Budżet wojskowy w przeliczeniu po kursie oficjalnym wynosi około 14 400 mln dolarów amerykańskich. Biorąc pod uwagę kurs bardziej realny i uwzględniając wydatki nie ujęte w budżecie oficjalnym, ogólne wydatki wojskowe Związku Radzieckiego ocenia się na sumę około 40 mld dolarów rocznie.

Ogólny stan liczebny regularnych sił zbrojnych Związku Radzieckiego oceniany jest obecnie na około 3 150 000 ludzi, nieco mniej niż w ocenie zeszłorocznej, co ma swoje odbicie w oświadczeniu marszałka Sokołowskiego z lutego 1965 roku. Siły paramilitarne, włącznie z wojskami bezpieczeństwa wewnętrznego i oddziałami granicznymi podległymi ministerstwu spraw wewnętrznych, wynoszą około 230 000 ludzi.

Strategiczne siły raketowe

Liczba gotowych międzykontynentalnych pocisków raketowych obecnie wynosi około 270, co stanowi 40 % wzrostu w stosunku do roku 1964. Co najmniej połowa z nich to nowoczesne pociski drugiej generacji, które są lepiej zabezpieczone niż pociski pierwszej generacji, poprzez ukrycie wyrzutni w betonowych silosach podziemnych. Druga generacja pocisków raketowych podobnie jak pierwsza posiada potężne silniki i może przenosić głowice bojowe o bardzo wielkiej mocy. W roku 1965 pokazano w Moskwie duży trzystopniowy pocisk raketowy, ale nie ma dowodów, że może on przenosić po torze balistycznym 50-megatonową głowicę lub być

kierowany na cel z lotów orbitalnych, jak to podano do wiadomości w Związku Radzieckim. Głównym sposobem zabezpieczenia międzykontynentalnych pocisków raketowych jest nadal rozbudowany system podziemnych betonowych silosów dla wyrzutni. Możliwości środków obrony aktywnej, takich jak na przykład system przeciw pocisków, są ograniczone. Związek Radziecki utrzymuje, że ma w tej dziedzinie bardziej ambitne plany i osiągnięcia aniżeli Stany Zjednoczone.

Liczba wyrzutni pocisków raketowych średniego zasięgu jest oceniona na 700-750. Mogą one pokryć większość strategicznych i operacyjnych celów, takich jak lotniska wojskowe w Europie Zachodniej, Wielkiej Brytanii i częściowo na Dalekim Wschodzie. Istnieją dwa rodzaje pocisków raketowych średniego zasięgu: o donośności 700 mil /1 120 km/ i 1 100 mil /1 760 km/. Dwustopniowe pociski raketowe na paliwo ciekłe mają zasięg 2 100 mil /3 360 km/. Niektóre z pocisków raketowych średniego zasięgu są ruchome i mogą być przewożone na specjalnych platformach-ciągnikach. Większość pocisków raketowych średniego zasięgu jest rozmieszczona w pobliżu zachodniej, południowej i wschodniej granicy Związku Radzieckiego, a pozostałe są rozmieszczone na wybrzeżu Pacyfiku.

Stan liczebny personelu operacyjnego strategicznych sił raketowych, pod dowództwem marszałka Kryłowa, zwiększył się w porównaniu z rokiem ubiegłym i wynosi około 180 000 ludzi.

Siły powietrzne

Siły powietrzne posiadają około 10 500 samolotów bojowych. /Ponadto lotnictwo sił morskich posiada 800 samolotów./ Ogółem stan liczebny sił powietrznych, bez lotnictwa sił morskich i bez naziemnych elementów dowództwa OPK, wynosi 510 000 ludzi. Siły powietrzne są zorganizowane w pięć głównych rodzajów lotnictwa, a mianowicie:

- a/ Lotnictwo dalekiego zasięgu /bombowce strategiczne/.
- b/ Lotnictwo taktyczne lub frontowe, w skład którego wchodzi samoloty myśliwskie i bombowce taktyczne.
- c/ Lotnictwo OPK /myśliwce przechwytywania/.
- d/ Lotnictwo sił morskich bazujące na lądzie /w tym około 400 średnich samolotów bombowych/.
- e/ Lotnictwo transportowe.

Ponadto istnieje samodzielne lotnictwo transportowe do przerzutów dywizji powietrzno-desantowych.

Lotnictwo dalekiego zasięgu było w ostatnich miesiącach mniej aktywne niż w drugiej połowie 1964 roku. Zgrupowane jest ono w trzech głównych rejonach: Zachodniej Rosji, Centralnej Ukrainie i na Dalekim Wschodzie. Posiada ono ponadto punkty etapowe i punkty rozśrodkowania w rejonie Arktyki. Siła tego lotnictwa wynosi około jednej trzeciej amerykańskiego lotnictwa strategicznego B-52. Nadal silne jest lotnictwo bombowe średniego zasięgu przeznaczone do działań na europejskim teatrze wojny, a negocjacje na konferencji rozbrojeniowej w Genewie w sprawie "spalenia bombowców" wykazują, że Związek Radziecki nadal uważa bombowce średniego zasięgu za ważny czynnik bezpieczeństwa kraju.

1. Strategiczne siły uderzeniowe

a/ Około 120 czterosilnikowych bombowców odrzutowych M-4 "Bison".^x

Około 80 turboodrzutowych samolotów TU-95 "Bear"^x z potężnymi pociskami powietrze-ziemia. Przypuszcza się, że te ostatnie są przezbrajane i przystosowywane do zadań rozpoznania morskiego.

b/ Około 900 dwusilnikowych odrzutowych bombowców średniego zasięgu Tu-16 "Badger".

Samoloty "Badgers" są obecnie zastępowane przez samoloty "Blinder", które są naddźwiękowymi dwusilnikowymi bombowcami odrzutowymi o wysokich walorach. Bombowce "Blinder" są przeznaczone głównie na europejski teatr wojny w stosunku jeden "Blinder" na trzy samoloty "Badger". Do służby może wejść także udoskonalona wersja "Blindera" uzbrojona w pociski powietrze-ziemia z głowicami jądrowymi. Niektóre z wycofanych samolotów "Badger" mogą być zmodyfikowane i przekazane lotnictwu sił morskich.

2. Lotnictwo taktyczne

Siły radzieckiego lotnictwa taktycznego pozostają w prawie niezmiennym stanie od pięciu lat. Obecnie posiadają one 4 000 samolotów. Liczba ta obejmuje bombowce lekkie, myśliwce szturmowe i przechwytywania, samoloty transportowe, śmigłowce i samoloty rozpoznawcze.

W służbie nadal znajduje się dość dużo samolotów przestarzałych, takich jak MIG-15 "Łagot", MIG-17 "Fresco" i Ił-28 "Beagle", ale sądząc na podstawie ciągłego wprowadzania na wyposażenie nowych typów samolotów różnego przeznaczenia taktycznego należy uważać, że Związek Radziecki

^x Nazwy radzieckich samolotów i pocisków rakietowych są nazwami przyjętymi w NATO a nie w Związku Radzieckim.

jest nadal zainteresowany w utrzymywaniu nowoczesnych i efektywnych sił powietrznych na europejskim teatrze wojny. Najbardziej godnym uwagi są znajdujące się na uzbrojeniu następujące samoloty: samoloty myśliwsko-bombowe Su-7 "Fitter", naddźwiękowy lekki bombowiec "Brewer" /stopniowo zastępujący bombowiec Il-28/ i dwusilnikowy samolot rozpoznawczy "Mangrove".

3. Obrona powietrzna

System wczesnego ostrzegania i obrony powietrznej Związku Radzieckiego jest ciągle rozszerzany i ulepszany jakościowo. Ogólny stan personelu dowództwa obrony powietrznej oceniany jest obecnie na 250 000 ludzi. Posiada ono następujące uzbrojenie:

Pociski raketowe ziemia-powietrze:

- "Guidelinë" - dwustopniowy przeciwlotniczy pocisk raketowy o zasięgu około 50 km i pułapie praktycznym ponad 24 000 m;
- "Griffon" - dwustopniowy przeciwlotniczy pocisk raketowy. Jego zasięg i pułap praktyczny są większe od pocisku "Guideline";
- "Ganef" - ruchomy pocisk przeciwlotniczy lub pocisk ziemia-ziemia na paliwo stałe. Pociski te zamontowane są na ciągnikach gąsienicowych i mogą być przeznaczone dla sił lądowych w polu.

Na defiladzie w Moskwie pokazano nowy pocisk "Galosh", który określono jako pocisk dużego zasięgu do zwalczania pocisków balistycznych.

Samoloty myśliwskie. Na uzbrojeniu sił powietrznych znajduje się prawdopodobnie ponad 6 000 samolotów myśliwskich. Większość z nich to samoloty MIG-17 "Fresco" i MIG-19 "Farmer". Nowsze samoloty MIG-21 "Fishbed", Su-7 "Fitter" i Su-9 "Fishpot B" mają maksymalną prędkość teoretyczną 2 000 km/godz. i pułap praktyczny około 20 000 m. Na uzbrojenie może wejść wkrótce myśliwiec przechwytywania dalekiego zasięgu "Fiddler" uzbrojony w dwa pociski raketowe. Nie ma potwierdzenia, aby wszedł na uzbrojenie samolot myśliwski bliskiego zasięgu MIG-23 "Flipper".

Siły lądowe

Ogólny stan liczebny radzieckich sił lądowych /włącznie z rzutem lądowym dowództwa obrony powietrznej/ oceniany jest obecnie na

2 000 000 ludzi. Sądzi się, że zorganizowane one są w 140 dywizji. W armii radzieckiej istnieją trzy stopnie gotowości bojowej; prawdopodobnie mniej niż połowa ze 140 dywizji jest o pełnym lub bliskim pełnego stanu liczebnego. Pozostałe mogą być doprowadzone do stanu pełnej gotowości w krótkim czasie, chociaż około czwarta część /tj. 35 dywizji/ znajdująca się w najniższym stopniu gotowości bojowej wymagałaby poważnych uzupełnień.

Rozmieszczenie sztabów dywizji jest z grubsza biorąc następujące /należy pamiętać, że nie wszystkie są w pełni uzupełnione/:

- 75 dywizji w europejskiej części ZSRR;
- 22 dywizje w centralnej części ZSRR;
- 17 dywizji na Dalekim Wschodzie;
- 26 dywizji w Europie Wschodniej /20 w NRD, 2 w Polsce i 4 na Węgrzech/.

W 26 dywizjach rozmieszczonych na obszarze państw Układu Warszawskiego jest utrzymywany pełny bojowy stan liczebny. W takim samym stanie znajduje się co najmniej 12 dywizji na Dalekim Wschodzie; pozostałe 5 dywizji znajduje się w drugim stopniu gotowości /poniżej pełnego składu bojowego, ale w wypadku wojny nie wymagają one większych uzupełnień/. 75 dywizji znajdujących się w europejskiej części Związku Radzieckiego jest w różnych stopniach gotowości bojowej. Prawdopodobnie w tej liczbie jest większość pozostałych dywizji znajdujących się w pełnej gotowości bojowej, a nie rozmieszczonych w Europie Wschodniej i na Dalekim Wschodzie. 22 dywizje rozmieszczone w centralnej części ZSRR wymagałyby poważnych uzupełnień.

Według rodzajów dywizji podział jest następujący:

- 50 dywizji pancernych /etat bojowy: 9 000 ludzi oraz 375 czołgów średnich i ciężkich/;
- 90 dywizji zmotoryzowanych /etat bojowy: 11 000 ludzi i 210 czołgów średnich/.

Dziesięć dywizji pancernych znajduje się na terenie NRD, jedna w Polsce i dwie na terenie Węgier. Ocenia się, że ogólna liczba 26 dywizji znajdujących się w Europie Centralnej mogłaby w ciągu miesiąca wzrosnąć do 70 dywizji, gdyby nie było przeszkód w mobilizacji i bombardowań wzbarniających.

Wojska powietrzno-desantowe liczą 60 000 ludzi i są zorganizowane w 7 dywizji. Lotnictwo transportowe mogłoby przewieźć jednocześnie na krótką lub średnią odległość dwie takie dywizje wraz z elementami wsparcia.

Doktryna wojenna Armii Radzieckiej nadal przewiduje główną rolę działań zaczepnych. W związku z tym kładzie się nacisk na szkolenie w prowadzeniu natarcia na dużą skalę i w wysokim tempie. Związki piechoty posiadają na swym wyposażeniu transportery opancerzone, które pozwalają im prowadzić natarcie przez tereny radioaktywne. Nie wiadomo tylko czy system zaopatrywania i dowodzenia jest tak sprawny, aby mógł sprostać zakładanemu teoretycznie tempu natarcia - 100 km na dobę.

Oddziały taktycznej broni jądrowej wchodzi organicznie w skład związków taktycznych, zarówno stacjonujących na terytorium ZSRR, jak i poza jego granicami, a siła ognia konwencjonalnego dywizji radzieckich jest mniej więcej równa sile ognia większości dywizji NATO. Armia Radziecka jest także dobrze wyposażona i przygotowana do prowadzenia wojny chemicznej.

Armia Radziecka posiada następujące uzbrojenie:

1. Czołgi

Na uzbrojeniu wojsk znajdują się średnie czołgi T-34, T-54/55 z armatą 100 mm, czołgi amfibie PT-7 i czołgi ciężkie T-10 z armatą 122 mm. W jednostkach pierwszego rzutu czołgi T-54 są obecnie zastępowane nowymi czołgami średnimi T-62 z armatą 115 mm. Większość czołgów radzieckich jest przystosowana do pokonywania przeszkód wodnych, a niektóre są wyposażone w urządzenia /na podczerwień/ do walki w nocy.

2. Artyleria

Głównymi typami są działa kalibru 122 mm, 130 mm i 152 mm. Głównym sprzętem przeciwpancernym są działa kalibru 57 mm, 85 mm i 100 mm oraz przeciwpancerne pociski raketowe "Snapper", "Sagger" i "Swatter". Samobieżne działa szturmowe wychodzą z uzbrojenia wojsk, z wyjątkiem dywizji powietrzno-desantowych. Radzieckie siły lądowe posiadają także poważne możliwości i środki obrony powietrznej, łącznie z przeciwlotniczymi pociskami raketowymi ziemia-powietrze.

3. Pociski raketowe

Na uzbrojeniu sił lądowych znajdują się między innymi taktyczne pociski raketowe typu "Frog" i "Scud", które są przewożone na zmoderni-

zowanych podwoziach czołgowych i posiadają donośność do 240 km, w zależności od typu głowicy bojowej. Na uzbrojeniu znajdują się także większe pociski ruchome "Shaddock" o donośności do 480 km.

Siły morskie

Ogólny stan liczebny radzieckich sił morskich i lotnictwa morskiego wynosi 450 000 ludzi. W ogólnym tonażu jest to druga co do wielkości flota na świecie, a główną jej siłą nadal stanowi flota okrętów podwodnych. W radzieckiej strategii wojennej istnieją oznaki wskazujące na zwiększanie się roli i znaczenia lotnictwa morskiego i okrętów podwodnych z pociskami raketowymi.

1. Okręty podwodne

ZSRR posiada obecnie 370 okrętów podwodnych o napędzie konwencjonalnym i 40 okrętów podwodnych o napędzie jądrowym. /Produkcja okrętów podwodnych o napędzie jądrowym ustabilizowała się i wynosi przeciętnie około dziesięciu okrętów rocznie./ Około 40 okrętów podwodnych może wystrzeliwać rakiety balistyczne. Każdy z tych okrętów posiada przeciętnie trzy takie pociski. Ponad 300 okrętów podwodnych może prowadzić działania na oceanach. Okręty podwodne przydzielone są do czterech flot w następujących ilościach: flota bałtycka - 70 OP; flota arktyczna - 150 OP; flota czarnomorska - 50 OP i około 120 OP znajduje się na Dalekim Wschodzie. 40 okrętów podwodnych nosicieli pocisków raketowych podzielono między flotę arktyczną i flotę dalekowschodnią.

2. Pociski raketowe okręt-ziemia

Obecnie jest pewne, że Związek Radziecki dokonuje z pomyślnym wynikiem odpalania pocisków raketowych z zanurzenia. Pociski te mogą być odpowiednikiem pocisku raketowego znanego pod nazwą "Sark", który był pokazany na defiladzie w Moskwie. Pocisk ten prawdopodobnie jest stopniowo wprowadzany na uzbrojenie, ale nie przypuszcza się, aby miał donośność pocisków "Polaris". Część okrętów podwodnych o napędzie jądrowym i konwencjonalnym jest uzbrojona w pociski raketowe o zasięgu od 480 do 800 km.

3. Taktyczne pociski raketowe

Część okrętów nawodnych i podwodnych jest przystosowana do przenoszenia morskich pocisków raketowych, głównie w celach zwalczania okrętów nawodnych. Mogą one jednak być użyte także do niszczenia celów na wybrzeżach, a jeśli chodzi o okręty podwodne to mogłyby one odpalać te pociski z dość dużych odległości z pozycji wynurzonej.

4. Lotnictwo sił morskich

Radziecka Marynarka Wojenna nie posiada lotniskowców. Lotnictwo morskie bazuje na lądzie i składa się z około 400 bombowców i 400 samolotów innych typów. Większość bombowców bazuje na północno-zachodnich i południowo-zachodnich wybrzeżach Związku Radzieckiego. W ich skład wchodzi następujące samoloty:

- Tu-16 "Badger" o zasięgu 5 600 km. Rozpoczęto częściowe zastępowanie tych samolotów wersją "Blinder";
- Tu-95 "Bear", przystosowane do zadań rozpoznania morskiego;
- w małej liczbie Il-28 "Beagle.", uzbrojone w torpedy;
- latające łodzie "Madge" i śmigłowce "Hound" używane do zadań zwalczania okrętów podwodnych. Łodzie "Madge" mogą być zastąpione turboodrzutowymi latającymi łodziami "Mail";
- w siłach morskich znajdują się najprawdopodobniej także dwusilnikowe latające łodzie "Mallow".

5. Okręty nawodne

W skład radzieckich sił morskich wchodzi następujące ilości okrętów nawodnych:

- 20 krążowników /w tym dwa uzbrojone w przeciwlotnicze pociski raketowe/;
- 80 niszczycieli /w tym 10 uzbrojonych w przeciwlotnicze pociski raketowe, a 16 w pociski raketowe zwalczania okrętów nawodnych/;
- 140 oceanicznych okrętów eskortowych;
- 170 dozorców przybrzeżnych i ścigaczy okrętów podwodnych;
- 400 szybkich kutrów patrolowych; wiele z nich jest uzbrojonych w morskie pociski raketowe bliskiego zasięgu;
- 500 trałowców;
- 1 200 innych okrętów.

/Pewna liczba odpowiednio przystosowanych trawlerów używana jest do celów rozpoznania, w tym: rozpoznania elektronicznego./

Część niszczycieli i mniejszych okrętów może nie posiadać pełnego stanu załogi.

Na uzbrojeniu sił morskich znajdują się trzy różne klasy krążowników: "Swierdłow" /jeden lub dwa zostały przezbrojone w przeciwlotnicze pociski rakietowe średniego zasięgu prawdopodobnie w celach doświadczalnych/; "Czapajew" i "Kirow". Do nowej klasy należą: niszczyciele "Kinda", "Kaszin", "Krupny", "Kildin" i "Kotlin".

Ostatnie wypowiedzi w Związku Radzieckim wskazują na ponowne zainteresowanie wojskami morsko-desantowymi. Stan liczebny piechoty morskiej wynosi około 3 000 ludzi. Pododdziały tej piechoty rozmieszczone są we flocie bałtyckiej, czarnomorskiej i dalekowschodniej.

Siły paramilitarne

Korpus bezpieczeństwa wewnętrznego i wojska ochrony pogranicza liczą obecnie około 230 000 ludzi. Organizacja DOSAAF zrzesza około półtora miliona członków, którzy biorą udział w ćwiczeniach z wychowania fizycznego, strzelaniu i skokach spadochronowych. Wydaje się, że szkolenie i doszkalanie rezerwistów odbywa się sporadycznie i nieregularnie.

POLSKA

Dane ogólne

Ludność - 31 500 000; czas służby wojskowej: w siłach lądowych - 18 miesięcy, w siłach powietrznych, marynarce wojennej i wojskach specjalnych - 3 lata, w korpusie bezpieczeństwa wewnętrznego - 27 miesięcy.

Ogólny stan liczebny sił regularnych - 277 000 ludzi. Wydatki na obronę w 1965 roku - 23 459 mln złotych /978 mln dolarów amerykańskich/.

Siły lądowe

Stan liczebny - 215 000 ludzi; 14 dywizji, w tym: 4 pancerne, 9 zmotoryzowanych i 1 powietrzno-desantowa. Blisko 3 000 ozołgów, głównie T-54.

Marynarka wojenna

Stan liczebny - 17 000 ludzi; 8 okrętów podwodnych, 3 niszczyciele, 110 innych okrętów, w tej liczbie 12 trałowców i dywizjon okrętów desantowych; 70 samolotów lotnictwa morskiego, głównie MIG-17.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 45 000 ludzi; 1 000 samolotów, 5 pułków myśliwsko-szturmowych /głównie MIG-15/, 15 pułków lotnictwa myśliwskiego /głównie MIG-17/, 1 pułk lotnictwa bombowego /Ił-28/, baterie przeciwlotniczych pocisków rakietowych.

Siły paramilitarne

45 000 żołnierzy w korpusie bezpieczeństwa wewnętrznego i w wojskach ochrony pogranicza, w tym brygady pancerne wojsk ochrony pogranicza. W lipcu 1965 roku podano do wiadomości, że siły te będą połączone z siłami regularnymi.

CZECHOSŁOWACJA

Dane ogólne

Ludność - 14 000 000; czas trwania służby wojskowej - 2 lata.
Stan liczebny regularnych sił zbrojnych - 235 000. Budżet wojskowy w 1965 roku - 10 220 mln koron /715 mln dolarów/.

Siły lądowe

Stan liczebny - 200 000; 14 dywizji, w tym: 4 pancerne i 10 zmotoryzowanych; 3 000 czołgów, z których dużą część stanowią czołgi T-10 i T-54.

Siły lądowe mają w około 80 % ukończenie bojowe.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 35 000; 700 samolotów bojowych, zorganizowanych w 5 pułków myśliwców przechwytywania wyposażonych w samoloty MIG-17, 19 i 21, oraz 4 pułki lotnictwa myśliwsko-szturmowego wyposażone w samoloty MIG-17 i pewną liczbę samolotów MIG-15 przeznaczonych do zadań myśliwsko-bombowych. Jednostki lotnictwa transportowego wyposażone są w samoloty Ił-14, Ił-18 i An-2. Na uzbrojeniu są także baterie przeciwlotniczych pocisków raketowych.

Siły paramilitarne

35 000 ludzi.

WĘGRYDane ogólne

Ludność - 10 000 000; czas trwania służby wojskowej - do 3 lat.
Ogólny stan sił zbrojnych 109 000 ludzi. Budżet wojskowy w 1965 roku -
5 757 mln forintów /246 mln dolarów/.

Siły lądowe

Stan liczebny - 100 000 ludzi; 6 dywizji: 1 pancerna, 5 zmotoryzowanych; 1 000 czołgów, głównie T-34 i T-54.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 9 000 ludzi; 150 samolotów, 3 pułki myśliwców przechwytyjących po 3 eskadry każdy. Ostatnio jedna eskadra jest wyposażona w samoloty typu MIG-21, pozostałe eskadry posiadają na wyposażeniu samoloty MIG-17.

Siły paramilitarne

35 000 ludzi oraz flotylla na Dunaju w składzie 15 łodzi patrolowych i statek szkolny.

RUMUNIADane ogólne

Ludność - 19 000 000; czas trwania służby wojskowej - 1 rok.
Ogólny stan sił zbrojnych - 198 000 ludzi. Budżet wojskowy w 1965 roku -
4 540 mln lei /250 mln dolarów/.

Siły lądowe

Stan liczebny - 175 000 ludzi; 11 dywizji: 1 pancerna, 10 zmotoryzowanych oraz kilka samodzielnych brygad /górskich/.

Siły morskie

Stan liczebny - 8 000 ludzi; 1 okręt podwodny, 2 niszczyciele, 6 okrętów eskortowych, 4 trałowce, 40 innych okrętów.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 15 000 ludzi; 3 dywizje lotnictwa myśliwskiego w składzie po 2 pułki. Pułki po 3 eskadry każdy. Na uzbrojeniu znajdują się samoloty MIG-17. W ostatnim okresie na uzbrojenie wprowadzane są samoloty MIG-21. Oprócz tego w składzie sił powietrznych znajduje się jeden pułk bombowców Ił-28 i baterie przeciwlotniczych pocisków rakietowych.

Siły paramilitarne

60 000 ludzi.

BUŁGARIA

Dane ogólne

Ludność - 8 100 000; czas trwania służby wojskowej - 2 lata.
Ogólny stan sił zbrojnych - 152 000 ludzi. Budżet wojskowy w 1965 roku - 231 mln lew /115,5 mln dolarów/.

Siły lądowe

Stan liczebny - 125 000 ludzi; 11 dywizji: 3 pancerne, 8 zmotoryzowanych. Stan ukończenia wynosi 60 % stanu etatowego. W dywizjach znajduje się około 2 000 czołgów, głównie T-54 i pewna liczba czołgów T-34.

Siły morskie

Stan liczebny - 7 000 ludzi; 3 okręty podwodne, 2 niszczyciele, 20 trałowców, 60 różnego rodzaju okrętów.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 20 000 ludzi; 3 grupy lotnictwa myśliwskiego, 1 grupa rozpoznawcza i 1 grupa lotnictwa myśliwsko-bombowego. Na uzbrojeniu znajdują się samoloty MIG-17 i MIG-21. Oprócz tego na uzbrojeniu lotnictwa znajdują się przeciwlotnicze pociski rakietowe.

Siły paramilitarne

15 000 ludzi.

ALBANIA

Dane ogólne

Ludność - 1 900 000; czas trwania służby wojskowej: w siłach lądowych - 2 lata, w siłach powietrznych, morskich i w jednostkach specjalnych - 3 lata. Ogólny stan sił zbrojnych - 38 000 ludzi. Budżet wojskowy w 1965 roku - 2 875 mln leksów /29 mln dolarów/.

Albania nie współpracuje z żadnym z państw Układu Warszawskiego, do którego nominalnie wciąż należy.

Siły lądowe

Stan liczebny - 30 000 ludzi; 6 brygad, z których niektóre posiadają na uzbrojeniu czołgi T-34.

Siły morskie

Stan liczebny - 3 000 ludzi; 4 okręty podwodne, 4 ścigacze okrętów podwodnych, 8 trałowców, 14 kutrów torpedowych, 23 inne okręty.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 5 000 ludzi; 100 samolotów, z tego 2 eskadry MIG-17, kilka eskadr Ił-14 i An-2 oraz przeciwlotnicze pociski rakietowe.

Siły paramilitarne

12 500 ludzi.

B. CHINYDane ogólne

Ludność - 650 mln; czas trwania służby wojskowej /na zasadzie selekcji/: w siłach lądowych - 4 lata, w siłach powietrznych - 5 lat, w siłach morskich - 6 lat. Ogólny stan regularnych sił zbrojnych ponad 2 486 000 ludzi.

W roku 1965 nastąpiły pewne zmiany w siłach zbrojnych Chińskiej Republiki Ludowej. W styczniu 1965 roku w poszczególnych rodzajach sił zbrojnych został przedłużony o jeden rok czas trwania służby wojskowej. Krok ten uzasadnia się koniecznością podniesienia poziomu technicznego armii. Pobór nowego rocznika /około 700 tys./ zostanie

zmniejszony w celu utrzymania istniejącego ogólnego stanu sił zbrojnych. Sprawy organizacyjne i zaopatrzenia odpowiadają obecnemu stanowi sił zbrojnych i nie wskazują na jakiś ewentualny wzrost potęgi wojskowej.

Następnym przedsięwzięciem, jakie miało miejsce w czerwcu 1965 roku, było zniesienie stopni /nawrót do sytuacji sprzed 1955 r./ i ujednolicenie umundurowania trzech podstawowych rodzajów sił zbrojnych. Podjęcie tego kroku uzasadnia się zmianą ducha armii na jeszcze bardziej rewolucyjny i dążeniem do osiągnięcia jeszcze większej jedności i solidarności w szeregach wojskowych. Wskazuje to również na obawę Chińskiej Partii Komunistycznej o lojalność korpusu oficerskiego wobec partii, która ma nadzieję zwiększenia wpływu komisarzy, przez zniwelowanie różnicy w obowiązkach wykonywanych przez nich i dowódców liniowych. Zwraca uwagę fakt, że nowy dowódca sił powietrznych Wu Fa-hsien był poprzednio komisarzem sił powietrznych i został przełożonym oficerów, którym poprzednio podlegał. Siły powietrzne odczuły bardziej niż pozostałe rodzaje sił zbrojnych brak pomocy w dostawach sprzętu ze Związku Radzieckiego.

Było to powodem pewnych różnic w poglądach wewnątrz sił zbrojnych na zagadnienie znaczenia poszczególnych rodzajów sił zbrojnych. Ho Lung interesujący się sprawami wojskowymi z ramienia rządu wspominał o tych różnicach w artykule opublikowanym z okazji dnia Chińskiej Armii Ludowowyzwoleńczej /1 sierpnia/.

73-letni Mao Tse-tung wywiera w dalszym ciągu swój wpływ na strategię i taktykę Chińskiej Armii Ludowowyzwoleńczej, podobnie jak Stalin w stosunku do doktryny wojennej Związku Radzieckiego. Mao Tse-tung podkreśla znaczenie wojny ludowej, z doświadczeń której siły zbrojne uczą się świadomości politycznej i umiejętności zwyciężania każdego najeźdźcy. Podkreśla on, że chociaż nowoczesne uzbrojenie jest ważnym czynnikiem w wojnie, to jednak czynnikiem decydującym jest nadal człowiek i nawet w wojnach z wykorzystaniem środków jądrowych rozstrzygnięcie musi nastąpić na ziemi przy udziale człowieka. Ogrom rezerw sił ludzkich Chińskiej Republiki Ludowej jest właśnie decydującym i najważniejszym czynnikiem pokonania każdego agresora. Mimo tego śmiałego twierdzenia aktualna strategia Mao bazuje na przezorności: lekceważyć nieprzyjaciela strategicznie, ale uważać na jego pociągnięcia taktyczne /np. w krótkim okresie/. Postawa militarna Chin w Azji potwierdza własną wrażliwość, w warunkach braku wsparcia ze strony Związku Radzieckiego i obawy przed atakiem sił zbrojnych Stanów Zjednoczo-

nych. Chiny w Azji Południowo-Wschodniej starają się robić bardzo mało albo zupełnie nic, aby nie sprowokować Amerykanów. Nie podejmują one prawie żadnej propagandy własnych doświadczalnych wybuchów atomowych, oczywiście w obawie przed możliwością uderzeń na swe ośrodki atomowe. Wydaje się, że prowadząc taką politykę Chiny mogą wspierać ograniczone wojny w Azji, zapewniając sobie w znacznym stopniu bezpieczeństwo /choć przywódcy chińscy oświadczyli, że przedsięwzięli kroki w celu zabezpieczenia się od możliwego ataku ze strony Stanów Zjednoczonych/. Uważa się, że Chiny mogą mieć około 15 dywizji w Tybecie, z których przynajmniej 6 znajduje się w pobliżu granic z Indią, Nepalem, Sikkim i Bhutanem. Wybudowano 25 lotnisk i pasów startowych w Tybecie, z których przynajmniej dwa są przystosowane do działań lekkich bombowców. Ukończono budowę dwóch dróg przystosowanych do eksploatacji przez 7-tonowe pojazdy. Drogi te prowadzą z głębi Chin poprzez Tybet aż do Himalajów. Wybudowano również drogę rokadową wzdłuż całej granicy chińsko-indyjskiej z okręgów północno-wschodnich do Kaszmiru. Prawdopodobnie nie wszystkie mosty na tych drogach są ukończone.

Dnia 14 maja 1965 roku Chiny przeprowadziły drugą jądrową eksplozję doświadczalną /pierwszą przeprowadzono w październiku 1964 roku o sile wybuchu około 20 KT/. Z oświadczeń chińskich wynika, że był to wybuch powietrzny i że dalsze doświadczenia tego rodzaju będą prowadzone.

Rozszczepialnym materiałem użytym w obu doświadczeniach był uran 235. Przypuszcza się, że materiału tego nie dostarczył Związek Radziecki, a wyprodukowały go Chiny. Czynny jest zakład dyfuzji gazów.

Wykorzystanie uranu 235 oznacza, że Chińczycy są na drodze do skonstruowania bomby termojądrowej w okresie najbliższych lat. Zanim jednak stanie się jasne, jakie środki przenoszenia broni jądrowej Chińczycy zdecydują się rozwijać, nadal będą istnieć wątpliwości co do ich długofalowych zamiarów. Tymczasem mała liczba przestarzałych samolotów bombowych średniego zasięgu Tu-4 stanowi jedyny środek przenoszenia broni jądrowej i Chińczycy są w pewnym stopniu zmuszeni do tworzenia zapasów broni jądrowej przystosowanej do przenoszenia właśnie za pomocą tych środków.

Chińczycy nie ujawnili programu budowy pocisków raketowych ani zamiarów budowy bombowców własnej konstrukcji. Jest mało prawdopodobne, aby w najbliższych latach uporali się oni samodzielnie z produkcją środków przenoszenia broni jądrowej na duże odległości, ale należy mieć na

uwadze zastosowaniej mniej nowoczesnych 6rodk6w przenoszenia i moŹli-
wo6c uŹycia broni j6drowej, szczeg6lnie jeŹli chodzi o azjatycki TDW.
Wiadomo, Źe Chi6nczyacy produkujej okr6ty podwodne konstrukcji radzieckiej
typu "G", kt6re posiadaj6 na uzbrojeniu trzy wyrzutnie pocisk6w rakie-
towych o zasi6gu oko6o 600 km.

Wi6kszo6c uzbrojenia i wyposaŹenia Chi6ńskiej Armii Ludowowyzwo-
le6czej jest pochodzenia radzieckiego, kt6re by6o dostarczane do roku
1960. Jest to g66wnie bro6n z okresu II wojny 6wiatowej, uwaŹana na Za-
chodzie za przestarza66. Bro6n ta jest odpowiednia dla takich ograniczo-
nych dzia6a66, jakie mia6y miejsce w roku 1962 przeciwko Indii. Z dostaw
broni do KambodŹy wynika, Źe Chi6nczyacy produkujej samodzielnie niekt6re
wzory uzbrojenia w coraz wi6kszych ilo6ciach, g66wnie niekt6rych rodza-
j6w uzbrojenia piechoty. Wiadomo r66wnieŹ, Źe chi6nski przemys6l produkuje
uzbrojenie artyleryjskie 6redniego kalibru i czo66gi w niewielkiej ilo6-
ci. W armii chi6ńskiej odczuwa si6 brak ci6Źkiego sprz6tu pancernego i
transportu samochodowego, co ogranicza ruchliwo6c strategiczn66 w warun-
kach s6abo rozwini6tego systemu kolejowego. Z drugiej strony ruchliwo6c
tactyczna jest na wysokim poziomie, szczeg66lnie w trudnym terenie. Wyso-
ki poziom wyszkolenia i wytrzyma66ci Ź66łnierzy pozwala na szybki ma-
newr ma6ych jednostek. Brak jest danych o chi6nskich wydatkach wojskowych;
nie wiadomo w jakim stopniu obci66zaj6 one obecnie ekonomik6 kraju.

Si6y l6dowe

Stan liczebny - 2 250 000 ludzi. W sk6ad si6 l6dowych wchodzi
30 armii polowych, kaŹda w sk6adzie oko6o trzech dywizji. Armie te two-
rz66 13 okr6g6w wojskowych. Dow6dcom okr6g6w wojskowych podlegaj6 r66w-
nieŹ regularne si6y powietrzne i morskie oraz milicja ludowa znajduj66
si6 w podleg6ych rejonach. Przypuszcza si6, Źe si6y l6dowe posiadaj6
oko6o 115 dywizji oraz kilka dywizji samodzielnych. Stan liczebny dy-
wizji piechoty wynosi 12 tys. Ź66łnierzy. Opr66c dywizji piechoty si6y
l6dowe posiadaj6 4 dywizje pancerne, 1-2 dywizje powietrzno-desantowe,
jednostki wsparcia i kawalerii stepowej oraz kilka dobrze wyposaŹonych
dywizji g66rskich w Tybecie. Ci6Źki sprz6t jest zasadniczo pochodzenia
radzieckiego; s66 to: 160 mm m66dzierze, artyleria kalibru 155 mm i ci6Ź-
kie czo66gi IS-2. Do sprz6tu produkowanego przez Chiny naleŹ66 czo66gi
T-34 obecnie zamieniane czo66gami T-54 starszej wersji. Odczuwa si6 po-
waŹny niedob66r artylerii samobieŹnej i artylerii ci6Źkiej oraz transpor-
tu samochodowego. 6rodk6 radiolokacyjne i radioelektroniczne s66 r66wnieŹ

mniej nowoczesne niż w armii radzieckiej i armiach państw kapitalistycznych. Siły lądowe są odpowiednio wyposażone w różnoraki sprzęt - lekkie i średnie moździerze, pancernownice /wyrzutnie granatów/, działa bezodrzutowe, lekką i średnią artylerię. Sprzęt ten jest produkowany w Chinach.

Możliwości transportu wojsk drogą powietrzną są prawdopodobnie ograniczone do kilku batalionów w jednym locie.

Siły morskie

Stan liczebny - 136 000 ludzi /włącznie z lotnictwem i piechotą morską/; 4 niszczyciele, 4 niszczyciele eskortowe, 12 fregat eskortowych, 23 okręty podwodne typu "W", 7 innych okrętów podwodnych /radzieckie/, 30 ścigaczy okrętów podwodnych, 150 kutrów torpedowych, 70 kutrów artyleryjskich, 40 trałowców, 60 dużych okrętów desantowych.

Lotnictwo morskie posiada 500 samolotów głównie myśliwców typu MIG oraz bombowców Ił-28.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 100 000 ludzi i 2 300 samolotów. Na uzbrojeniu sił powietrznych znajduje się niewielka liczba przestarzałych bombowców średniego zasięgu Tu-4 /kopia bombowca B-29/ i około 300 lekkich bombowców Ił-28. Podstawową siłę lotnictwa stanowią głównie wczesne modele MIG-15 i MIG-17 oraz niewielka liczba MIG-19. Przypuszcza się, że na uzbrojeniu znajduje się również niewielka liczba samolotów typu MIG-21. Lotnictwo transportowe posiada na wyposażeniu niewielką liczbę samolotów transportowych, w tym kilka samolotów Ił-28. Lotnictwo transportowe może być wzmocnione samolotami lotnictwa cywilnego, które posiada na wyposażeniu około 350 samolotów.

Obrona powietrzna opiera się na systemie wczesnego wykrywania, samolotach MIG oraz niewielkiej liczbie samolotów MIG-21.

Siły paramilitarne

Służba bezpieczeństwa i wojska ochrony granic liczą 300 000 ludzi. Milicja ludowa /uzbrojona i cywilna/ liczy kilkanaście milionów ludzi.

C. INNE PAŃSTWA

KUBA

Dane ogólne

Ludność - 7 630 000; czas trwania służby wojskowej od 2 i pół do 3 lat /nieoficjalnie/. Ogólny stan sił zbrojnych - 116 000 ludzi. Budżet wojskowy w roku 1965 - 213,2 mln dolarów.

Siły lądowe

Stan liczebny - 90 000 ludzi. Siły lądowe są zorganizowane w bataliony i wyposażone w nowoczesne pociski przeciwpancerne, czołgi T-54, samobieżne działa SU-100 oraz transportery opancerzone typu APC.

Siły morskie

Stan liczebny - 6 000 ludzi; 5 fregat; 6 ścigaczy okrętów podwodnych typu "Kronsztadt"; 12 okrętów patrolowych typu "Komar"; 16 kutrów patrolowych typu "PG.PT"; 40 małych kutrów strażniczych.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 20 000 ludzi. Na wyposażeniu ich znajduje się około 160 samolotów MIG-15, 17 i 19 oraz 40 samolotów MIG-21, prawdopodobnie wyposażonych w pociski klasy powietrze-powietrze. Lotnictwo transportowe posiada 8 samolotów Ił-14 i około 24 samolotów MI-4 do transportu wojsk. Oprócz tego w siłach powietrznych znajdują się samoloty: MIG-15 i T-33 do celów szkoleniowych.

Rezerwy

Kuba posiada 200 000 ludzi dobrze przeszkolonej milicji ludowej. Armia Radziecka posiada na Kubie głównie instruktorów i doradców w liczbie około 3 000 ludzi. Są oni wyposażeni w nowoczesną broń, a mia-

nowicie pociski rakietowe ziemia-ziemia o zasięgu około 40 km przeznaczone do obrony wybrzeża. Oprócz tego na terenie Kuby znajdują się 24 wyrzutnie przeciwlotniczych pocisków rakietowych. Obsługa tych środków - ra-dziecka. Ostatnio twierdzi się, że znajdują się one pod kontrolą rządu kubańskiego.

KOREA PÓŁNOCNA

Dane ogólne

Ludność - 12 000 000; brak danych o czasie trwania służby wojskowej. Ogólny stan sił zbrojnych - 353 000 ludzi.

Siły lądowe

Stan liczebny - 325 000 ludzi; 18 dywizji oraz 5 brygad ruchomej rezerwy, około 600 czołgów, 1 300 dział, z których 30-35 % posiada możliwości zastosowania ładunków jądrowych.

Siły morskie

Stan liczebny - 8 800 ludzi: 15 ścigaczy okrętów podwodnych, 1 okręt podwodny, 10 trałowców, 21 kutrów torpedowych, 90 różnych okrętów.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 20 000 ludzi. Na wyposażeniu ich znajduje się około 500 samolotów MIG-15, MIG-17 i Ił-28.

Siły paramilitarne

Około 25 000 ludzi.

WIETNAM PÓŁNOCNY

Dane ogólne

Ludność - 17 000 000. Siły zbrojne posiadają uzbrojenie pochodzenia radzieckiego i chińskiego. Pewną liczbę samolotów MIG-15, MIG-17 oraz MIG-21 dostarczył Związek Radziecki.

Siły lądowe

Stan liczebny - około 240 000 ludzi - ekwiwalent 11 dywizji. Wietnam posiada również około 200 000 milicji ludowej. Wojska ochrony pogranicza, obrony wybrzeża oraz wojska terytorialne stanowią 30 tys. uzbrojonych ludzi.

Regularne siły lądowe posiadają na uzbrojeniu około 100 wozów opancerzonych różnych typów w tej liczbie pewną ilość radzieckich czołgów PT-76, które wspierały siły antyrządowe w Laosie w roku 1961. Poważnie wzrastają możliwości wojsk w zakresie obrony przeciwlotniczej /85 mm działa przeciwlotnicze i przeciwlotnicze pociski raketowe SA-2/. Siły lądowe nie posiadają ciężkiego sprzętu ani środków transportowych.

Siły morskie

Stan liczebny - 2 500 ludzi. Liczą one około 80 jednostek morskich, głównie kutrów patrolowych. Wietnam wspiera Pathet Lao w Laosie i partyzantów Viet Congu w Wietnamie Południowym.

NIEMIECKA REPUBLIKA DEMOKRATYCZNA

Dane ogólne

Ludność - 17 000 000. Czas trwania służby wojskowej - 18 miesięcy. Ogólny stan sił zbrojnych - 112 000 ludzi. Budżet wojskowy w roku 1965 - 2 800 000 000 marek wschodnich /665 mln dolarów/.

Siły lądowe

Stan liczebny - 80 000 ludzi. Siły lądowe są zorganizowane w 2 korpusy w składzie sześciu dywizji - 2 pancerne i 4 zmotoryzowane.

Siły morskie

Stan liczebny - 17 000 ludzi; 4 okręty eskortowe, 22 trałowce, 50 kutrów torpedowych, 80 innych okrętów. /Kilka okrętów desantowych znajduje się w produkcji./

Siły powietrzne

Stan liczebny - 15 000 ludzi. Ogółem siły powietrzne posiadają 400 samolotów, które wchodzi w skład dwóch dywizji lotnictwa myśliwskiego. Każda dywizja posiada 3 pułki po trzy eskadry, uzbrojone głównie w samoloty MIG-17 i MIG-21. Kilka eskadr posiada na uzbrojeniu samoloty MIG-19. Siły powietrzne posiadają również na uzbrojeniu przeciwlotnicze pociski raketowe.

Siły paramilitarne

Siły te liczą 70 000 ludzi służby bezpieczeństwa i straży granicznej. Prowadzi się intensywne szkolenie w niektórych jednostkach tzw. grup bojowych.

R o z d z i a ł 2

OBÓZ ZACHODNI
=====A. SYSTEMY SOJUSZÓW WOJSKOWYCH

Zachodni system sojuszów wojskowych jest skomplikowany i może ulec zmianom w następnych latach. Podstawą systemu zachodniego jest Pakt Północnoatlantycki, w którego skład wchodzi Stany Zjednoczone, Kanada, Islandia, Wielka Brytania, Francja, NRF i 9 innych państw europejskich na podstawie porozumienia o zbiorowym bezpieczeństwie, w ramach którego "atak na jeden z tych krajów uważany jest za atak na wszystkie kraje". W ramach tego paktu wprowadzono stały system planowania politycznego i wojskowego. Stany Zjednoczone, Wielka Brytania i Francja uczestniczą z pięcioma krajami azjatyckimi i australoazjatyckimi w pakcie SEATO, w którym nie obowiązują te same klauzule o zbiorowej akcji co w NATO. Wielka Brytania zawarła podobny układ CENTO z trzema krajami Środkowego Wschodu, z którymi związane są także Stany Zjednoczone. Stany Zjednoczone są także połączone z Australią i Nową Zelandią paktem ANZUS, w ramach którego te trzy kraje zapewniają sobie wzajemną obronę w razie ataku na któreś z nich. Stany Zjednoczone zawarły także dwustronne układy o wzajemnej obronie z Japonią, Tajwanem i Koreą Południową.

Kraje te - w liczbie 23 - należące do jednego lub kilku z wyżej wymienionych paktów, nazywane są zazwyczaj państwami sprzymierzonymi bloku zachodniego; nazwa ta powstała we wcześniejszej fazie stosunków między Wschodem i Zachodem. Nie są to jednak jedyne kraje powiązane z państwami zachodnimi paktami obronnymi. Stany Zjednoczone związane są z 19 krajami Ameryki Łacińskiej paktem Rio, który zapewnia zbiorową akcję wojskową na wypadek ataku zbrojnego na kraje obydwu Ameryk. Stany Zjednoczone zawarły także układ o wzajemnej pomocy wojskowej z Hiszpanią.

Wielka Brytania jest połączona z innymi 21 krajami odrębnymi zobowiązaniami w związku z ich przynależnością do Wspólnoty Brytyjskiej. Wynikają z nich różnego rodzaju formy szkolenia wojskowego i pomocy, jednak nie zawierają one wyraźnych klauzul o zbiorowej akcji na wypadek wojny. Poza wspólnymi układami z Kanadą, Australią i Nową Zelandią w ramach NATO i SEATO, Wielka Brytania jest związana bezpośrednio z Malajzją i Maltą układami o wzajemnej obronie. Australia i Nowa Zelandia dostarczają także pomocy wojskowej Malajzji.

Francja ma zobowiązania wojskowe w stosunku do krajów unii afro-malgaskiej, która obejmuje wszystkie afrykańskie kraje należące do byłej Wspólnoty Francuskiej, z wyjątkiem Mali.

B. PAKT PÓLNOCNOATLANTYCKI

Zwierzchnią władzę polityczną w pakcie NATO sprawuje Rada, która zbiera się w siedzibie dowództwa NATO w Paryżu na sesje stałe, a na szczeblu ministerialnym - przynajmniej dwa razy do roku. Radzie podlega najwyższa władza wojskowa paktu - Komitet Wojskowy. W skład Komitetu Wojskowego wchodzi przedstawiciele sił zbrojnych wszystkich państw uczestników NATO. Przedstawiciele trzech państw - Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii i Francji - tworzą stałą grupę międzynarodowego sztabu planowania. Komitetowi Wojskowemu i stałej grupie podlegają dwa główne i jedno mniejsze dowództwo wojskowe: naczelne dowództwo połączonych sił zbrojnych w Europie, naczelne dowództwo połączonych sił zbrojnych Atlantyku i dowództwo kanału La Manche. Tylko naczelne dowództwo połączonych sił zbrojnych w Europie posiada narodowe siły zbrojne, wydzielone i podporządkowane kontroli operacyjnej w czasie pokoju.

W sierpniu 1965 r. prezydent Francji de Gaulle oficjalnie wyraził swój sprzeciw przeciwko nieokreślonej kontynuacji połączonego systemu obrony i wskazał na konieczność reorganizacji, w której znalazłaby odbicie zwiększona kontrola nad własnymi siłami zbrojnymi do 1969 roku, od którego dalsza przynależność do NATO ma być dowolna.

Strategiczne siły jądrowe Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii i Francji pozostają pod narodowym dowództwem i kontrolą. Jednakże jeśli chodzi o amerykańską i brytyjską strategiczną broń jądrową, to odbywa główne dowództwa NATO uczestniczą w połączonym systemie planowania strategicznego, którego ośrodek mieści się w dowództwie strategicznych sił powietrznych Stanów Zjednoczonych w Omaha, stan Nebraska. W sztabie tego dowództwa znajdują się oficerowie połączonych sił zbrojnych NATO. Ponadto w roku 1963 Stany Zjednoczone oddały pod kontrolę naczelnego dowództwa połączonych sił zbrojnych w Europie /SHAPE/ trzy atomowe okręty podwodne z pociskami "Polaris", a Wielka Brytania strategiczne lotnictwo bombowe. W czerwcu 1964 r. zostało podpisane nowe

porozumienie o wymianie informacji z zakresu broni jądrowej między Stanami Zjednoczonymi i innymi krajami sojuszniczymi.

Dla usprawnienia centralnego kierowania planowaniem strategicznym i kontrolą w siłach zbrojnych NATO wysunięte zostały oficjalnie trzy propozycje.

1. Propozycja amerykańska z roku 1963 w sprawie wspólnego udziału w tworzeniu "wielostronnych sił" w składzie 25 atomowych okrętów nawodnych z pociskami "Polaris", obsadzonych przez mieszane załogi zainteresowanych państw sojuszniczych. Siły te znajdowałyby się pod kontrolą naczelnego dowódcy połączonych sił zbrojnych, a operacyjną kontrolą nad nimi sprawowałaby grupa kontroli składająca się z przedstawicieli krajów uczestniczących w nich.

2. Propozycja brytyjska wysunięta w roku 1964 w sprawie utworzenia "atlantyckich sił jądrowych" składających się z trzech lub czterech elementów: brytyjskich jądrowych sił odwetowych /z wyjątkiem sił, przewidzianych do użycia w rejonach nie objętych kontrolą sił zbrojnych NATO/; amerykańskiego elementu strategicznych sił jądrowych o równym ekwiwalencie; elementu wielostronnych sił wydzielonych przez zainteresowane kraje członkowskie NATO nie dysponujące bronią jądrową oraz przewidzianego w odpowiednim czasie wkładu francuskich strategicznych sił jądrowych. Postanowienia w zakresie kontroli nad tymi siłami byłyby w zasadzie podobne, z tym wyjątkiem, że mocarstwa jądrowe zachowałyby nieokreślone prawo weta w kwestii operacyjnego użycia tych sił, bez klauzuli przewidującej ustanowienie systemu kontroli większości, na bazie europejskiej lub też na bazie atlantyckiej.

3. W maju 1965 roku Stany Zjednoczone wysunęły propozycję utworzenia "specjalnego komitetu" składającego się z przedstawicieli trzech sojuszniczych mocarstw jądrowych, Niemiec i innych zainteresowanych państw - dla studiowania całości problemu związanego z udziałem państw sojuszniczych w dowodzeniu i kontroli siłami strategicznymi i być może jako organu wykonawczego /kontroli/ państw sprzymierzonych.

1. Połączone dowództwo sił zbrojnych w Europie

Dowództwo posiada swój sztab w pobliżu Paryża i odpowiada za obszar od Przylądka Północnego do wschodniej granicy Turcji, wyłączając terytorium Wielkiej Brytanii, za którego obronę odpowiedzialne są

narodowe siły zbrojne, oraz terytorium Portugalii, za którego obronę odpowiedzialne jest połączone dowództwo Atlantyku. Obszar ten obejmuje również wody terytorialne należące do Danii i Norwegii.

Naczelnym dowódcą połączonych sił zbrojnych w Europie /SACEUR/, od chwili ich utworzenia piętnaście lat temu, jest oficer amerykański, który dowodzi również amerykańskimi siłami zbrojnymi w Europie Zachodniej. Zastępcą naczelnego dowódcy połączonych sił zbrojnych w Europie jest oficer brytyjski, a ponadto zastępcą d/s planowania sił jądrowych jest oficer sił zbrojnych Belgii.

Do czerwca 1966 r. liczba taktycznych głowic jądrowych zmagazynowanych w zachodniej i południowej Europie ma się zwiększyć o 100 % w porównaniu do 1961 roku, a liczba środków przenoszenia /pociski i samoloty taktyczne/ wynosi obecnie około 2 500. Stany Zjednoczone są jedynym krajem wśród sojuszników, który produkuje głowice jądrowe przystosowane do pocisków raketowych bliskiego zasięgu. Stany Zjednoczone zachowują prawo kontroli nad środkami znajdującymi się na uzbrojeniu własnych sił zbrojnych w Europie oraz nad bombami lub głowicami jądrowymi, przeznaczonymi dla pocisków i samolotów znajdujących się na wyposażeniu innych narodowych sił zbrojnych. W ramach tego podwójnego systemu dowodzenia, który został wzmocniony przez "ogniwo wydające zezwolenie" lub elektroniczny zamek dla broni większego kalibru, głowice jądrowe mogą być wysztrzelane jedynie na podstawie decyzji naczelnego dowódcy połączonych sił zbrojnych posiadającego uprawnienia prezydenta Stanów Zjednoczonych oraz za zgodą kraju dysponującego środkami przenoszenia.

W siłach zbrojnych NATO w Europie znajduje się 60 "przydzielonych" dywizji; liczba ta może być zwiększona o dalsze 30 dywizji, jeżeli czas i warunki w okresie stanu wyjątkowego pozwolą na przeprowadzenie mobilizacji, wzmocnienia i rozwinięcie wojsk. Wiele z przydzielonych dywizji /a w niektórych wypadkach brygady/ posiadają na uzbrojeniu pociski raketowe z głowicami jądrowymi "Honest John" /bez głowic jądrowych w wypadku Norwegii i Danii/, a w amerykańskich i niemieckich siłach zbrojnych na szczeblu korpusu i armii znajdują się pociski raketowe "Sergeant" i "Pershing". Siły te są wspierane przez około 5 500 taktycznych samolotów bazujących na 220 standardowych lotniskach NATO, które posiadają rozwinięty system rurociągów paliwowych i łączności finansowej wspólnie przez zainteresowane kraje. Pewna liczba samolotów i pewne rodzaje uzbrojenia znajdujące się na wyposażeniu narodowych sił zbrojnych były projektowane lub produkowane wspólnym wysiłkiem różnych grup krajów sprzymierzonych.

Połączonemu dowództwu sił zbrojnych w Europie podlegają następujące dowództwa:

Dowództwo środkowoeuropejskiego TDW, które posiada swój sztab w Fontainebleau; jego dowódcą jest generał francuski.

Siły lądowe tego dowództwa składają się z 27 dywizji wydzielonych przez osiem krajów NATO. Wszystkie wydzielone siły, z wyjątkiem niektórych holenderskich i belgijskich jednostek oraz niektórych jednostek zaopatrywania logistycznego, stacjonują na terenie NRF. W okresie ostatnich lat są one stopniowo przesuwane ku granicy NRD.

Lotnictwo taktyczne na środkowoeuropejskim TDW dysponuje około 3 500 samolotami, z których 500 lub więcej stanowią amerykańskie samoloty myśliwsko-bombowe. W składzie tych sił znajdują się także brytyjskie samoloty typu "Canberra", kanadyjskie samoloty typu CF-104 oraz samoloty typu F-104 G lotnictwa NRF i innych krajów. Samoloty te posiadają zasięg obejmujący Europę Wschodnią. Na terenie Wielkiej Brytanii, NRF, Belgii, Holandii i w północno-wschodniej Francji jest ciągle rozbudowywany zintegrowany system wczesnego wykrywania i powiadamiania oraz system obrony powietrznej. W systemie tym znajduje się 20 dywizjonów przeciwlotniczych pocisków raketowych typu "Hawk".

Dowództwu środkowoeuropejskiego TDW podlegają dowództwa północnej i centralnej grupy armii. Północna grupa armii jest odpowiedzialna za obronę sektora na północ od linii Göttingen-Liège. W jej skład wchodzi dywizje brytyjskie i krajów Beneluksu, 4 dywizje niemieckie oraz kanadyjska grupa brygadowa. Północną grupę armii wspierają 2 połączone taktyczne siły powietrzne, w skład których wchodzi jednostki brytyjskie, holenderskie, belgijskie i niemieckie. Pozostałe siły lądowe amerykańskie, niemieckie i francuskie - podlegają centralnej grupie armii, a pozostałe siły powietrzne odpowiedniemu dowództwu sił powietrznych - 4 połączonym taktycznym siłom powietrznym, w skład których wchodzi jednostki amerykańskie, niemieckie, francuskie i kanadyjskie.

Do chwili obecnej siedem krajów dostarczyło po jednym lub więcej batalionów dla formującego się ruchomego zgrupowania uderzeniowego, które jako całość ma stanowić ruchomą rezerwę dla sił zbrojnych NATO, mającą szczególne znaczenie dla północnej i południowej Europy w razie zaistnienia stanu wyjątkowego.

Do obszaru kontrolowanego przez dowództwo środkowoeuropejskiego TDW jest włączona Zatoka Helgoland. W ten sposób w wypadku wojny dowództwo to ma sprawdzać kontrolę nad niemiecką flotą na Morzu Północnym oraz częścią sił morskich Holandii.

Dowództwo północnoeuropejskiego TDW, które posiada swój sztab w Kolsaas w Norwegii i jest odpowiedzialne za obronę Norwegii, Danii, rejonu Szlezwik-Holsztynu oraz wyjść z rejonu Morza Bałtyckiego. Dowódcą jego jest generał brytyjski. Dowództwu temu są podporządkowane wszystkie duńskie i norweskie siły lądowe, morskie i lotnictwo taktyczne oraz większość zorganizowanych rezerw tych krajów. NRF oddała do dyspozycji dowództwa jedną dywizję /stacjonującą w Szlezwiku/, dwa bojowe skrzydła lotnicze oraz flotę bałtycką.

Dowództwo południowoeuropejskiego TDW, które posiada swój sztab w Neapolu; jego dowódca jest jednocześnie dowódcą 6 floty Stanów Zjednoczonych. Dowództwo to jest odpowiedzialne za obronę Włoch, Grecji i Turcji.

W skład sił zbrojnych podległych dowództwu wchodzi 14 dywizji tureckich, 8 dywizji greckich i 7 dywizji włoskich oraz lotnictwo taktyczne tych krajów. Dowództwu temu podporządkowano szereg innych dywizji z tych krajów oraz amerykańską 6 flotę, która w razie wojny ma stanowić siłę uderzeniową południowoeuropejskiego TDW. Ze względu na ukształtowanie geograficzne tego rejonu, system obrony jest oparty na dwóch oddzielnych regionach: południowym obejmującym Włochy i podejścia do nich oraz południowo-wschodnim obejmującym terytorium Grecji i Turcji. Pod względem obrony powietrznej obydwie regiony podlegają wspólnemu dowództwu.

Dowództwo śródziemnomorskiego TDW, które posiada swój sztab na Malcie /obecnie państwo niepodległe posiadające z Wielką Brytanią porozumienie, na mocy którego Wielka Brytania i inne państwa NATO mają prawo korzystania z obiektów i urządzeń obronnych rozmieszczonych na jego terytorium/. Dowództwo śródziemnomorskiego TDW jest głównie odpowiedzialne za zabezpieczenie komunikacji w rejonie Morza Śródziemnego i na wodach terytorialnych Morza Czarnego. Dowództwu temu są podporządkowane narodowe floty oraz lotnictwo sił morskich Włoch, Grecji i Turcji wraz z brytyjską flotą Morza Śródziemnego, której dowódca jest także dowódcą sił zbrojnych śródziemnomorskiego TDW.

2. Połączone dowództwo Atlantyku

Dowództwo to posiada swój sztab w Norfolk, stan Virginia. Na wypadek wojny do zadań naczelnego dowódcy połączonych sił zbrojnych Atlantyku, którym jest oficer amerykański w stopniu admirała, a jego zastępcą

oficer brytyjski, należy:

- udział w uderzeniu strategicznym;
- zabezpieczenie dróg komunikacji morskiej przed atakiem sił zbrojnych nieprzyjaciela.

Siedem z ośmiu państw członków NATO, które leżą nad Atlantykiem, wydziela do wykonania tych zadań swoje siły zbrojne; biorą one udział w ćwiczeniach, a w razie zaistnienia potrzeby - w wojnie /ósmie państwo - Francja nie wydziela swoich sił/. Połączone dowództwo Atlantyku jest odpowiedzialne za obszar północnego Atlantyku, na północ od zwrotnika Raka, łącznie z północnymi obszarami Morza Północnego.

Połączonemu dowództwu Atlantyku są podporządkowane trzy podległe dowództwa: dowództwo zachodniego obszaru Atlantyku, dowództwo wschodniego obszaru Atlantyku oraz dowództwo sił uderzeniowych Atlantyku. Jądro sił uderzeniowych NATO stanowi 2 flota Stanów Zjednoczonych wraz z jej dwoma lub trzema lotniskowcami uderzeniowymi, jednak rola lotniskowców uderzeniowych traci obecnie na znaczeniu.

Siły morskie zainteresowanych państw posiadają około 450 okrętów eskortowych /niszczycieli i dozorców/, z których duża część jest całkowicie lub częściowo przystosowana do zwalczania okrętów podwodnych. Większość sił morskich krajów NATO wyposaża i szkoli swoje siły okrętów podwodnych głównie do walki z okrętami podwodnymi. Do wykonywania tych zadań na wodach Atlantyku znajduje się ponad 150 okrętów podwodnych.

Osiem państw, których siły zbrojne podlegają połączonemu dowództwu Atlantyku, posiada również około 375 morskich samolotów patrolowych lotnictwa bazowego dalekiego zasięgu, z których większość bazuje w pobliżu lub na wybrzeżach Ameryki. Ponadto same siły morskie Stanów Zjednoczonych posiadają ponad 1 000 samolotów i śmigłowców lotnictwa pokładowego do zwalczania okrętów podwodnych, z których około połowa stale bazuje na lotniskowcach. Pozostałe zainteresowane kraje dysponują dalszymi 300 samolotami. Ogólna liczba samolotów zdolnych do szybkiego działania z lotniskowców na obszarze Atlantyku wynosi prawdopodobnie około 400.

We wszystkich tych obliczeniach ujęto również jednostki podporządkowane dowództwu kanału La Manche.

3. Dowództwo kanału La Manche

Zadaniem tego dowództwa jest sprawowanie kontroli nad kanałem La Manche oraz południową częścią Morza Północnego. Dowództwu temu pod-

porządkowano wiele mniejszych okrętów bojowych Belgii, Holandii i Wielkiej Brytanii oraz pewną liczbę samolotów lotnictwa morskiego. Obowiązki dowódcy tych sił pełni dowódca floty metropolii Wielkiej Brytanii, a kontrolę nad nimi sprawuje komitet składający się z przedstawicieli szefów sztabów sił morskich trzech zainteresowanych państw.

NARODOWE SIŁY ZBROJNE PAŃSTW CZŁONKÓW NATO

BELGIA

Dane ogólne

Ludność - 9 400 000; czas trwania służby wojskowej - 12-15 miesięcy. Stan liczebny sił zbrojnych - 107 000 /44 % z poboru/. Budżet wojskowy na rok kalendarzowy 1966 - 520 000 000 dolarów.

Siły lądowe

Stan liczebny - 83 500; 2 dywizje zmechanizowane, wyposażone w czołgi M-41 i M-47 "Patton" oraz transportery opancerzone M-59, 2 dywizje rezerw, 1 pułk powietrzno-desantowy, 2 dywizjony przeciwlotniczych pocisków rakietowych "Hawk" /pod operacyjną kontrolą NATO/. Dwie dywizje regularne zostały przydzielone do NATO, a dywizje rezerwy są także przeznaczone dla NATO.

Siły morskie

Stan liczebny - 4 500; 3 dozorowce, 47 trałowców, z tego 5 trałowców oceanicznych zostało podporządkowanych dowództwu NATO.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 19 000; 2 eskadry samolotów myśliwsko-bombowych F-104 G, 2 eskadry samolotów myśliwsko-bombowych F-84 F, 2 eskadry samo-

lotów myśliwskich do działania w trudnych warunkach atmosferycznych F-104 G, 1 eskadra samolotów rozpoznawczych RF-84 F, 1 skrzydło transportowe, wyposażone w samoloty C-119 G, DC-6 A i C-47, 2 skrzydła pocisków "Nike". Wszystkie jednostki sił powietrznych są podporządkowane dowództwu NATO.

KANADA

Dane ogólne

Ludność - 19 250 000; służba wojskowa jest oparta na zaciągu ochotniczym. Stan liczebny sił zbrojnych - 120 000. Budżet wojskowy /1965-1966/ - 1 550 000 000 dolarów kanadyjskich, co odpowiada 1 438 000 000 dolarów amerykańskich.

Siły lądowe

Stan liczebny - 49 000 ludzi; w Kanadzie: 3 brygadowe grupy piechoty, z których 2 są podporządkowane dowództwu NATO dla użycia w Europie. Pozostała brygadowa grupa jest włączona do systemu obrony naziemnej Ameryki Północnej, jak również wydziela ludzi do specjalnej służby jak np. do służby w ONZ; w Europie: 1 brygadowa grupa piechoty w składzie 6 500 ludzi. Na wyposażeniu posiada ona czołgi typu "Centurion" oraz transportery opancerzone M-113. Myśliwiec taktyczny "Norair" F-5 został przyjęty jako samolot wsparcia naziemnego sił lądowych; złożono zamówienie na 125 samolotów tego typu. 46 000 ludzi znajduje się w regularnej rezerwie /milicji/. 800 żołnierzy sił lądowych i 80 sił powietrznych znajduje się w wojskach ONZ na Środkowym Wschodzie. Około 1 000 ludzi w wojskach ONZ na Cyprze.

Siły morskie

Stan liczebny - 20 700 ludzi; 1 lotniskowiec o wyporności 16 000 ton, z jedną eskadrą samolotów "Tracker" S-2A i jedną eskadrą śmigłowców "Sea King", 41 niszczycieli i dozorowców oraz 10 trałowców bazowych.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 50 600 ludzi; w Europie: 8 eskadr taktycznego rozpoznania lotniczego, wyposażonych w samoloty CF-104 "Starfighter". W dowództwie obrony powietrznej terytorium Ameryki Północnej: 3 eskadry myśliwców przechwytyjących CF-101 B "Voodoo", 2 eskadry przeciwlotniczych pocisków raketowych "Bomarc B". Lotnictwo przybrzeżne: 3 eskadry samolotów "Argus" na wybrzeżu wschodnim /podporządkowane dowództwu NATO/. Jedna eskadra samolotów "Neptune" bazuje na wybrzeżu zachodnim. 5 eskadr samolotów transportowych C-130 "Hercules", DHC-4 "Caribou", C-119 "Pac-ket" oraz CL-44 "Yukon".

DANIA

Dane ogólne

Ludność - 4 725 000; czas trwania służby wojskowej: 14-16 miesięcy dla szeregowców, 18-24 miesiące dla podoficerów i oficerów. Stan liczebny sił zbrojnych - 51 000 ludzi. Wszystkie jednostki sił zbrojnych Danii są przydzielone lub podporządkowane dowództwu NATO /z wyjątkiem jednostek obrony lokalnej oraz jednostek gwardii narodowej/. Budżet wojskowy /1965-1966/ - 239 000 000 dolarów.

Siły lądowe

Stan liczebny regularnych sił lądowych - 33 000 ludzi /75 % poborowych/; $2\frac{2}{3}$ brygadowych grup piechoty zmotoryzowanej, każda w składzie 4 batalionów /500 ludzi/, w tym jeden batalion czołgów "Centurion" oraz 1 batalion piechoty wyposażony w transportery opancerzone M-13, 2 grupy brygadowe o pełnych składach etatowych są obecnie również wyposażone w samobieżne haubice 155 mm M-109, 1 batalion pocisków raketowych "Honest John" /z głowicami konwencjonalnymi/, 4 brygadowe grupy piechoty rezerwy; 15 batalionów piechoty i 15 baterii artylerii należy do jednostek obrony lokalnej /głównie jako jednostki rezerwy/. Ochotnicza gwardia narodowa liczy 5 000 ludzi /mężczyzn i kobiet/.

Siły morskie

Stan liczebny - 8 000 ludzi /50 % poborowych/; 9 dozorców i niszczycieli, 4 okręty podwodne, 8 stawiaczy min, 12 trałowców, 13 szybkich kutrów patrolowych, 9 kutrów strażniczych, 10 okrętów desantowych, 50 innych okrętów. Ochotnicza gwardia narodowa sił morskich liczy 3 500 ludzi /mężczyzn i kobiet/.

Siły powietrzne

Stan liczebny regularnych sił powietrznych - 10 000 ludzi /35 % poborowych/; 7 eskadr myśliwskich /3 eskadry samolotów F-100 D/F, 2 eskadry F-104 G, 1 eskadra samolotów F-86 D oraz 1 eskadra samolotów "Hunter"/, 1 eskadra rozpoznawcza, wyposażona w samoloty RF-84 F, 1 eskadra lotnictwa transportowego, wyposażona w samoloty C-47 i C-54, 1 eskadra ratownictwa morskiego, wyposażona w samoloty typu "Catalina" i śmigłowce S-55 /śmigłowce typu S-61 są stopniowo wprowadzane na miejsce śmigłowców S-55/.

Obrona powietrzna

4 baterie przeciwlotniczych pocisków raketowych "Nike-Ajax" /"Hercules", rozmieszczone w rejonie Kopenhagi/; 4 ruchome baterie przeciwlotniczych pocisków raketowych "Hawk" są w trakcie tworzenia dla wzmocnienia baterii pocisków "Nike". Ochotnicza gwardia narodowa sił powietrznych liczy 10 500 /mężczyzn i kobiet/.

FRANCJA

Dane ogólne

Ludność - 48 750 000; czas trwania służby wojskowej - 18 miesięcy /służba selekcyjna/. Stan liczebny sił zbrojnych - 557 000 ludzi. Budżet wojskowy na 1966 rok - 4 465 000 000 dolarów.

Siły lądowe

Stan liczebny - 350 000 ludzi; 5 dywizji stacjonujących w Europie. Liczba ta obejmuje jedną dywizję zmechanizowaną i jedną dywizję pancerną przydzielone do NATO na terenie NRF, jedną samodzielną brygadę w Berlinie Zachodnim oraz jedną dywizję zmechanizowaną, jedną pancerną i jedną przystosowaną do przewozu drogą powietrzną na terenie Francji. Dywizje zmechanizowane i pancerne są wyposażone w czołgi M-47 i AMX-13 oraz w pociski rakietowe "Honest John".

Przeciwlotnicze pociski rakietowe "Hawk" znajdują się na wyposażeniu dywizji stacjonujących na terenie Francji. Dywizja przystosowana do przerzutu drogą powietrzną składająca się z jednostek spadochronowych, grupy amfibijnej i broni wspierających stanowi stały element składowy francuskiej rezerwy strategicznej. 4 000 ludzi stacjonuje w bazie morskiej Mers-el-Kebir /wydzierżawionej od rządu algierskiego/; wszystkie inne oddziały zostały już wycofane z Algierii.

Około 7 000 ludzi służy w dalszym ciągu w różnych bazach morskich i powietrznych krajów Wspólnoty Afrykańskiej; podlegają one dowództwu sił lądowych. Około 2 000 oficerów, podoficerów i szeregowców podlega dowództwu byłych państw wspólnoty. Pozostałe jednostki stacjonują w metropolii dla celów obrony lokalnej /wojska terytorialne/. W czasie pokoju składają się one z 6 brygad, w tym jedna brygada górską. Obejmują one elementy jednostek obrony powietrznej /podlegające dowództwu narodowemu z wyjątkiem małego sektora NATO w północno-wschodniej Francji/ i są zorganizowane w pułki i brygady na zasadzie regionalnej.

Siły rezerwy i jednostki paramilitarne

Na wypadek wojny regularne siły lądowe mogą być uzupełnione siłami rezerwy w liczbie 500 000 oraz pododdziałami z żandarmerii państwowej i tzw. republikańskimi kompaniami bezpieczeństwa w liczbie 65 000 ludzi.

Siły morskie

Stan liczebny - 72 500 ludzi; 2 lotniskowce o wyporności 27 000 ton, 1 lotniskowiec o wyporności 14 000 ton, 1 lotniskowiec przeznaczony dla śmigłowców o wyporności 10 000 ton, 2 krążowniki przeciwlotnicze,

1 doświadczalny okręt wyposażony w pociski rakietowe, 60 niszczycieli, dozorowców i innych okrętów eskortowych, 22 okręty podwodne, w tym 18 oceanicznych, 102 trałowce, 8 okrętów desantowych oraz 225 innych okrętów. Stan liczebny piechoty morskiej wynosi 800 ludzi.

Lotnictwo sił morskich

Stan liczebny - 12 000 ludzi; około 275 samolotów. 4 eskadry samolotów myśliwskich "Etendart IV", 2 eskadry myśliwców przechwytyjących "Crusader" F-8 E, 3 eskadry lotnictwa zwalczania okrętów podwodnych wyposażone w samoloty "Alize", 6 eskadr rozpoznania morskiego wyposażonych w samoloty "Neptune", 3 eskadry śmigłowców S-55, 3 eskadry lekkich śmigłowców "Alouette" II/III.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 122 500 ludzi.

Dowództwu lotnictwa strategicznego podlegają 2 mieszane skrzydła bombowe. Skrzydło składa się z 3 eskadr po 4 samoloty "Mirage" IV A w każdej i 1 eskadry tankowania powietrznego wyposażonej w 4 samoloty - tankowce C-135 F. W roku 1966 dowództwu temu ma być podporządkowane dodatkowe trzecie skrzydło. Złożono zamówienie na 62 samoloty "Mirage" IV A i 12 samolotów tankowania powietrznego C-135 F. Samolot "Mirage" IV obecnie jest nosicielem bomb atomowych.

Dowództwu obrony powietrznej podlegają: 6 eskadr samolotów "Super Mystere", 2 eskadry samolotów do zadań w trudnych warunkach atmosferycznych "Vautour" II N, 2 eskadry samolotów "Mystere" IV. Kilka eskadr może być przebrojonych w samoloty "Mirage" III.

1 armia lotnictwa taktycznego /1 CATAC/ posiada na wyposażeniu 450 samolotów bojowych przydzielonych do 4 połączonych taktycznych sił powietrznych, 4 eskadry myśliwców przechwytyjących "Mirage" III C/E, 6 eskadr samolotów myśliwsko-bombowych F-100 /przystosowanych do przeniesienia broni jądrowej/, 6 eskadr samolotów myśliwsko-bombowych F-84 F, 2 eskadry samolotów rozpoznania lotniczego "Mirage" III R, 2 eskadry samolotów rozpoznania lotniczego RF-84 F, 2 brygady przeciwlotniczych pocisków rakietowych "Nike-Ajax/Hercules".

2 armia lotnictwa taktycznego /2_CATAC/ obejmuje: 2 eskadry samolotów "Mystere" IV, 2 eskadry samolotów "Skyraider" AD-4, 2 eskadry śmigłowców H-34.

Dowództwu lotnictwa transportowego /COTAM/ podlegają: 7 eskadr samolotów "Noratlas", 1 eskadra samolotów "Deux Pont" DC-6, 2 eskadry samolotów C-47; 12 samolotów tankowania powietrznego C-135 /patrz dowództwo lotnictwa strategicznego/ może być również wykorzystanych do transportu wojsk.

NIEMIECKA REPUBLIKA FEDERAINA

Dane ogólne

Ludność - 56 300 000 /bez Berlina Zachodniego/; czas trwania służby wojskowej - 18 miesięcy. Stan liczebny sił zbrojnych - 438 000 /210 000 z poboru/. Całość sił zbrojnych poza wojskami terytorialnymi jest wydzielona do NATO. Budżet wojskowy /1966 r./ - 4 372 000 000 dolarów.

Siły lądowe

Stan liczebny - 278 000 ludzi plus wojska terytorialne w liczbie 28 000 przeznaczone do zadań na tyłach. Wojska terytorialne są uzupełniane rezerwą zorganizowaną dla obrony lokalnej. Rezerwa ta liczy obecnie 7 000 ludzi, planuje się jednak powiększenie jej do roku 1968 do 50 000 ; 7 dywizji piechoty, 3 dywizje pancerne, 1 dywizja górską, 1 dywizja powietrzno-desantowa. Jednostki pancerne są obecnie wyposażone w czołgi M-47 i M-48 "Patton"; niektóre z nich mają być przebrojone w najbliższej przyszłości w czołgi średnie "Leopard".

Taktyczna broń jądrowa w siłach lądowych obejmuje pociski rakietowe "Honest John", "Sergeant" oraz haubice 203 mm. Ponadto na uzbrojeniu sił lądowych znajdują się przeciwpancerne pociski kierowane SS-11 "Cobra".

Siły morskie

Stan liczebny - 35 000 ludzi; 10 niszczycieli, 38 dozorców i innych okrętów eskortowych, 64 trałowce, 63 kutry patrolowe, 11 okrętów desantowych. Siły morskie posiadają 2 skrzydła lotnictwa sił morskich. Samoloty myśliwskie F-104 G "Starfighter" są obecnie wprowadzane na miejsce samolotów "Sea Hawk". W roku 1966 planuje się zastąpić samoloty "Gannet" samolotami "Atlantique".

Siły powietrzne

Stan liczebny - 97 000 ludzi /650 samolotów bojowych w linii i rezerwie/; 4 eskadry myśliwskich samolotów przechwytyjących F-104 G /niektóre z nich posiadają na uzbrojeniu pociski powietrze-powietrze "Sidewinder"/, 10 eskadr samolotów myśliwsko-bombowych F-104 F /niektóre z nich są w trakcie przezbrajania z samolotów F-86 F/, 6 eskadr samolotów myśliwskich G-91, 4 eskadry samolotów rozpoznawczych F-104 G /niektóre z nich są w trakcie przezbrajania z samolotów RF-84 F/, 2 eskadry samolotów rozpoznawczych G-91, 6 eskadr samolotów transportowych "Noratlas", 6 dywizjonów przeciwlotniczych pocisków raketowych "Nike/Hercules", 9 dywizjonów przeciwlotniczych pocisków raketowych "Hawk", 2 bataliony pocisków raketowych "Pershing".

GRECJA

Dane ogólne

Ludność - 8 500 000; czas trwania służby wojskowej - 24 miesiące. Stan liczebny sił zbrojnych - 160 000 ludzi. Budżet wojskowy /1965 r./ - 181 000 000 dolarów.

Siły lądowe

Stan liczebny - 119 000 ludzi; 11 dywizji piechoty w 3 korpusach, 2 dywizje są utrzymywane w pełnym stanie osobowym, 1 dywizja pan-

cerna jest wyposażona w czołgi M-47. Na uzbrojeniu znajduje się także kilka baterii wyrzutni pocisków "Honest John" i "Nike-Ajax/Hercules" /8 dywizji stacjonujących w pobliżu granicy północnej zostało przydzielonych do NATO, pozostałe dywizje, rozmieszczone w południowej Grecji i na Krecie podlegają dowództwu narodowemu/.

Siły morskie

Stan liczebny - 17 500 ludzi; 8 niszczycieli, 4 dozorowce i okręty eskortowe, 3 okręty podwodne, 25 trałowców /w tym trałowce eskortowe/, 13 przybrzeżnych kutrów patrolowych, 23 okręty desantowe /w tym 9 okrętów do przewozu czołgów/, 38 innych okrętów.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 23 500 ludzi; 2 eskadry myśliwców przechwytyjących F-104 G, 1 eskadra myśliwców taktycznych F-5, 4 eskadry samolotów myśliwsko-bombowych F-84 F, 2 eskadry samolotów myśliwskich F-86, 1 eskadra samolotów rozpoznania fotograficznego RF-84 F /te 10 eskadr oraz 1 eskadra samolotów transportowych są przydzielone do 6 połączo-nych taktycznych sił powietrznych/.

WŁOCHY

Dane ogólne

Ludność - 51 000 000; czas trwania służby wojskowej: 15 miesięcy w siłach lądowych i powietrznych, 24 miesiące w siłach morskich. Stan liczebny sił zbrojnych - 390 000 ludzi /bez karabinierów/. Budżet wojskowy /1965 r./ - 1 983 605 000 dolarów.

Siły lądowe

Stan liczebny - 292 000 ludzi; 6 dywizji piechoty, 2 dywizje pancerne wyposażone w czołgi M-47 "Patton", 5 brygad alpejskich w skła-

dzie po 8 000 ludzi każda, 3 samodzielne brygady piechoty, 1 samodzielna brygada pancerno-rozpoznawcza wyposażona w czołgi M-47 "Patton", 1 brygada spadochronowa, 1 brygada przeciwlotniczych pocisków rakietowych /w składzie dwóch dywizjonów pocisków "Hawk"/; 7 dywizji, 5 brygad alpejskich i dywizjon pocisków "Hawk" zostało wydzielonych do NATO.

Siły morskie

Stan liczebny - 38 000 ludzi; 3 krążowniki lekkie z pociskami rakietowymi, 9 niszczycieli /w tym 2 niszczyciele z pociskami rakietowymi/, 13 niszczycieli eskortowych, 35 korwet i ścigaczy okrętów podwodnych, 5 okrętów podwodnych, 78 trałowców, 13 kutrów patrolowych, 25 okrętów desantowych, 127 innych okrętów.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 60 000 ludzi /350 samolotów/.

W skład 5 połączonych taktycznych sił powietrznych wchodzi: 3 eskadry taktycznego lotnictwa myśliwskiego F-104 G, 1 eskadra myśliwców dziennych F-86 E, 2 eskadry samolotów myśliwsko-bombowych F-84 F, 1 lekka eskadra taktycznego lotnictwa myśliwskiego G-91, 3 eskadry samolotów myśliwskich przystosowanych do działania w ciężkich warunkach atmosferycznych F-86 K, 3 eskadry OPL - F-104 G, 1 eskadra samolotów rozpoznawczych G-91, 3 eskadry samolotów rozpoznawczych RF-84 F, 2 eskadry samolotów transportowych C-119, 3 skrzydła "Nike-Ajax" i "Nike Hercules".

Pod dowództwem narodowym pozostają: 1 lekka eskadra taktycznego lotnictwa myśliwskiego G-91, 2 eskadry myśliwców dziennych F-86 E, 1 eskadra samolotów transportowych C-119, 3 eskadry samolotów ZOP wyposażone w samoloty S-2A "Tracker", eskadra ratownictwa morskiego H-19, AB-204, HU-16A "Albatros".

Organizacje paramilitarne

Korpus karabinierów /głównie służby bezpieczeństwa, gwardia graniczna i policja wojskowa/ liczy 80 000 ludzi.

LUKSEMBURG

Dane ogólne

Ludność - 324 000; czas trwania służby wojskowej - 9 miesięcy.
Budżet wojskowy - 5 780 000 dolarów.

Siły lądowe

Stan liczebny - 5 500 ludzi. Brygada może być oddana do dyspozycji NATO po przeprowadzeniu mobilizacji.

HOLANDIA

Dane ogólne

Ludność - 12 150 000; czas trwania służby wojskowej: 18-20 miesięcy w siłach lądowych i 21-24 miesiące w siłach morskich i powietrznych. Stan liczebny sił zbrojnych - 135 000 ludzi. Budżet wojskowy /1966 r./ - 750 000 000 dolarów.

Siły lądowe

Stan liczebny - 92 000 ludzi /włączając żołnierzy z poboru/. Dwie dywizje zmechanizowane /minus 1 brygada/ oraz oddziały korpusne są podległe dowództwu NATO. 1 dywizja piechoty, 3 samodzielne brygady piechoty, oddziały korpusne mają być utworzone przez powołanie rezerwistów i podporządkowane dowództwu NATO. 10 batalionów czołgów posiadających ogólnie 600 czołgów typu "Centurion" z działami 105 mm zostało włączonych do powyższych formacji, podobnie jak przeciwpancerne pociski typu "Karol Gustaw" /Carl Gustaw/, które weszły na uzbrojenie. Na uzbrojeniu znajdują się również działa AMX 105 mm SP i transportery opancerzone DAF-YP.

Siły morskie

Stan liczebny - 22 000 ludzi wraz z 3 000 żołnierzy piechoty morskiej; 1 lotniskowiec 16 000 ton /przystosowany do bazowania lotnictwa ZOP/, 2 krążowniki /jeden wyposażony w pociski rakietowe "Terrier"/, 12 niszczycieli ZOP, 12 dozorowców, 68 trałowców, 5 okrętów podwodnych, 5 okrętów patrolowych, 7 okrętów desantowych, 39 innych okrętów i pomocniczych jednostek pływających.

Lotnictwo sił morskich składa się z 1 eskadry samolotów myśliwskich typu "Sea Hawk", 4 eskadr samolotów wykrywania i zwalczania OP wyposażonych w samoloty typu PH-2 "Neptune" i S-2A "Tracker" oraz 2 eskadr śmigłowców /w skład wymienionych sił wchodzi eskadry bazujące na lotniskowcu/.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 21 500 ludzi /całość sił powietrznych - wydzielona do NATO/;

a/ 2 eskadry samolotów myśliwsko-bombowych F-104 G, 2 eskadry samolotów myśliwsko-bombowych F-84 F, 1 eskadra samolotów rozpoznania fotograficznego RF-104 G;

b/ 2 eskadry samolotów OPL - F-104 G, 1 eskadra samolotów myśliwskich dziennych "Hunter", 1 eskadra samolotów myśliwskich F-102 /sił powietrznych Stanów Zjednoczonych pod dowództwem holenderskim/, 12 dywizjonów pocisków rakietowych "Nike-Ajax" i "Nike-Hercules", 6 dywizjonów pocisków rakietowych "Hawk";

c/ 1 eskadra transportowa /Friendship/, 3 eskadry obserwacji i łącznikowe składające się z lekkich samolotów oraz śmigłowców typu "Alouette" III /w operacyjnym podporządkowaniu sił lądowych/.

NORWEGIA

Dane ogólne

Ludność - 3 800 000; czas trwania służby wojskowej - 15 miesięcy. Stan liczebny sił zbrojnych - 32 200 ludzi. Budżet wojskowy /1966 r./ - 307 800 000 dolarów.

Siły lądowe

Stan liczebny - 16 000 ludzi; 1 brygada liniowa w północnej Norwegii wzmocniona czołgami M-48 "Patton". Jednostki uzupełniające 1 brygadę o niepełnym stanie; stacjonują w południowej Norwegii. Mobilizacja może dostarczyć 10 pułków rezerw oraz jednostek wsparcia. Siły te mogą wynieść ogółem 75 000 ludzi. Siły obrony cywilnej i gwardii narodowej wynoszą 100 000 ludzi.

Siły morskie

Stan liczebny - 5 400 ludzi plus 2 000 żołnierzy artylerii nadbrzeżnej; 1 niszczyciel, 3 dozowce, 13 okrętów podwodnych, 13 trałowców i stawiaczy min, 37 kutrów torpedowych, artyleryjskich i strażniczych, 4 pomocnicze jednostki pływające.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 8 800 ludzi; 1 eskadra samolotów myśliwskich F-104 G "Starfighter", 2 eskadry samolotów myśliwsko-bombowych F-86 F. 1 eskadra samolotów myśliwskich przystosowanych do działania w ciężkich warunkach atmosferycznych F-86 K, 1 eskadra samolotów rozpoznania fotograficznego RF-84 F, 2 morskie eskadry patrolowe HU-16 "Albatros", 1 eskadra samolotów transportowych C-119 i C-47, 4 dywizjony pocisków raketowych "Nike-Ajax" i "Nike-Hercules" rozmieszczonych wokół Oslo. Oddanie do służby pierwszej eskadry taktycznego lotnictwa myśliwskiego wyposażonej w samoloty F-5 /jednej z trzech eskadr/ zaplanowano na początek 1966 roku.

PORTUGALIA

Dane ogólne

Ludność - 9 125 000; czas trwania służby wojskowej: 18-24 miesięcy w siłach lądowych, 18 miesięcy w siłach powietrznych i 48 miesięcy w siłach morskich. Obowiązkowej służbie czynnej podlegają mężczyźni

do 35 roku życia, a w służbie obrony kraju, w gwardii miejscowej itp. do 45 roku życia. Stan liczebny sił zbrojnych - 148 000 ludzi /bez oddziałów afrykańskich/. W krytycznej sytuacji można zmobilizować do 500 000 przeszkolonych rezerwistów. Budżet wojskowy /1965 r./ wraz z wydatkami terytoriów zamorskich - 205 000 000 dolarów.

Siły lądowe

Stan liczebny - 120 000 ludzi, plus 14 000 żołnierzy oddziałów afrykańskich; 1 dywizja w składzie 18 000 żołnierzy przeznaczona dla NATO stacjonuje w Portugalii /3 pułki piechoty posiadające w przybliżeniu po 3 000 żołnierzy i jednostki wsparcia/. Siły lądowe posiadają na wyposażeniu czołgi M-47. W obecnej chwili dywizja posiada jedynie 50 % zdolności bojowej. Pozostałe oddziały /włącznie z około 20 pułkami piechoty/stacjonują na portugalskich terytoriach zamorskich. Około 50 000 żołnierzy, włączając w to 7 000 żołnierzy oddziałów afrykańskich, przebywa w Angoli, 30 000 w Mozambiku i 20 000 w Portugalskiej Gwinei.

Siły morskie

Stan liczebny - 14 500 ludzi /włącznie z żołnierzami piechoty morskiej/; 3 niszczyciele, 11 dozorowców, 3 okręty podwodne, 16 trałowców, 43 kutry artyleryjskie i patrolowe, 20 innych okrętów.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 13 500 żołnierzy, 250 samolotów; 2 eskadry samolotów myśliwskich F-86 F "Sabre", 2 eskadry samolotów myśliwsko-bombowych F-84 G "Thunderjet", 1 eskadra samolotów wykrywania i zwalczania OP P-1 "Neptune", 1 eskadra samolotów transportowych "Noratlas", C-47, C-54 i DC-6. Z wymienionych eskadr jedynie eskadra samolotów "Neptune" jest wydzielona do NATO. Istnieją oddziały wojsk spadochronowych w sile 2 000 żołnierzy podlegające dowództwu sił powietrznych.

Siły paramilitarne

Republikańska gwardia narodowa - 10 000 ludzi.

TURCJA

Dane ogólne

Ludność - 31 000 000; czas trwania służby wojskowej - 24 miesiące. Stan liczebny sił zbrojnych - 442 000 ludzi. Budżet wojskowy /1965-1966/ - 399 000 000 dolarów.

Siły lądowe

Stan liczebny - 360 000 ludzi; 16 dywizji, z których 14 wydzielono do NATO, 4 brygady pancerne posiadające na wyposażeniu czołgi M-47 "Patton", 4 rozpoznawcze pułki pancerne, 2 samodzielne pułki górskie i forteczne. Nominalna liczba rezerwistów wynosi 2 500 000 osób.

Siły morskie

Stan liczebny - 37 000 ludzi; 9 niszczycieli, 12 dozorowców i ścigaczy okrętów podwodnych, 10 okrętów podwodnych, 25 trałowców, 30 okrętów patrolowych, 19 innych okrętów.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 45 000 ludzi; 1 eskadra samolotów myśliwsko-bombowych F-104 G, 1 eskadra samolotów myśliwskich OPL - F-104 G, 7 eskadr samolotów myśliwsko-bombowych F-100, F-84, 2 eskadry samolotów myśliwskich OPL - F-5 A, 1 eskadra samolotów myśliwskich OPL - F-86, 4 eskadry samolotów rozpoznawczych RF-84 F, 3 eskadry samolotów transportowych C-47, C-54 i C-130, 2 dywizjony pocisków rakietowych "Nike" /8 baterii/.

Siły powietrzne Turcji i baterie pocisków rakietowych "Nike" są wydzielone do NATO z wyjątkiem 1-2 eskadr samolotów OPL i baterii "Nike" - czasowo włączonych do sił narodowych.

WIELKA BRYTANIA

Dane ogólne

Ludność - 54 000 000; służba wojskowa - ochotnicza. Stan liczebny sił zbrojnych - 440 000 ludzi /włącznie z 14 000 Gurkhów/. Budżet wojskowy /1965-1966/ - 5 937 400 000 dolarów.

Siły lądowe

Stan liczebny - 208 000 /włącznie z Gurkhami/. Siły lądowe składają się z 57 brytyjskich batalionów piechoty i 8 batalionów piechoty Gurkhów, 3 batalionów spadochronowych, 22 pułków czołgów i samochodów pancernych oraz 31 pułków artylerii, inżynieryjnych i łączności.

Brytyjska Armia Renu stacjonująca w NRF posiada aktualnie 51 000 ludzi zamiast, zgodnie z zobowiązaniem 55 000 ludzi. Jest ona zorganizowana w 3 dywizje. Każda dywizja jest w składzie dwóch brygadowych grup /dwie grupy brygadowe są pancerne/.

Około 14 batalionów stacjonuje w Wielkiej Brytanii. Ponadto w metropolii znajduje się 5-6 batalionów Rezerwy Strategicznej.

Brytyjskie siły w Adenie i Zatoce Perskiej wynoszą obecnie 5 batalionów, a na Dalekim Wschodzie /włącznie z Hongkongiem/ 18 batalionów, w tym 8 batalionów Gurkhów. Na Cyprze przebywają 3 bataliony /włącznie z 1 200 żołnierzami sił Narodów Zjednoczonych/. Inne garnizony obejmują: wzmocniony batalion piechoty w Berlinie, oddziały w Libii, na Malcie, w Gibraltarze, Swazilandzie i w rejonie Morza Karaibskiego.

Czołgi "Centurion" nie zostały jeszcze zastąpione czołgami "Chieftain", które miały wejść na uzbrojenie dwóch brygadowych grup pancernych, stacjonujących w NRF; przypuszczalnie nastąpi to w ciągu 1966 roku. Taktyczna artyleria jądrowa podlegająca dowództwu Brytyjskiej Armii Renu składa się z trzech pułków pocisków raketowych "Honest John" i haubic 203,2 mm.

Pociski raketowe "Corporal" znajdujące się obecnie w Niemczech zostaną w ciągu roku 1966 wycofane i zastąpione amerykańskimi ciężkimi działami samobieżnymi 155 i 175 mm.

Do uzbrojenia i sprzętu znajdującego się aktualnie na wyposażeniu Brytyjskiej Armii Renu lub mającego wejść na wyposażenie w najbliższym czasie należą: samobieżne działa 105 mm "Abbot", wielozadaniowe

pojazdy gaśnicowe F-432 i transportery "Stalwart". Stan liczebny armii terytorialnej wynosi 107 700 ludzi, a tzw. rezerwy stanu wyjątkowego - 13 000 żołnierzy. Stan liczebny brytyjskich sił lądowych na Dalekim Wschodzie /Malaje, Borneo, Singapur i Hongkong/ wynosi 18 batalionów, w tym 8 batalionów Gurkhów. Zmieniają one kolejno miejsce postoju między linią frontu na Borneo i bazami wypoczynkowo-szkoleniowymi na Malajach i w Hongkongu.

Przeciętny skład bojowy wojsk brytyjskich na Borneo w połowie roku 1965 wynosił 10 batalionów włącznie z 6 batalionami Gurkhów i przynajmniej jedną jednostką komandosów piechoty morskiej. Dodatkowo znajdowały się tam 4 bataliony malajzyjskie i 1 batalion australijski.

Normalny stan garnizonu w Hongkongu wynosi 4 bataliony. Dodatkowo brytyjski batalion piechoty znajduje się z brygadą sił Wspólnoty Brytyjskiej w Malacce.

Siły morskie

Stan liczebny - 100 000 ludzi; stan liczebny floty operacyjnej w ciągu 1965 roku wynosił: 4 lotniskowce uderzeniowe, 2 lotniskowce desantowe, 2 krążowniki, 4 niszczyciele z uzbrojeniem rakietowym, 7 niszczycieli, 34 dozorców ZOP, 26 dozorców, 1 atomowy okręt podwodny ZOP, 34 okręty podwodne, 36 trałowców bazowych, 98 pomocniczych jednostek pływających, 18 dużych okrętów desantowych, 11 średnich i małych okrętów desantowych.

Okręty w rezerwie, przebudowie i modernizacji: 1 lotniskowiec, 3 krążowniki, 35 eskortowców /niszczyciele i dozorców/, 9 okrętów podwodnych o napędzie konwencjonalnym, 37 trałowców bazowych, 45 trałowców redowych.

Siły powietrzne floty posiadają zdolność przenoszenia ładunków konwencjonalnych i jądrowych /"Buccaneer" Mk-1 i 2/. Samoloty "Buccaneer", "Scimitar" i "Sea Vixen" mogą być wyposażone w pociski rakietowe powietrze-ziemia "Bull Pup". Samoloty "Sea Vixen" Mk-2 są wyposażone w pociski rakietowe powietrze-powietrze "Red Top". Lotniskowce desantowe posiadają na uzbrojeniu śmigłowce "Wessex" Mk-5 i "Whirlwind". Śmigłowce "Wessex" Mk-1 i "Wasp" Mk-1 są wykorzystywane do zwalczania okrętów podwodnych.

Plan budowy pięciu atomowych okrętów podwodnych z pociskami rakietowymi "Polaris" został zmieniony na cztery okręty. Każdy z okrętów

będzie uzbrojony w 16 wyrzutni pocisków rakietowych "Polaris". W ciągu lat 1965-1966 mają być oddane do służby: drugi atomowy okręt podwodny ZOP, dwa wielozadaniowe szturmowe okręty desantowe, cztery dozorowce typu "Leander" i pięć niszczycieli uzbrojonych w pociski kierowane.

Brytyjskie siły morskie na wodach Oceanu Indyjskiego wynoszą około 80 okrętów wojennych, w tym: 2 lotniskowce uderzeniowe, 1 lotniskowiec desantowy i przynajmniej dwa niszczyciele uzbrojone w pociski rakietowe. Stan liczebny piechoty morskiej wynosi około 8 000 ludzi i dzieli się na pięć batalionów po 600 ludzi w każdym. Dwa z pięciu batalionów normalnie stacjonują poza Wielką Brytanią. Rezerwy sił morskich i piechoty morskiej wynoszą 8 860 ludzi.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 132 000 ludzi.

1. Lotnictwo bombowe składa się z bombowców średniego zasięgu stanowiących strategiczne siły nuklearne i konwencjonalnego lotnictwa bombowego. Strategiczne lotnictwo bombowe posiada około 80 czterosilnikowych odrzutowców "Victor" Mk-2 i "Vulcan" Mk-2, które mogą przenosić bomby jądrowe i pociski rakietowe "Blue Steel". Samoloty "Victor" Mk-1 zostały przystosowane jako tankowce powietrzne lub samoloty rozpoznawcze, a samoloty "Vulcan" Mk-1 przekazano do rezerwy. Samoloty "Valiant" wycofano z uzbrojenia. Oczekuje się wyposażenia samolotów "Canberra" w pociski powietrze-ziemia typu AS-30. Samoloty "Canberra" wykorzystuje się jako samoloty rozpoznawczo-fotograficzne działające na korzyść bombowców strategicznych. Wszystkie jednostki strategicznego lotnictwa bombowego są wydzielone do NATO, jednak kilka z nich bazowało w ciągu minionego roku na Dalekim Wschodzie. Bombowce typu "V" stanowiłyby część proponowanych przez rząd Wielkiej Brytanii atlantyckich sił jądrowych.

2. Lotnictwo myśliwskie jest wyposażone w samoloty "Javelin" Mk-2, Mk-3 i "Lightning". Zostało ono również oddane do NATO. Samoloty typu "Lightning" są wyposażone w pociski rakietowe "Firestreak" lub bardziej nowoczesne pociski "Red Top". Samoloty te posiadają zasięg pozwalający na wzmocnienie sił na terytoriach zamorskich. Od początku 1964 roku działa stacja systemu wczesnego ostrzegania przed pociskami balistycznymi /BMEWS/ w Fylingdales, powiązana z systemem NORAD w Colorado Springs i główną kwaterą obrony powietrznej Wielkiej Brytanii.

Dywizjony pocisków rakietowych ziemia-powietrze "Bloodhound-2" znajdują się na Cyprze i w Singapurze, a jeden dywizjon miał być zorganizowany w 1965 r. w Norfolk.

3. Lotnictwo obrony wybrzeża jest wyposażone w samoloty typu "Shackleton". Są to samoloty rozpoznawcze dalekiego zasięgu i zwalczania okrętów podwodnych, które w ciągu 1966 r. zostaną zastąpione samolotami typu "Comet" C-4.

4. Jednostki lotnictwa transportowego posiadają na wyposażeniu 23 samoloty typu "Britannia" i 11 samolotów typu "Comet" dla przerzutów strategicznych. W ciągu 1965 r. lotnictwo transportowe otrzyma dziesięć pierwszych samolotów transportowych "Belfast", a pod koniec 1966 roku czternaście pierwszych samolotów typu VC-10 do przewozu ładunków i ludzi. Inne samoloty transportowe średniego zasięgu - "Argosy", "Hasting", "Valetta" i 30 samolotów typu "Andover" Mk-1 - zastąpią samoloty bliskiego zasięgu "Beverly". Zostanie wprowadzonych na wyposażenie również dwadzieścia samolotów łącznikowych typu "Basset".

Transport śmigłowiecowy zabezpieczą śmigłowce typu "Belvedere", "Whirlwind" i "Wessex" Mk-2. Dwie eskadry myśliwsko-bombowe posiadające samoloty typu "Hunter" Mk-IX zostały włączone do dowództwa lotnictwa transportowego.

Siły powietrzne w NRF, których stan liczebny wynosi 8 700 ludzi, są wyposażone w samoloty "Canberra", samoloty myśliwsko-bombowe "Hunter", myśliwce przechwytyjące "Javelin" przystosowane do działania w ciężkich warunkach atmosferycznych oraz śmigłowce "Wessex" Mk-2. Samoloty typu "Javelin" będą stopniowo zastępowane samolotami "Lightning" III S, a samoloty "Hunter" będą ewentualnie zastąpione siłami mieszanymi składającymi się z samolotów F-4 "Phantom" i P-1127 "Kestrel".

Siły powietrzne Bliskiego Wschodu na Cyprze składają się ze skrzydła lotnictwa uderzeniowego typu "Canberra", posiadającego możliwość przenoszenia broni jądrowej, jednej eskadry samolotów "Javelin" i jednego dywizjonu przeciwlotniczych pocisków rakietowych "Bloodhound" Mk-2. Samoloty rozpoznawcze "Canberra" i "Shackleton" bazują na Malcie i w Gibraltarze.

Siły powietrzne Środkowego Wschodu w Adenie posiadają samoloty typu "Shackleton" i "Hunter".

Siły powietrzne Dalekiego Wschodu posiadają na uzbrojeniu samoloty "Hunter", "Javelin", "Canberra" i "Shackleton" oraz niewielką liczbę samolotów bombowych typu "V", przeznaczonych do działań konwencjo-

nalnych. Znajduje się tam również dywizjon przeciwlotniczych pocisków raketowych "Bloodhound"2" rozmieszczony wokół Singapuru. Wsparcie taktyczne i logistyczne zabezpieczenie wojsk na Borneo zapewniają samoloty transportowe "Hasting", "Valetta" i śmigłowce oraz samoloty "Pioneer". Stan liczebny rezerw sił powietrznych Wielkiej Brytanii wynosi 12 963 ludzi.

STANY ZJEDNOCZONE

Dane ogólne

Ludność - 194 000 000; służba wojskowa jest obowiązkowa na zasadzie selekcyjnej i trwa 24 miesiące. Stan liczebny sił zbrojnych - 2 660 000 ludzi /ma być zwiększony do około 3 000 000/. Budżet wojskowy /1965-1966/ - 52 200 000 000 dolarów.

Strategiczne siły jądrowe

W ciągu ostatniego roku nie nastąpiły zasadnicze zmiany w amerykańskich poglądach strategicznych i rozmieszczeniu sił. Rozmieszczenie ofensywnych i defensywnych strategicznych sił jądrowych Stanów Zjednoczonych odbywa się zgodnie z dwoma głównymi celami polityki rządowej w ewentualnej wojnie światowej, które zakładają:

- "bezwzględne zniszczenie" nieprzyjacielskich obiektów strategicznych w ZSRR, Chinach i państwach demokracji ludowej;

- "ograniczone zniszczenie" obiektów strategicznych i ośrodków wielkomijskich Stanów Zjednoczonych i ich sojuszników.

Zgodnie z pierwszym celem rząd Stanów Zjednoczonych rozwija trzy uzupełniające się systemy broni raketowych:

- "Minuteman" i "Titan" - międzykontynentalne raketowe pociski balistyczne;

- "Polaris" - strategiczne pociski balistyczne na atomowych okrętach podwodnych;

- samoloty bombowe B-47, B-52, B-58 uzbrojone w pociski raketowe.

Stany Zjednoczone polegają w dalszym ciągu głównie na systemach raketowych "Minuteman" i "Polaris". Chociaż podstawowe siły strategicznego lotnictwa bombowego są ciągle rozwijane i ulepszone, jest możliwe, że strategiczna wersja F-111 z pociskami raketowymi bliskiego zasięgu zostanie rozwinięta jako strategiczny system bombowy. Odnośnie do obrony powietrznej, części składowej koncepcji strategicznej "ograniczonych zniszczeń", McNamara zdecydował odroczyć decyzję zakupienia i rozwinięcia systemu przeciw pocisków "Nike X", chociaż prace nad nim będą nadal kontynuowane. Trwają także prace nad nowym samolotem przechwytyjącym AF-12 A. Nie zdecydowano, czy samolot ten powinien mieć pierwszeństwo przed takimi pociskami raketowymi ziemia-powietrze jak "Nike" lub proponowanym samolotem przechwytyjącym wersji F-111 B.

1. Pociski strategiczne bazowane na lądzie

Obecnie w umocnionych silosach podziemnych Stany Zjednoczone posiadają 800 pocisków raketowych "Minuteman" I w gotowości bojowej. Ulepszone pociski "Minuteman" II, po wyprodukowaniu zastąpią pociski "Minuteman" I. Zainstalowanie pierwszego pocisku "Minuteman" II jest spodziewane pod koniec 1966 r. Pocisk "Minuteman" II będzie posiadał albo większy zasięg, albo większy ładunek, będzie dokładniejszy i będzie mógł być odpalany przez radio z powietrznego stanowiska dowodzenia.

Wszystkie pociski "Atlas" są teraz w stadium wycofywania z sił powietrznych Stanów Zjednoczonych. Pewna ich liczba jest w służbie przede wszystkim jako pierwszy człon dla wojskowych i naukowych badań przeszerzeni kosmicznej. Sześć eskadr pocisków raketowych "Titan" I zostanie podobnie wycofanych, 54 wyrzutnie /sześć eskadr po 9 wyrzutni w każdej/ pocisków "Titan" II pozostanie w służbie. Posiadają one większy ciąg, zasięg i ładunek jądrowy niż "Minuteman".

2. Pociski strategiczne bazowane na morzu

Stany Zjednoczone posiadają obecnie w linii 31 atomowych okrętów podwodnych z pociskami "Polaris" i 5 dalszych w różnych stadiach budowy. 18 z 31 okrętów pełni służbę patrolową na Atlantyku działając w oparciu o bazy w Szkocji i Hiszpanii, trzy na Morzu Śródziemnym i 4 /z ewentualnych 7/ na zachodnim Pacyfiku. Pięć atomowych okrętów podwodnych posiada na uzbrojeniu pociski "Polaris" A-1 /zasięg 1 200 Mm/, trzynaście pociski "Polaris" A-2 /zasięg 1 500 Mm/, a pozostałe - pociski "Pola-

ris" A-3 /zasięg 2 500 Mm/. Wkrótce rozpoczną się prace nad pociskiem "Poseidon", który będzie posiadał ładunek jądrowy dwa razy większy od pocisku "Polaris" A-3 i ewentualnie zastąpi pocisk "Polaris".

3. Lotnictwo bombowe

Lotnictwo strategiczne posiada aktualnie około 935 samolotów bombowych. W skład lotnictwa bombowego wchodzi około 630 samolotów B-52 z pociskami AGM-28 B "Hound Dog" i pociskami "Quail" do mylenia systemu obrony przeciwlotniczej nieprzyjaciela. Pocisk rakietowy "Hound Dog" posiada zasięg do 700 mil i może przenosić ładunek termojądrowy. Samoloty B-52 były wykorzystywane w Wietnamie w ciągu ostatniego roku w roku bombowców konwencjonalnych.

Lotnictwo bombowe posiada dwa skrzydła samolotów średniego zasięgu, w których razem znajduje się około 80 samolotów typu B-58 "Hustler". Samoloty B-47 są stopniowo wycofywane, lecz nadal około 225 samolotów B-47 pozostaje w służbie. Część z wycofywanych samolotów zostaje przebudowywana na samoloty rozpoznania fotograficznego i radioelektronicznego /RB-47k/ lub na samoloty rozpoznania meteorologicznego /WB-47/.

Dowództwu lotnictwa strategicznego podlega także około 50 eskadr tankowców powietrznych KC-135, które są także wykorzystywane w charakterze powietrznych stanowisk dowodzenia. Planuje się uzbrojenie w ciągu nadchodzącego roku jednej eskadry w samoloty naddźwiękowe SR-71 /dawną nazwa A-11/, przeznaczone do rozpoznawania skutków uderzeń jądrowych na obiekty nieprzyjaciela. Przewiduje się, że samoloty te będą osiągały prędkości większe od 3 M i wysokości ponad 80 000 stóp /około 26,6 km/.

4. Obrona powietrzna Ameryki Północnej

Za obronę powietrzną Ameryki Północnej ponosi odpowiedzialność NORAD - połączone amerykańsko-kanadyjskie dowództwo w Colorado Springs. Nowe podziemne centrum bojowe jest budowane w górach Cheyenne, gdzie są instalowane pierwsze jednostki podległe dowództwu. Amerykańskie siły podlegające systemowi NORAD są znane jako dowództwo obrony powietrznej /ADC/, które posiada aktualnie 110 000 ludzi.

Dowództwo obrony powietrznej /ADC/ posiada 38 przechwytyjących eskadr myśliwskich uzbrojonych w następujące samoloty: 16 eskadr w samoloty F-101 B "Voodoo", 12 eskadr w samoloty F-106 A "Delta Dart", 8 eskadr w samoloty F-102 "Delta Dagger" i 2 eskadry w samoloty F-104 A "Starfighter". Prędkość bojowa tych samolotów /oprócz samolotu F-102, którego prędkość maksymalna wynosi 825 mil/godz./ wynosi 1 200 mil/godz. i więcej, a osiągnięta wysokość 50 000 st. /około 15 200 m/.

Do pocisków klasy powietrze-powietrze używanych przez te samoloty należą: "Sidewinder", "Falcon" i "Genie". Regularne jednostki dowództwa obrony powietrznej kontynentu są uzupełnione przez 23 eskadry myśliwców przechwytyjących narodowej gwardii powietrznej, w skład których wchodzi samoloty F-86 "Sabre" i F-89 J "Scorpion". Łącznie z jednostkami kanadyjskimi NORAD posiada 1 600 myśliwców przechwytyjących.

Siły rakietowe /OPL/ składają się głównie z trzech systemów: "Nike", "Hawk" i "Bomarc". Siły te składają się głównie z ponad 80 dywizjonów pocisków rakietowych "Nike-Hercules" wspólnie z pociskami "Hawk", które były rozwinięte na Florydzie w 1962 r. Oba te systemy są obsługiwane przez lądowe pododdziały dowództwa obrony powietrznej /ADC/.

Aktualny stan liczbowy pocisków dalekiego zasięgu ziemia-powietrze "Bomarc" wynosi 188. Są one zorganizowane w 6 eskadr. Na uzbrojeniu są tylko pociski rakietowe "Bomarc"B, których zasięg wynosi 440 mil, a pułap 100 000 stóp /30,48 km/.

Lądowa obrona przeciwlotnicza i przeciwrakietowa jest oparta na łańcuchu stacji radiolokacyjnych i stacji naprowadzania, systemie wczesnego ostrzegania przed pociskami balistycznymi /BMEWS/ ze stacjami na Alasce, Grenlandii i hrabstwie Yorkshire w Wielkiej Brytanii, linii stacji radiolokacyjnych "Pinetree" oraz wysuniętej linii wczesnego ostrzegania radiolokacyjnego /DEW/.

Jednakże ze względu na to, że systemy te do pewnego stopnia zostały oskrzydłone przez rozwinięcie radzieckich rakiet balistycznych dalekiego zasięgu /ICBM/, nadmorskie odgałęzienie tych systemów okazało się przestarzałe i będzie zdemontowane. Wykrywanie i umiejscawianie obiektów w amerykańskiej przestrzeni powietrznej jest koordynowane przez przestarzały półautomatyczny system naprowadzania /SAGE/. NORAD jest zorganizowany w 5 dywizjach lotnictwa OPL, którym podlega 15 sektorów OPL. Cztery ośrodki półautomatycznego systemu naprowadzania /SAGE/ będą zastąpione awaryjnym systemem wykrywania i powiadamiania /BUIC/. Udoskonala się trzy istniejące stacje systemu wczesnego ostrze-

gania przed pociskami balistycznymi /BMEWS/. Część stacji radiolokacyjnych obrony powietrznej na wschodzie, zachodzie i nad wybrzeżem Zatoki Meksykańskiej jest przystosowywana do wykrywania startu pocisków rakietowych wystrzeliwanych z okrętów podwodnych.

Siły lądowe

Stan liczebny - 963 000. Armia regularna jest zorganizowana w 16 dywizji bojowych, 38 batalionów pocisków rakietowych ziemia-ziemia, 7 grup wojsk specjalnego przeznaczenia i samodzielne brygady. W ich posiadaniu znajduje się około 7 000 samolotów różnych typów. Utworzono nową dywizję o nazwie pierwszej dywizji kawalerii powietrznej. Dywizja ta, której jednostki działają już w Wietnamie, posiada około 16 000 ludzi, 1 600 pojazdów terenowych oraz ponad 450 pojazdów powietrznych, z czego znaczną część stanowią śmigłowce. Jedna z brygad dywizji jest przystosowana do zrzutów na spadochronach.

Siły lądowe Stanów Zjednoczonych, włączając w nie trzy dywizje piechoty morskiej, były we wrześniu 1965 r. rozmieszczone następująco:

Stany Zjednoczone /rezerwa strategiczna/: 4 dywizja piechoty, 5 dywizja zmechanizowana, 2 dywizja piechoty morskiej, połowa 82 dywizji powietrzno-desantowej /dla wzmocnienia 7 armii w Europie/, 1 dywizja pancerna, 2 dywizja pancerna.

Republika Dominikańska: połowa 82 dywizji powietrzno-desantowej.

Korea: 2 dywizja piechoty, 7 dywizja piechoty.

Hawaje /Okinawa: 25 dywizja piechoty, 1 dywizja piechoty morskiej, brygada powietrzno-desantowa.

Wietnam Południowy: 1 dywizja piechoty, 101 dywizja powietrzno-desantowa, 3 dywizja piechoty morskiej, 1 dywizja kawalerii powietrznej.

Niemcy Zachodnie: 5 korpus w składzie: 3 dywizja pancerna, 8 dywizja piechoty; 7 korpus w składzie: 4 dywizja pancerna, 3 dywizja piechoty, 24 dywizja piechoty, trzy rozpoznawcze pułki pancerne.

Berlin Zachodni: brygada piechoty.

7 armia w Niemczech jest wyposażona w czołgi M-60 i posiada 3 dywizjony /12 wyrzutni/ pocisków rakietowych na paliwo stałe typu "Pershing" z głowicami jądrowymi. Samobieżna artyleria średniego zasięgu po-

63
 posiada działa 175 mm M-107 "Long Tom" i 203,2 mm haubice M-110. Nie podjęto jeszcze decyzji o zastąpieniu inną bronią istniejących pocisków raketowych bliskiego zasięgu "Honest John" i "Little John".

7 armia posiada także na uzbrojeniu pociski raketowe ziemia-ziemia "Seargant", których maksymalny zasięg wynosi 75 mil, oraz pociski raketowe bliskiego zasięgu "Davy Crockett" i "Lacrosse". Głównym rodzajem pocisków raketowych OPL są "Nike-Hercules" i "Hawk".

Siły zbrojne Stanów Zjednoczonych w Wietnamie, zgodnie z oświadczeniem prezydenta Johnsona z lipca 1965 r., miały do jesieni zwiększyć swój stan liczebny do 125 000 ludzi. Obejmą one całość albo część wymienionych wyżej czterech dywizji, a także samodzielne oddziały włącznie z kompaniami specjalnych śmigłowców, na które dowództwo sił zbrojnych Stanów Zjednoczonych kładzie duży nacisk. Jest możliwe, że stan liczebny armii amerykańskiej w Wietnamie osiągnie w ciągu bieżącego roku 250 000 ludzi.

Rezerwy sił lądowych zdecydowano na początku tego roku połączyć z siłami lądowymi gwardii narodowej, które poprzednio posiadały 700 000 ludzi, tak ażeby utworzyć zwarte siły w składzie 550 000 ludzi. Dałoby to w sumie 6 dywizji, dwa związki ogólnego przeznaczenia, każdy w sile dywizji, 16 brygad, jak również rozmaite jednostki uzupełniające regularne formacje. Biorąc pod uwagę sytuację w Wietnamie jest nieprawdopodobne, aby tę redukcję przeprowadzono natychmiast.

Siły morskie

Stan liczebny - 674 000. Ogólna liczba okrętów znajdujących się w linii wynosi około 900 jednostek. Morskie siły ogólnego przeznaczenia składają się w przybliżeniu z 865 okrętów. Rozmieszczenie flot jest następujące: pierwsza flota na wschodnim Pacyfiku, druga flota na Atlantyku, szósta flota na Morzu Śródziemnym i siódma flota na zachodnim Pacyfiku. Siły uderzeniowe składające się z okrętów o napędzie jądrowym /jednego lotniskowca, jednego krążownika z uzbrojeniem raketowym, dwóch dozorowców z uzbrojeniem raketowym/ zostały przerzucone z Atlantyku do floty Pacyfiku w październiku 1965 r.

Głównymi siłami w czynnych flotach są:

- 15 lotniskowców uderzeniowych: 1 /USS "Enterprise"/ o napędzie atomowym, 6 lotniskowców typu "Forrestal", 3 lotniskowce typu "Midway" i 5 lotniskowców typu "Essex". Jeden lotniskowiec typu "Essex" bę-

dzie zastąpiony dodatkowym lotniskowcem typu "Forrestal", a dwa lotniskowce typu "Midway" są modernizowane w celu przystosowania ich do bazowania samolotów cięższych, takich jak np. RA-5C "Vigilante". McNamara stwierdził, że lotniskowce uderzeniowe będą traciły swoją rolę w strategicznym pogotowiu jądrowym, a lżejsze samoloty takie jak: A-6A "Intruder" i A-7A VAL zastąpią cięższe samoloty typu A-5 "Vigilante". W wersji rozpoznawczej samoloty "Vigilante" pozostaną w ilości po 6 na każdym lotniskowcu typu "Forrestal". Lotnictwo bazujące na lotniskowcach składa się z piętnastu grup oraz dwóch grup w rezerwie. /Z rozwojem systemu F-111 B "Phoenix" przewiduje się, że tylko jedna eskadra F-111 na lotniskowcu będzie potrzebna do zadań przechwytywania, w miejsce mieszanej 1 eskadry F-4 B "Phantom", co było proponowane uprzednio. Obecnie tę rolę spełniają samoloty "Phantom", z wyjątkiem lotniskowców typu "Essex", na których pozostają samoloty F-8 E "Crusader"./

- 9 lotniskowców ZOP typu "Essex", na których wyposażeniu znajdują się samoloty dalekiego zasięgu S-2E i śmigłowce SH-3A. Wprowadza się również na ich wyposażenie samoloty A-4C "Skyhawk" jako samoloty przechwytyjące i obrony przeciwlotniczej.

- 103 okręty podwodne /wyłączając atomowe okręty podwodne z pociskami "Polaris"/, w tym 23 atomowe okręty podwodne ZOP.

- 263 wielozadaniowe okręty nawodne do zwalczania okrętów podwodnych i obrony floty. W skład ich wchodzi krążowniki z uzbrojeniem rakietowym i kilka krążowników ciężkich. Udoskonalono systemy pocisków przeciwlotniczych "Terrier", "Tartar" i "Talos".

- 23 niszczyciele eskortowe uzbrojone w pociski "Terrier".

- 160 pomocniczych jednostek pływających.

- 135 okrętów desantowych.

Dodać do tego należy ponad 400 eskortowców /niszczycieli i dozorowców/ i 15 krążowników w rezerwie. We flocie czynnej i rezerwie znajduje się około 200 trałowców i ponad 1 000 okrętów patrolowych i innych.

Stany Zjednoczone posiadają 30 eskadr lotnictwa bazowania brzegowego /lądowego/ do poszukiwania i zwalczania okrętów podwodnych. Są one przeważnie wyposażone w samoloty SP-2 "Neptune" i P-3A "Orion". Jednostki lotnictwa w rezerwie sił morskich posiadają 12 eskadr lotniczych i 4 eskadry śmigłowców oraz 8 250 maszyn.

Piechota morska

Stan liczebny - 193 000 ludzi. Piechota morska jest zorganizowana w trzy dywizje i trzy współdziałające z nimi skrzydła lotnicze. Rezerwa piechoty morskiej jest obecnie reorganizowana i ma wystawić czwartą dywizję i czwarte skrzydło lotnicze. Śledząc rozwój sił zbrojnych USA w Wietnamie można wnioskować, że formacja ta zostanie zmobilizowana. Możliwości bojowe dywizjonów pocisków raketowych "Hawk" są zwiększone przez postawienie w stan bojowy w każdym dywizjonie baterii rezerwowej.

Dywizjony pozostałej artylerii taktycznej posiadają przewożone drogą powietrzną 105 mm haubice i pociski raketowe "Little John". Obecnie w Wietnamie są wykorzystywane sześciolufowe przeciwpancerne 106 mm działa bezodrzutowe "Ontos".

Trzy skrzydła lotnicze piechoty morskiej posiadają około 1 130 samolotów bojowych i pomocniczych, a liczba śmigłowców stale wzrasta, przy czym główny nacisk kładzie się na transportowce CH-46A "Sea Knight" /mogące przenosić 17 osób/ i ciężkie transportowce typu CH-53A mogące działać w trudnych warunkach atmosferycznych. W piętnastu eskadrach lotnictwa myśliwskiego znajdują się samoloty F-4 "Phantom" uzbrojone w pociski raketowe "Sparrow" i "Sidewinder". Samoloty te stopniowo wypierają i zastępują samoloty F-8 "Crusader". Skrzydła lotnicze posiadają także eskadry bojowe z samolotami A-6A "Intruder" przystosowywane do bezpośredniego wsparcia i swobodnego działania w ciężkich warunkach meteorologicznych oraz eskadry rozpoznawcze z rozpoznawczą wersją "Phantom" /RF-4B/ zastępującą RF-8A "Crusader".

Siły powietrzne

Stan liczebny - 829 000 ludzi, 14 400 samolotów. Dane o lotnictwie strategicznym i siłach obrony powietrznej kontynentu Ameryki Północnej /patrz wyżej/. Siły ogólnego przeznaczenia sił powietrznych składają się z sił dowództwa lotnictwa taktycznego i dowództwa transportu powietrznego "Military Airlift Command" /poprzednio - wojskowa służba transportu powietrznego "Military Air Transport Service"/. Pewna liczba przechwytyjących eskadr myśliwskich została przydzielona do sił powietrznych Stanów Zjednoczonych bazujących w Europie i rejonie Pacyfiku.

Obecny stan sił dowództwa lotnictwa taktycznego wynosi 75 000 ludzi i 130 eskadr lotniczych. W skrzydłach bazujących na terytorium Stanów Zjednoczonych znajduje się:

- 56 eskadr taktycznych myśliwców F-100, F-102, F-104, F-105 i F-4C;
- 4 eskadry samolotów rozpoznania taktycznego;
- 24 eskadry lotnictwa transportowego /głównie wyposażone w samoloty C-130 "Hercules"/;
- 6 eskadr lotnictwa przeznaczonych do działań przeciwpartyzanckich wyposażonych w samoloty A-1E, B-26, T-28B, U-10B i C-123.

W składzie sił powietrznych Stanów Zjednoczonych w Europie znajduje się ponad 1 000 samolotów taktycznych, w tej liczbie 18 eskadr myśliwskich samolotów taktycznych i 6 eskadr samolotów rozpoznania taktycznego. Na terenie Europy znajduje się ponadto 6 eskadr taktycznych pocisków rakietowych "Mace", dla których obecnie wybudowano stanowiska umocnione. Na uzbrojeniu eskadr myśliwskiego lotnictwa taktycznego znajdują się samoloty F-100, F-105 i F-4 "Phantom", a w eskadrach rozpoznawczych - samoloty RB-66 i RF-101 "Voodoo".

Siły powietrzne Pacyfiku, ze sztabem na Hawajach, mają w swoim składzie 5 armię lotnictwa taktycznego w bazach na terenie Japonii, Korei i Okinawie, 13 armię lotnictwa taktycznego stacjonującą na Filipinach oraz zgrupowanie lotnicze na Tajwanie i w Wietnamie Południowym. W składzie tych sił znajduje się 8 eskadr taktycznego lotnictwa myśliwskiego /nie wliczając specjalnie tworzonych na terytorium Wietnamu Południowego/, 2 eskadry rozpoznania taktycznego, 2 eskadry taktycznego lotnictwa bombowego wyposażone w samoloty B-57 B, 7 eskadr lotnictwa transportowego wyposażonych w samoloty "Hercules" i "Provider" oraz eskadry pocisków rakietowych "Mace" B. Na wyposażeniu eskadr taktycznego lotnictwa myśliwskiego znajdują się samoloty F-100, F-102 i F-105. W roku bieżącym jedną eskadrę uzbrojono w samoloty "Phantom".

W dyspozycji dowództwa lotnictwa transportowego znajduje się około 1 000 samolotów /w 37 eskadrach/. Na wyposażeniu eskadr znajdują się samoloty C-135 "Stratolifter", C-133 "Cargomaster", C-130 "Hercules", C-124 "Globemaster", C-118 "Liftmaster" i C-141 "Starlifter".

Siły ogólnego przeznaczenia gwardii narodowej sił powietrznych posiadają 23 eskadry myśliwskie, 12 eskadr rozpoznawczych, 3 eskadry taktycznych bombowców, 4 eskadry wojsk specjalnych sił powietrznych, 5 eskadr tankowania powietrznego i 25 eskadr lotnictwa transportowego, na

67

wyposażeniu których znajdują się głównie samoloty transportowe starszego typu. Jednostki te są przeznaczone do wsparcia różnych dowództw, do których są one przydzielone. Stan liczebny gwardii narodowej sił powietrznych wynosi 75 000 ludzi. W regularnych rezerwach sił powietrznych znajduje się 68 000 ludzi i 50 eskadr lotniczych, z czego 45 stanowią eskadry lotnictwa transportowego, wyposażone w samoloty C-119, C-123 i C-124. Były plany połączenia regularnych rezerw sił powietrznych z gwardią narodową w celu utworzenia połączonej gwardii narodowej sił powietrznych, lecz prawdopodobnie ze względu na sytuację w Wietnamie, podobnie jak w wypadku regularnych rezerw sił lądowych, planów tych zaniechano.

Ogółem regularne siły powietrzne Stanów Zjednoczonych ocenia się na 14 400 samolotów i około 1 000 taktycznych wyrzutni pocisków raketowych.

C. ORGANIZACJA PAKTU CENTRALNEGO /CENTO/

Członkami paktu CENTO są: Pakistan, Iran, Turcja i Wielka Brytania. Choć Stany Zjednoczone nie są formalnym członkiem paktu, są reprezentowane przez swoich przedstawicieli w Radzie Koordynacyjnej zastępców wojskowych oraz w komitetach do spraw ekonomicznych i walki z dywersją. CENTO nie dysponuje ani wspólnym dowództwem, ani wydzielonymi przez poszczególne państwa kontyngentami sił zbrojnych. Siłę uderzeniową CENTO stanowią brytyjskie samoloty bombowe "Canberra" bazujące na Cyprze oraz amerykańska 6 flota.

Zadaniem paktu CENTO jest zapewnienie organizacji i koordynacji wspólnych działań na wypadek zagrożenia ze strony państw bloku komunistycznego; nie dotyczy to jednak starć między państwami członkami paktu i państwami nie należącymi do bloku komunistycznego. W czasie konfliktu między Indią i Pakistanem we wrześniu 1965 r. Iran i Turcja zaoferowały Pakistanowi swoją pomoc, natomiast Wielka Brytania odmówiła swojej pomocy.

IRAN

Dane ogólne

Ludność - 22 182 000; czas trwania służby wojskowej - 2 lata.
Stan liczebny sił zbrojnych - 180 000 ludzi /bez jednostek żandarmerii/.
Budżet wojskowy na 1964/1965 rok - 217 000 000 dolarów.

Siły lądowe

Stan liczebny - 164 000 ludzi; 7 dywizji piechoty /około 12 000 ludzi w każdej/, 1 dywizja pancerna, 1 samodzielna brygada pancerna. Jednostki pancerne są wyposażane w czołgi M-47 "Patton". Dwa sztaby armii oraz większość bojowych jednostek stacjonuje w północnym Iranie.

Siły morskie

Stan liczebny - 6 000 ludzi; 4 niszczyciele i dozorowce, 6 trałowców, 24 małe okręty patrolowe, 2 okręty desantowe, 5 innych okrętów.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 10 000 ludzi; 130 samolotów pochodzenia amerykańskiego; 4 eskadry samolotów myśliwskich F-86 F "Sabre", 1 eskadra taktycznych samolotów myśliwskich F-5 "Norair", 1 eskadra lotnictwa rozpoznawczego wyposażona w samoloty RT-33, 2 eskadry lotnictwa transportowego wyposażone w samoloty C-130 B "Hercules".

Siły paramilitarne

Stan liczebny oddziałów żandarmerii wynosi około 26 000 ludzi.

PAKISTAN^xDane ogólne

Ludność - 101 000 000; służba wojskowa - ochotnicza. Stan liczebny sił zbrojnych - 188 000 - 208 000 ludzi /bez sił paramilitarnych/. Budżet wojskowy na 1965/1966 rok - 289 000 000 dolarów.

Siły lądowe

Stan liczebny - 160 000 - 180 000 ludzi; 6 dywizji piechoty /jedna w Pakistanie wschodnim/, 1 brygada artylerii przeciwlotniczej. Wojska pancerne /przed wybuchem konfliktu z Indią/ posiadały około 10 pułków, wyposażonych w czołgi M-47/48 "Patton" i czołgi średnie M-4 "Sherman", oraz 2-3 pułki, wyposażone w lekkie czołgi M-24 "Chaffee". Pułki te tworzyły prawdopodobnie jedną dywizję pancerną w składzie dwóch brygad i jedną samodzielną brygadę pancerną. Straty wynosiły 3 000 - 5 000 ludzi i ponad 250 czołgów.

Siły paramilitarne

Stan liczebny - 70 000 ludzi; korpus ochrony pogranicza - 25 000 ludzi /korpus ten składa się z ludności miejscowej/; jednostki obrony lokalnej zachodniego Pakistanu - 10 000 ludzi, a jednostki obrony lokalnej wschodniego Pakistanu również 10 000 ludzi; jednostki obrony lokalnej Kaszmiru - 25 000 ludzi.

Siły morskie

Stan liczebny - 8 000 ludzi; 1 lekki krążownik /okręt szkolny korpusu kadetów/, 5 niszczycieli, 2 dozowce ZOP, 1 okręt podwodny, 8 trałowców, 4 kutry patrolowe, 8 innych okrętów. Straż przybrzeżna liczy 1 500 ludzi.

Na wyposażeniu lotnictwa sił morskich znajdują się samoloty "Albatross" oraz pewna liczba śmigłowców UH-19 do zadań ratownictwa morskiego. Strat nie było.

x Dane dotyczą sytuacji istniejącej przed powstaniem konfliktu zbrojnego między Indią i Pakistanem we wrześniu 1965 r.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 20 000 ludzi i 200 samolotów; 2 eskadry samolotów "Canberra" B-57 B, 4 eskadry samolotów "Sabre" F-86 F, 1 eskadra samolotów "Starfighter" F-104 A /druga eskadra ma być utworzona/. Samoloty RT-33 A są wykorzystywane do zadań rozpoznania taktycznego. Na wyposażeniu lotnictwa transportowego znajdują się 4 samoloty "Hercules" C-130 B i 10 samolotów "Bristol" Mk-21 i 31. Ponadto na uzbrojeniu sił powietrznych znajduje się pewna liczba samolotów szkolnych T-6, T-33 i T-37 B. Straty - do 50 samolotów.

D. ORGANIZACJA PAKTU POŁUDNIOWO-WSCHODNIEJ AZJI /SEATO/

Członkami paktu SEATO są: Australia, Francja, Nowa Zelandia, Pakistan, Filipiny, Syjam, Wielka Brytania i Stany Zjednoczone. Państwa te są zobowiązane do wspólnej rozbudowy ekonomiki i siły wojskowej oraz prowadzenia konsultacji w zakresie połączonych przedsięwzięć w razie bezpośredniej lub pośredniej agresji przeciwko jednemu z członków paktu lub państwu "Układów Genewskich" - Laosowi, Kambodży i Południowemu Wietnamowi. Obszar SEATO stanowi południowo-zachodni teatr działań wojennych Pacyfiku leżący na południe od 20° 30' szerokości geograficznej północnej. Pakt SEATO nie posiada nadrzędnej organizacji wojskowej, a siły zbrojne pozostają pod kontrolą władz poszczególnych państw. Amerykańskie wsparcie paktu SEATO stanowi 7 flota bazująca w rejonie Taiwanu i na Filipinach oraz amerykańskie siły powietrzne i lądowe stacjonujące na wyspie Guam i Okinawie.

Chociaż Stany Zjednoczone, Australia i Nowa Zelandia wysyłają swoje wojska do Południowego Wietnamu, to jednak nie jest to akcja w ramach paktu SEATO. Na wypadek wojny siły zbrojne państw członków SEATO będą wspierane przez 28 brygadę Wspólnoty Brytyjskiej /w składzie brytyjskich, australijskich i nowozelandzkich jednostek bojowych/ wraz z jednostkami wsparcia lotniczego stacjonującą w Malajzji oraz przez siły morskie Brytyjskiej Wspólnoty Narodów. Francja nie utrzymuje żadnych sił w tym rejonie.

AUSTRALIA

Dane ogólne

Ludność - 11 000 000; dwuletnia służba wojskowa jest selekcyjna. Stan liczebny sił zbrojnych - 69 220 ludzi. Budżet wojskowy /1965-1966/ - 864 000 000 dolarów.

Siły lądowe

Planowany stan liczebny - 37 500 ludzi; 1 dywizja piechoty /około 9 batalionów, w tej liczbie jedna grupa bojowa w Wietnamie Południowym/, 1 pułk czołgów "Centurion", 1 pułk dywersyjny /Special Air Service/, 2 bataliony pułku wysp Pacyfiku, 1 grupa zaopatrywania materiałowo-technicznego. Siły wojskowej straży obywatelskiej liczą 29 000 ludzi i składają się z 20 batalionów piechoty wraz z pododdziałami służb i wsparcia oraz z dwóch jednostek komandosów.

Siły morskie

Stan liczebny - 14 000 ludzi; 1 lekki lotniskowiec zwalczania okrętów podwodnych, 1 lekki lotniskowiec do szybkiego przerzutu wojsk, 5 niszczycieli, 4 dozowce, 6 trałowców, 22 inne okręty, 1 eskadra myśliwska do działań w trudnych warunkach meteorologicznych wyposażona w samoloty "Sea Venom", 1 eskadra zwalczania okrętów podwodnych wyposażona w samoloty "Gannet", 1 eskadra śmigłowców "Wessex" Mk-31.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 17 720 ludzi /plus 1 080 członków służby obywatelskiej sił powietrznych/; 4 eskadry myśliwskie wyposażone w australijskie samoloty "Sabre" F-86 z pociskami raketowymi "Sidewinder", 1 eskadra myśliwska wyposażona w samoloty "Mirage" III-0 z pociskami powietrze-powietrze "Matra", 3 eskadry samolotów bombowych "Canberra" produkcji australijskiej, 3 eskadry rozpoznania morskiego wyposażone w samoloty "Neptune", 2 eskadry transportowe /1 eskadra samolotów C-130 "Hercules" i 1 eskadra samolotów CV-2B "Caribou", dwie eskadry śmigłowców UH-13 "Iroquois", jedna eskadra przeciwlotniczych pocisków rakietowych "Bloodhound" Mk-1.

NOWA ZELANDIA

Dane ogólne

Ludność - 2 550 000; służba wojskowa - ochotnicza /oprócz tego istnieje selekcyjna służba wojskowa w jednostkach obrony terytorialnej sił lądowych/. Stan liczebny sił zbrojnych - 12 900 ludzi. Budżet wojskowy /1965-1966/ - 115 000 000 dolarów.

Siły lądowe

Stan liczebny - 5 400 ludzi w wojskach regularnych i 9 000 ludzi w wojskach obrony terytorialnej; jeden batalion piechoty w Malajzji, jedna brygadowa grupa bojowa w składzie wojsk regularnych i terytorialnych, jedna grupa materiałowo-technicznego zaopatrywania sił regularnych i terytorialnych, jedna odwodowa grupa bojowa w składzie wojsk regularnych i terytorialnych, jedna grupa wsparcia sił regularnych.

Siły morskie

Stan liczebny - 3 000 ludzi; 1 lekki krążownik, 3 dozorców zwalczania okrętów podwodnych, 4 trałowce eskortowe, 1 okręt wsparcia, 12 innych okrętów, 3 800 ludzi w rezerwie sił morskich.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 4 500 ludzi; 1 eskadra lekkich bombowców "Canberra", 1 eskadra szturmowa /dzienna/ wyposażona w samoloty "Vampire", 1 eskadra rozpoznawcza wyposażona w samoloty "Sunderland", 3 eskadry transportowe /samoloty DC-6B, C-130 "Hercules", "Dakota", "Bristol", "Devon"/, 1 eskadra transportowa i eskadra lekkich bombowców bazujące w Singapurze. Złożono zamówienie na pewną liczbę śmigłowców transportowych.

REPUBLICA FILIPIŃSKA

Dane ogólne

Ludność - 30 500 000; służba wojskowa - selekcyjna. Stan liczebny sił zbrojnych - 36 500 ludzi. Budżet wojskowy /1965-1966/ - 72 000 000 dolarów.

Siły lądowe

Stan liczebny - 25 500 ludzi; jedna dywizja bojowa, cztery dywizje szkolne. Siły rezerwy wynoszą 120 000 ludzi.

Siły morskie

Stan liczebny - 4 000 ludzi; 7 niszczycieli i dozorowców, 2 okręty dowodzenia, 6 ścigaczy okrętów podwodnych, 2 trałowce, 6 okrętów desantowych, 33 kutry patrolowe, 13 innych okrętów.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 7 000 ludzi, 200 samolotów; 3 eskadry myśliwców dziennych F-86F, 1 eskadra myśliwska do działań w trudnych warunkach meteorologicznych wyposażone w samoloty F-86D, jednostki transportowe, obserwacyjne, ratownicze i szkolne. W najbliższej przyszłości przewiduje się wprowadzenie samolotów myśliwskich F-5 na miejsce samolotów F-86F.

Siły paramilitarne

Siły policyjne liczą 15 500 ludzi.

SYJAM

Dane ogólne

Ludność - 31 000 000, czas trwania służby wojskowej - 2 lata.
Stan liczebny sił zbrojnych - 131 500 ludzi. Budżet wojskowy /1965-1966/-
92 700 000 dolarów.

Siły lądowe

Stan liczebny - 85 000 ludzi; 3 dywizje piechoty /tworzą ogółem
11 pułkowych grup bojowych/, 1 dywizja kawalerii /kawaleria konna i zmo-
toryzowana oraz piechota zmotoryzowana/.

Siły morskie

Stan liczebny - 23 000 ludzi plus 3 500 ludzi w piechocie mor-
skiej; 5 niszczycieli i dozorowców, 7 stawiaczy min i trałowców, 2 arty-
leryjskie łodzie patrolowe, 14 okrętów patrolowych, 13 okrętów i barek
desantowych, 23 inne okręty.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 20 000 ludzi, 250 samolotów; 3 eskadry myśliw-
sko-bombowe wyposażone w samoloty F-86F, 1 skrzydło samolotów bezpośred-
niego wsparcia F8F-1D "Bearcat", 1 skrzydło w składzie 30 samolotów bez-
pośredniego wsparcia T-6 i T-28D, pewna liczba samolotów rozpoznawczych
RT-33A, około 100 samolotów szkolnych i transportowych, w tym samoloty
C-45, C-47, C-54 i C-123.

Rezerwy

Ochotniczy korpus obrony terytorialnej - 25 000 ludzi, policja
graniczna - 7 000 ludzi.

E. PAŃSTWA OBJĘTE UKŁADAMI GENEWSKIMI

WIETNAM POŁUDNIOWY

Dane ogólne

Ludność - 15 000 000; służbie wojskowej podlegają wszyscy mężczyźni w wieku 25-33 lat zdolni do służby wojskowej. Stan liczebny sił zbrojnych - 565 350 ludzi, w tym siły pomocnicze.

Siły lądowe

Stan liczebny - 280 000 w siłach regularnych i 260 000 w siłach pomocniczych. Regularne siły lądowe są zorganizowane na bazie czterech okręgów korpusów armijnych: 1 korpus w północnym górzystym rejonie, 2 korpus w centralnym rejonie wyżynnym, 3 korpus w północnym rejonie delty Mekongu /włącznie z Sajgonem/, 4 korpus na południu delty Mekongu. Oprócz tego istnieją dwa rodzaje sił pomocniczych: gwardia cywilna i korpus samoobrony. Stan liczebny tych sił wynosi odpowiednio 120 000 i 140 000 ludzi. Jednak uważa się, że siła bojowa tych wojsk jest niższa, niż wskazują na to stany liczebne, z uwagi na słabą rekrutację i dezercję.

Ogólnie biorąc, zadania statycznej obrony obiektów /wiosek, mostów, tam nawadniających itd./ zostały przekazane siłom pomocniczym, a oddziały regularne trzymane są w odwodzie do walk ruchomych i zwalczania partyzantki.

Pod koniec września 1965 r. w Wietnamie Południowym znajdowało się: 132 000 Amerykanów, 15 000 Południowokoreańczyków, 1 500 Australijczyków i 350 Nowozelandczyków.

Siły morskie

Stan liczebny - 15 350, w tej liczbie brygada piechoty morskiej licząca około 5 000 ludzi; 5 dozorców, w tym jeden ścigacz okrętów podwodnych, 14 artyleryjskich łodzi patrolowych, 5 trałowców redowych, 25 barek desantowych, 500 innych małych jednostek, w tym dżonki wyposażone w silniki.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 10 000 ludzi, około 400 samolotów tłokowo-śmigłowych, w tej liczbie 90 samolotów A-1E i A-1H "Skyraider", 70 uzbrojonych samolotów szkolno-treningowych T-28, 32 samoloty transportowe C-47. Stany Zjednoczone obiecały dostarczyć 4 lekkie bombowce odrzutowe B-57.

KAMBODŻA

Dane ogólne

Ludność - 6 000 000. Stan liczebny sił zbrojnych - 31 350 ludzi.

Siły lądowe

Stan liczebny - 28 500 ludzi. Kambodżańskie siły lądowe są zorganizowane w dwa równoległe piony: system sił lokalnej obrony wiosek, w którego skład wchodzi milicja dowodzona przez nielicznych oficerów i podoficerów, oraz system oddziałów manewrowych, w których skład dość licznie wchodzi milicja ludowa. Poważna część sił lądowych wykonuje zadania o znaczeniu gospodarczym i społecznym. Kraj jest podzielony na 5 okręgów wojskowych. Pod względem bojowym siły lądowe są zorganizowane w 30 batalionów piechoty, dwa bataliony spadochronowe i jeden pancerny pułk rozpoznawczy. Ponadto w skład sił lądowych wchodzi 6 baterii artylerii polowej 105 mm i kompania lekkich czołgów. Związek Radziecki dostarczył Kambodży 66 armat przeciwlotniczych i 12 dział polowych. W Kambodży znajduje się mała francuska wojskowa misja szkoleniowa, natomiast amerykańscy doradcy wojskowi kraj ten już opuścili.

Siły morskie

Stan liczebny - 200 ludzi plus 150 ludzi piechoty morskiej; 2 okręty patrolowe, 1 artyleryjska łódź patrolowa, 3 kutry patrolowe, 4 barki desantowe, 50 małych jednostek pływających.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 1 500 ludzi, zaangażowany głównie w sprawach wewnętrznych i transporcie; 5 myśliwców przechwytywania MIG-17, 10 samolotów A-1 "Skyraider" /dostarczonych przez Francję/, 4 samoloty "Magister" i kilka lekkich samolotów szturmowych MS-733 "Alcyon"; samoloty transportowe C-47 "Beaver", T-28 "Trojan" i dwa samoloty Ił-14; śmigłowce O-1E "Bird Dog" i "Alouette".

LAOS

Dane ogólne

Ludność - 2 500 000, służba wojskowa jest oparta na poborze.

1. Królewskie siły laotańskie

Stan liczebny - 55 000 ludzi, stan sił lądowych - około 50 000 ludzi, w tej liczbie 10 000 ludzi liczy neutralistyczna armia generała Kong Le, z którą siły królewskie są obecnie połączone.

Siły morskie

4 eskadry rzecznych łodzi patrolowych.

Siły powietrzne

20 samolotów T-28 i kilka samolotów szkolnych "Texan" wykonujących zadania wsparcia lotniczego; kilka samolotów transportowych C-47 i lekkie samoloty cywilnego lotnictwa transportowego.

Siły paramilitarne

Rząd posiada około 8 000 ludzi w organizacjach paramilitarnych, w tej liczbie 5 000 ludzi szczepu Meo, którzy nękają wojska Pathet Lao w górskich rejonach Doliny Dzbanów.

2. Siły Pathet Lao

Stan liczebny - około 21 000 ludzi, Prawdopodobnie zostały one wzmocnione regularnymi pododdziałami północnowietnamskimi w sile do 6 000 ludzi, działającymi w rejonach północnych. Siły te otrzymały duże ilości broni i amunicji pochodzenia radzieckiego i chińskiego, nie ma jednak wśród nich oddziałów wojskowych z tych krajów. Pathet Lao kontroluje obecnie całą wschodnią połowę Laosu włącznie z Doliną Dzbanów i granicą z Wietnamem.

F. AMERYKAŃSKIE UKŁADY DWUSTRONNE

JAPONIA

Dane ogólne

Ludność - 97 000 000, służba wojskowa - ochotnicza. Stan liczebny sił zbrojnych - 246 000 ludzi. Budżet wojskowy /1965-1966/ 953 900 000 dolarów.

Siły lądowe

Stan liczebny - 172 000 ludzi, 13 dywizji po 7 000 - 9 000. Dywizje są zorganizowane w 3-4 grupy bojowe. Jedna dywizja stacjonująca na Hokkaido jest zmechanizowana. Siły lądowe posiadają 255 lekkich samolotów i śmigłowców oraz 900 amerykańskich i japońskich czołgów, 2-3 bataliony przeciwlotniczych pocisków rakietowych "Hawk" /około 140 pocisków/. Rezerwy - 24 000 ludzi.

Siły morskie

Stan liczebny - 35 000 ludzi; 19 niszczycieli, w tym jeden z pociskami kierowanymi, 28 fregat, 6 okrętów podwodnych, 18 ścigaczy okrętów podwodnych, 10 kutrów torpedowych, 46 trałowców i stawiaczy min, 10

okrętów desantowych, 196 innych jednostek pływających. Lotnictwo morskie liczy około 250 samolotów, w tym samoloty S-2A "Tracker", P-2H "Neptune" i śmigłowce.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 39 000 ludzi, 500 samolotów bojowych; 7 eskadr przechwytywania F-104J /z pociskami "Sidewinder"/, 10 eskadr przechwytywania F-86D i F-86F, 3 eskadry samolotów transportowych C-46, 1 eskadra myśliwsko-rozpoznawcza RF-86F, około 400 samolotów szkolno-treningowych T-33, T-1A i T-34, 1 skrzydło przeciwlotniczych pocisków "Nike-Ajax" /72 pociski/.

KOREA POŁUDNIOWA

Dane ogólne

Ludność - 28 000 000, służba wojskowa jest oparta na poborze. Stan liczebny sił zbrojnych - 604 000 ludzi. Budżet wojskowy - 183 000 000 dolarów.

Siły lądowe

Stan liczebny - 540 000 plus 10 000 ludzi pełniących służbę w amerykańskiej armii w Korei. Pierwsza armia ma 18 dywizji oraz 50 samodzielnych dywizjonów artylerii i 7 samodzielnych batalionów czołgów. Druga armia /w rezerwie/ ma 10 dywizji. Planuje się zmniejszyć ogólną liczbę związków o 5 dywizji. 15 000 ludzi znajduje się obecnie w Wietnamie Południowym.

Siły morskie

Stan liczebny - 17 000 plus 27 000 ludzi w piechocie morskiej; 1 niszczyciel, 16 fregat, 6 ścigaczy okrętów podwodnych, 11 trałowców, 2 kutry torpedowe, 20 okrętów desantowych, 20 innych jednostek pływających.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 20 000 ludzi; 1 eskadra myśliwców taktycznych F-5, 3 eskadry przechwytywania we wszelkich warunkach meteorologicznych F-86D, 4 eskadry myśliwsko-bombowe F-86F, 1 eskadra myśliwsko-rozpoznawcza RF-86F, 19 samolotów transportowych C-46 i C-47, 90 samolotów różnego przeznaczenia.

TAIWAN

Dane ogólne

Ludność - 12 000 000; czas trwania służby wojskowej - 2 lata.
Stan liczebny sił zbrojnych - 112 000 ludzi. Budżet wojskowy - 147 200 000 dolarów.

Siły lądowe

Stan liczebny - 380 000 ludzi, w tym 80 000 na Quemoy i Matsu; 15 dywizji piechoty, 2 dywizje pancerne, 6 dywizji lekkich, 1 brygada spadochronowa, pociski "Hawk" i "Honest John".

Siły morskie

Stan liczebny - 35 000 ludzi oraz 27 000 piechoty morskiej; 5 niszczycieli, 8 fregat, 25 ścigaczy okrętów podwodnych, 14 trałowców i stawiaczy min, 50 kutrów torpedowych, 83 barki desantowe 46 małych okrętów patrolowych, 81 innych okrętów.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 82 000 ludzi, 900 samolotów; 1 eskadra F-104A, 7 eskadr F-86D i F-86F, 3 eskadry F-100. Eskadry rozpoznawcze są wyposażone w samoloty RB-57, U-2, RF-101 i RF-84F. Na uzbrojeniu lotnictwa transportowego znajdują się samoloty typu C-119, C-47 i C-46D. W składzie sił powietrznych znajduje się jeden batalion pocisków "Nike-Hercules". /Pewna liczba samolotów F-86F ma być w najbliższym okresie wymieniona na samoloty F-5 "Phantom"./

R o z d z i a ł 3

PAŃSTWA NIEZAANGAŻOWANE

=====

INDIA

Dane ogólne

Ludność - 470 000; służba wojskowa - ochotnicza. Stan liczebny sił zbrojnych: 869 000 ludzi. Budżet wojskowy^v1965-1966 rok - 9 952 mln rupii. /2 100 000 000 dolarów/

Siły lądowe

Stan liczebny - 825 000 ludzi; 16 dywizji, z tego 9 górskich i jedna pancerna. Ponadto 4 dywizje piechoty znajdują się w stanie niepełnego ukompletowania. Siłom lądowym potrzeba 18 miesięcy na ukompletowanie i osiągnięcie pełnej gotowości bojowej.

Stan sił pancernych przed konfliktem z Pakistanem przedstawiał się następująco: 1 dywizja pancerna wyposażona w czołgi "Centurion", 1 brygada pancerna wyposażona w czołgi "Sherman", 2 pułki czołgów lekkich AMX-13, 2 pułki czołgów lekkich "Stuart". Stan liczebny armii terytorialnej - 47 000.

Straty podczas konfliktu z Pakistanem - 4000-6000 żołnierzy i około 300 czołgów.

Siły morskie

Stan liczebny - 16 000 ludzi; 1 lotniskowiec o wyporności 16 tys. ton, 2 krążowniki, 3 niszczyciele, 5 dozorowców ZOP, 3 fregaty przeciwlotnicze, 6 okrętów eskortowych, 6 trałowców, 13 okrętów przybrzeżnych, 2 okręty amfibijno-desantowe, 5 okrętów pomocniczych i szkolnych.

Lotnictwo sił morskich posiada na uzbrojeniu 24 samoloty typu "Sea Hawk" i 15 "Alize".

Siły powietrzne

Stan liczebny - 28 000 /45 eskadr/; 12 samolotów MIG-21, 4 samoloty myśliwsko-bombowe RF-24 "Mazut", 4 eskadry myśliwskie po 25 samolotów "Mystere IV", 4 eskadry myśliwskie po 25 samolotów "Gnat", 4 eskadry bombowe po 20 samolotów "Canberra", 6 eskadr myśliwsko-bombowych po 25 samolotów "Hunter", kilka eskadr myśliwsko-bombowych uzbrojonych w samoloty "Ouragan" i "Vampire", 1 eskadra rozpoznawcza w składzie 8 samolotów "Canberra".

Lotnictwo transportowe posiada na wyposażeniu 80 samolotów C-119, 24 samoloty An-12, około 50 samolotów C-47 i 2 samoloty Ił-14. Kilka samolotów "Otter", "Viscount 723 i 730", "Avro 748" i "Caribou" ma wkrótce wejść na wyposażenie. Pomocnicze siły powietrzne posiadają na wyposażeniu głównie samoloty typu "Harvard" i "Vampire".

Straty podczas działań wojennych - 50 samolotów.

INDONEZJA

Dane ogólne

Ludność - 101 000 000. Stan liczebny sił zbrojnych - 412 000.
Budżet wojskowy - 980 mln dolarów.

Siły lądowe

Stan liczebny - 350 000 ludzi, w tym 200 000 w siłach regularnych i 150 000 w rezerwie. Indonezja podzielona jest na 17 okręgów terytorialnych. Szczegółowa organizacja istnieje jedynie od batalionu wzwyż i obejmuje jednostki artylerii, saperów i zabezpieczenia technicznego. Szczególny nacisk kładzie się na szkolenie wojsk w działaniach partyzanckich i przeciwpartyzanckich. Bataliony piechoty uzbrojone są w broń strzelecką pochodzenia amerykańskiego i częściowo radzieckiego. Siły lądowe mają na uzbrojeniu 57 mm radzieckie działa przeciwlotnicze i radarowe urządzenia do kierowania ogniem oraz artylerię różnych kalibrów pochodzenia radzieckiego lub² innych państw obozu socjalistycznego. Nie wiele jest natomiast jednostek pancernych. Siły wojsk

powietrzno-desantowych liczą około 13 000 ludzi.

Liczebność sił paramilitarnych i policji ocenia się na około 130 000 ludzi.

Siły morskie

Stan liczebny - 40 000 ludzi /25 000 ludzi w siłach regularnych, w lotnictwie morskim i w korpusie komandosów oraz około 10 000 ludzi w piechocie morskiej/; 1 ciężki krążownik pochodzenia radzieckiego klasy "Swierdłow", 5 niszczycieli pochodzenia radzieckiego klasy "Skoryj", 6 fregat, 12 okrętów podwodnych pochodzenia radzieckiego klasy "W", 3 pływające bazy okrętów podwodnych, 23 kutry torpedowe, 33 kutry artyleryjskie, w tym 12 klasy "Komar" z pociskami rakietowymi, 19 trałowców, 7 okrętów desantowych, 25 okrętów ratownictwa morskiego, 70 innych okrętów, słabe lotnictwo sił morskich.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 20 000 ludzi oraz 2 000 wojsk powietrzno-desantowych. Pod względem organizacyjnym obszar państwa podzielono na 8 okręgów lotniczych; w każdym z nich znajduje się jedna główna i kilka pomocniczych baz lotniczych. Siły powietrzne posiadają na wyposażeniu około 600 samolotów; ponad 60 samolotów MIG, w tym 18 MIG-21, 25 samolotów TU-16 "Badger", na uzbrojeniu niektórych znajdują się pociski "powietrze-ziemia", 25 samolotów Ił-28 "Beagle", 18 samolotów B-25 "Mitchell" i B-26 "Invader", kilka samolotów F-51 "Mustang", około 60 samolotów transportowych różnych typów /Ił-14, C-130B, C-47, "Otter", An-10 i An-12/, około 25 śmigłowców pochodzenia radzieckiego i amerykańskiego.

Oprócz tego siły powietrzne posiadają około 125 samolotów szkolnych, łącznikowych itp.

W siłach powietrznych znajdują się co najmniej 3 jednostki przeciwlotniczych rakietowych pocisków kierowanych.

IZRAEL

Dane ogólne

Ludność - 2 500 000; czas trwania służby wojskowej: dla mężczyzn - 26 miesięcy, dla kobiet - 20 miesięcy. Stan liczebny sił zbrojnych - 250 000 z rezerwą, która może być zmobilizowana w przeciągu 48-72 godzin/. Budżet wojskowy na 1964-1965 rok - 271 000 000 dolarów.

Siły lądowe

Siły regularne - 4 brygady /po 4 000 ludzi każda/, w tym jedna przystosowana do działań powietrzno-desantowych. Istnieje również samodzielne dowództwo pancerne, ekwiwalent dywizji pancernej. Rezerwy - w przybliżeniu 24 brygady z czego trzecia część pancernych. Na wyposażeniu znajduje się około 600 czołgów, w tym czołgi "Centurion", M-4 "Sherman" z działem kalibru 105 mm i AMX - 13. NRF ma dostarczyć pewną liczbę czołgów "Patton" M-48. Na uzbrojeniu znajdują się również przeciwpancerne pociski rakiętowe SS-10 i SS-11.

Siły morskie

Stan liczebny - 3 000 ludzi; 2 niszczyciele, 1 fregata, 2 okręty podwodne /dalsze dwa zamówiono w Wielkiej Brytanii/, 9 kutrów torpedowych, 2 okręty desantowe.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 8 000 ludzi i 450 samolotów; 3 eskadry myśliwskie i myśliwsko-bombowe wyposażone w samoloty "Mirage IV" po 24 samoloty w każdej; część samolotów jest wyposażona w pociski "powietrze-powietrze" Matra"; 1 eskadra samolotów myśliwskich i myśliwsko-bombowych "Super Mystere", 2 eskadry myśliwsko-bombowe "Mystere IVA", 1 eskadra samolotów bombowych i rozpoznania taktycznego "Vautour", 55 samolotów myśliwsko-bombowych "Quragan", pewna liczba samolotów kierowania ogniem artylerii, 2 eskadry śmigłowców S-58 "Allouette" i "Bell 47",

60 samolotów szkolno-treningowych "Magister" /mogą być użyte jako samoloty myśliwsko-bombowe/, 1 eskadra samolotów transportowych "Nor-atlas"; 1 batalion przeciwpancernych pocisków "Hawk".

MALAJZJA

Dane ogólne

Ludność - 10 800 000; służba wojskowa - oparta na poborze. Stan liczebny sił zbrojnych - 28 600 ludzi. Budżet wojskowy na 1965-1966 rok - 148 000 000 dolarów.

Siły lądowe

Stan liczebny - 25 000 ludzi; 12 batalionów piechoty /około 800 ludzi każdy/. W przyszłości ma być 15 batalionów wraz z jednostkami wsparcia w celu utworzenia 5 manewrowych grup brygadowych. Jedna brygada znajduje się obecnie na Borneo. 2 pułki rozpoznawcze wyposażone w pojazdy opancerzone typu "Ferret", 2 pułki haubic 105 mm, jednostki zaopatrzenia, inżynieryjne i administracyjne.

Armia terytorialna - planowany stan liczebny 27 000 ludzi; 24 kompanie paramilitarnej policji polowej - 23 000 ludzi.

Siły morskie

Stan liczebny - 2 100 ludzi; 1 fregata, 4 trałowce redowe i 4 rzeczne, 10 kutrów patrolowych, 6 innych okrętów.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 1 500 ludzi; 14 samolotów "Twin Pioneer", 5 samolotów "Pioneer", 8 samolotów "Dart Herald", 3 samoloty "Dove", 2 samoloty "Heron", 12 śmigłowców "Allouette III", 12 samolotów tłokowych "Provost". Oprócz tego w najbliższym czasie ma wejść na uzbrojenie 20 samolotów szkolno-bojowych.

REPUBLIKA POŁUDNIOWOAFRYKAŃSKA

Dane ogólne

Ludność - 16 500 000; /służbę wojskową pełnią tylko "biali"/.
Stan liczebny sił zbrojnych - 26 500 ludzi. Budżet wojskowy na 1965-1966 rok - 322 000 000 dolarów.

Siły lądowe

Stan liczebny - 19 000 ludzi /w tym 5 500 sił regularnych i 13 500 rezerwy/. Wyposażenie sił lądowych stanowią czołgi "Sherman" i "Centurion" oraz transportery opancerzone "Panhard" i rozpoznawcze samoloty "Cessna".

Siły morskie

Stan liczebny - 3 500 ludzi; 2 niszczyciele ze śmigłowcami "Wasp" na pokładzie do zwalczania okrętów podwodnych, 6 fregat, z których 5 jest przystosowanych do zwalczania okrętów podwodnych, 1 okręt szkoleniowy, 2 trałowce, 10 trałowców bazowych, 5 kutrów ratownictwa morskiego, 8 innych okrętów.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 4 000 ludzi; 1 eskadra uzbrojona w 18 samolotów typu "Sabre IV" /oprócz tego w rezerwie znajduje się 20 samolotów tego typu/, 1 eskadra samolotów Myśliwsko-bombowych "Mirage IIIC", uzbrojonych w pociski powietrzna-ziemia" AS-30, 1 eskadra bombowa wyposażona w samoloty "Canberra" B12, 7 samolotów rozpoznania morskiego typu "Shackleton", 1 eskadra bombowa wyposażona w samoloty "Buccaneer", 60 śmigłowców "Alouette" i "Sikorsky".

Lotnictwo transportowe posiada na wyposażeniu samoloty C-47, C-130B oraz "Viccourt".

Rezerwy sił powietrznych posiadają 6-8 eskadr w składzie 200 samolotów "Harvard". Oprócz tego na konserwacji znajduje się około 300 samolotów tego typu.

W rezerwie sił powietrznych znajdują się dwie eskadry "Vampire" po 15 samolotów.

Siły paramilitarne

Policja - 29 600 ludzi plus 6 000 ludzi w rezerwie; 430 pojazdów gąsienicowych i 80 samochodów opancerzonych.

Komandosi - 51 500 ludzi zorganizowanych w 210 jednostek piechoty, samochodów opancerzonych i lotniczych /250 samolotów/.

Prawie cały stan osobowy ludzi uzbrojonych rekrutuje się z ludności białej.

HISZPANIA

Dane ogólne

Ludność - 31 200 000. Czas trwania służby wojskowej - siły lądowe 16 miesięcy, siły morskie - 24 miesiące i siły powietrzne - 18 miesięcy. Stan liczebny sił zbrojnych - 330 000 ludzi. Budżet wojskowy na 1965-1966 rok - 332 000 000 dolarów.

Siły lądowe

Stan liczebny - 248 000 ludzi; 2 dywizje piechoty, 1 dywizja pancerna wyposażona w czołgi M-47, 1 dywizja górską, 1 brygada kawalerii, 1 brygada wysokogórska, 1 brygada spadochronowa, 1 brygada przystosowana do przerzutu drogą powietrzną, 11 brygada piechoty.

Siły morskie

Stan liczebny - 44 000 ludzi; 1 krążownik, 10 niszczycieli, 4 fregaty do zwalczania okrętów podwodnych, 22 okręty eskortowe, 8 okrętów podwodnych, 4 stawiacze min, 33 inne okręty, 3 klucze śmigłowców zwalczania okrętów, 1 specjalna grupa piechoty morskiej w składzie batalionu i trzech kompanii, grupy zaopatrywania, kutrów desantowych, amfibii itp.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 38 000 ludzi .

a/ Obrona powietrzna: 3 eskadry samolotów F-86, 1 eskadra samolotów F-104.

b/ Lotnictwo taktyczne: 2 eskadry samolotów F-86, 2 eskadry samolotów "Texan", 1 eskadra współdziałania /lotnictwa i sił morskich/, 1 klucz łącznikowy wyposażony w śmigłowce H-19B i samoloty L-19A.

c/ Lotnictwo transportowe: 2 eskadry samolotów DC-3, 2 eskadry samolotów DC-4, 1 eskadra samolotów CASA-207.

SZWECJA

Dane ogólne

Ludność - 7 700 000; czas trwania służby wojskowej: od 10 miesięcy dla szeregowców i podoficerów do 26 miesięcy dla oficerów. Stan liczebny sił zbrojnych - 181 000, łącznie z 138 600 żołnierzami z poboru, z których 87 000 przebywa w wojsku od 15 do 40 dni w roku. Budżet wojskowy na rok 1965-1966 - 865 000 000 dolarów.

Siły lądowe

Stan liczebny - 138 200 ludzi /76 000 służy w wojsku tylko 15-40 dni w roku/. Możliwości mobilizacyjne sięgają 650 000 ludzi. Trzon zawodowych sił lądowych stanowi sześć brygad pancernych i piechoty, każda w składzie 4 000- 5 000 ludzi. Na uzbrojeniu sił lądowych znajdują się czołgi "Centurion" z działami 105 mm. Czołg produkcji szwedzkiej "Stvv-S" znajduje się głównie na uzbrojeniu brygad pancernych. Broń przeciwpancerną stanowią pociski: SS-11, "Bantam" i "Carl Gustaw". Na uzbrojeniu sił lądowych znajduje się 1 batalion przeciwlotniczych pocisków rakietowych "Hawk". Gwardia krajowa liczy 100 000 ludzi.

Siły morskie

Stan liczebny 19 000 ludzi /w tym 5 200 żołnierzy zawodowych/; 2 krążowniki, 8 niszczycieli, 12 fregat do zwalczania okrętów podwodnych, 24 okręty podwodne, 12 ciężkich kutrów torpedowych, 25 kutrów

torpedowych, 20 trałowców, 20 trałowców wodnych, śmigłowce "Vestel" i "Alouette". Na uzbrojeniu sił morskich znajdują się pociski rakietowe okręt - ziemia Rb-08 i przeciwlotnicze pociski "Seacat".

Siły powietrzne

Stan liczebny - 23 700 ludzi /w tym 5 900 żołnierzy zawodowych/, około 900 samolotów bojowych; 6 eskadr myśliwców dziennych J-29P "Tunan", 4 eskadry myśliwców dziennych J-34 "Hunter", 3 eskadry myśliwców dziennych J-35 "Draken", 9 eskadr myśliwców do działań w trudnych warunkach meteorologicznych "Draken", 6 eskadr myśliwców J-32 B "Lansen", 12 eskadr myśliwskiego lotnictwa taktycznego J-32A, "Lansen" /uzbrojonych w pociski rakietowe powietrze-woda/, 5 eskadr rozpoznawczych S-29, S-32 i S-35. Na uzbrojeniu samolotów znajdują się pociski powietrze-powietrze "Sidewinder", "Falcon" oraz pociski powietrze-ziemia Rb-304".

Obrona powietrzna

Rozbudowuje się na dużą skalę w pełni zautomatyzowany system kierowania wszystkimi elementami obrony przeciwlotniczej. System ten jest znany pod nazwą "Stil 60" i przypomina amerykański system SAGE. W roku 1962 podano do wiadomości, że system obrony przeciwlotniczej będzie się opierać na samolocie wielozadaniowym "Viggen". Z zamówionych pocisków "Bloodhound Mk-2" dla sześciu eskadr zorganizowano już dwie eskadry.

SZWAJCARIA

Dane ogólne

Ludność 5 800 000; czas trwania służby wojskowej: około 4 miesiące podstawowego szkolenia wojskowego, a następnie przynależność przez 12 lat do rezerwy I kategorii i 18 lat do rezerwy II i III kategorii. Stan liczebny sił zbrojnych - 700 000 ludzi /z rezerwą, która może być zmobilizowana ciągu 48 godz. / oraz 150 000 rezerwy pomocniczej. Budżet wojskowy na 1966 rok - 410 000 000 dolarów.

Sily ladowe

Stan liczebny - 500 żołnierzy zawodowych i 35 000 ludzi pełniących służbę z poboru oraz 550 000 żołnierzy rezerwy. Sily ladowe organizacyjnie składają się z 4 korpusów. Jeden korpus do obrony Alp - w składzie trzech dywizji górskich. Pozostałe trzy korpusy przeznaczone są do obrony równin; każdy składa się z dywizji zmechanizowanej, dywizji piechoty i dywizji obrony pogranicza. Ponadto istnieje 9 brygad obrony pogranicza i fortecznych. Całość sił ladowych stanowi ekwiwalent 20 dywizji. Jednostki zmechanizowane są wyposażone w 300 czołgów "Centurion", 200 czołgów AMX-13 i transportery opancerzone typu M-113. Dywizje piechoty mają otrzymać wkrótce 150 lekkich czołgów typu P2-61.

Sily powietrzne

Stan liczebny - 6 000 żołnierzy zawodowych, 6 000 z poboru oraz 50 000 rezerwistów. Na uzbrojeniu znajduje się około 400 samolotów myśliwskich; 5 eskadr samolotów myśliwskich typu "Hunter", 11 eskadr samolotów bezpośredniego wsparcia "Venom", 5 eskadr samolotów bezpośredniego wsparcia "Vampire", 1 eskadrę samolotów transportowych "Ju-52/53". Niektóre eskadry wyposażone w samoloty "Vampire" i "Venom" mają być zastąpione 2 eskadrami samolotów "Mirage III" i jedną eskadrą "Mirage IIIR". Oprócz 36 baterii podwójnie sprzężonych działek przeciwlotniczych typu "Oerlikon" kalibru 35 mm lotnictwo posiada również na uzbrojeniu 68 wyrzutni pocisków przeciwlotniczych "Bloodhound Mk-2".

ZJEDNOCZONA REPUBLIKA ARABSKA

Dane ogólne

Ludność - 29 000 000; czas trwania służby wojskowej - 3 lata. Ogólny stan sił zbrojnych /sily regularne/ - 180 000 ludzi /gwardia narodowa i zorganizowane rezerwy - 120 000/. Budżet wojskowy na 1965-1966 rok - 437 000 000 dolarów.

Siły lądowe

Stan liczebny -/regularne siły/ - 150 000 ludzi, z czego około 70 000 znajduje się w Jemenie i około 2 500 w Iraku; 2 dywizje pancerne /jedna w stadium organizacji/ po 11 200 ludzi, 4 dywizje piechoty w stadium modernizacji po 11 800 ludzi, 1 brygada spadochronowa /w składzie 3 batalionów/, 12 pułków artylerii.

Orientacyjnie w siłach lądowych znajduje się około 1 200 czołgów i dział pancernych, w tym 400 czołgów T-34, 350 czołgów T-54, 60 czołgów IS-3, 150 czołgów SU-100, 30 czołgów "Centurion III" /w jednostkach rezerwy/ i 20 czołgów AMX-13 /w jednostkach rezerwy/.

W Jemenie Zjednoczona Republika Arabska posiada ekwiwalent trzech dywizji piechoty, brygadę spadochronową oraz dwa zgrupowania wojsk pancernych - ekwiwalent brygady. Podano, że w okresie grudzień 1965 r. - czerwiec 1966 r. ma nastąpić całkowita ewakuacja wojsk z tych terenów.

Siły morskie

Stan liczebny - 11 000 ludzi, łącznie ze służbą brzegową; 4 niszczyciele pochodzenia radzieckiego klasy "Skoryj", 2 niszczyciele pochodzenia brytyjskiego klasy "Z", 6 ścigaczy okrętów podwodnych pochodzenia radzieckiego, 3 inne okręty eskortowe, 6 trałowców - 4 pochodzenia radzieckiego i 2 pochodzenia brytyjskiego, 9 okrętów podwodnych pochodzenia radzieckiego klasy "W", 14 kutrów patrolowych /10 pochodzenia radzieckiego klasy "Komar" z pociskami o zasięgu około 35 km/, 44 kutry torpedowe /36 pochodzenia radzieckiego, 8 jugosłowiańskich/, 10 różnych okrętów, pewna liczba okrętów desantowych. Liczebność rezerwy sił morskich wynosi około 5 000 ludzi.

Siły powietrzne

Ogólny stan liczebny - 10 000 - 15 000 plus 3 000 - 4 000 rezerwistów; około 500 samolotów bojowych, w tej liczbie 40 śmigłowców i około 60 samolotów transportowych, ale bez samolotów szkolno-treningowych, 25-30 bombowców średniego zasięgu Tu-16 /dwie niepełne eskadry/, 4 eskadry bombowców lekkich Il-28, w każdej eskadrze po 18 samolotów/, 2 eskadry myśliwców przechwytywania MIG-21, w każdej eskadrze po 26 samolotów /prawdopodobnie uzbrojonych w lotnicze pociski

rakietowe powietrze-powietrze/, 4 eskadry myśliwców MIG-19 do działań w różnych warunkach meteorologicznych /razem około 80 samolotów/, 4 eskadry lotnictwa myśliwsko-bombowego MIG-17 /80-100 samolotów/, 2 eskadry samolotów MIG-15 /około 50 samolotów/.

Lotnictwo transportowe wraz z dwusilnikowymi samolotami Ił-14 i czterosilnikowymi samolotami An-12 oraz samolotami łącznikowymi liczy ogółem 60 samolotów. Śmigłowce są pochodzenia radzieckiego lub czeskiego. Do celów szkolno-treningowych służą samoloty MIG i odrzutowce Yak, niektóre z nich były używane jako samoloty szturmowe w Jemenie.

Obrona przeciwlotnicza

Obronę przeciwlotniczą zapewniają łącznie siły lądowe i powietrzne. Na swym wyposażeniu posiada ona 85 mm armaty i sieć radarową oraz około 10 baterii radzieckich przeciwlotniczych pocisków rakietowych SA-2 "Guideline".

Dowództwo pocisków rakietowych

Dowództwo to jest oddzielone od sił lądowych i powietrznych i wraz z cywilnymi pracownikami technicznymi liczy około 4 500 ludzi. Prawdopodobnie zbudowano około 190 pocisków rakietowych, chociaż założenia są nieco większe. W tej liczbie znajdują się takie pociski jak: "Al Zafir", który może przenosić 1000-funtową /450 kg/głowicę bojową na odległość 376 km - pocisk "Al Kahir", który przenosi raczej większą głowicę bojową na odległość do 600 km i pocisk "Al Ared" przenoszący jednotonową głowicę bojową na odległość 700 km. Dwa pierwsze z nich mogą być wystrzelwane z platform ruchomych. Nie ma żadnych dowodów na to, że Egipcjanie skonstruowali jakiś pewny system naprowadzania dla tych pocisków lub zdecydowali się, jakiego rodzaju głowic do nich użyć.

JUGOSŁAWIA

Dane ogólne

Ludność - 19 350 000; czas trwania służby wojskowej: w siłach lądowych - 18 miesięcy, w siłach morskich i powietrznych - 24 miesiące. Stan liczebny sił zbrojnych - 247 000 ludzi. Budżet wojskowy w 1965 r. - 381 750 000 000 dinarów /305 000 000 dolarów/^x.

Siły lądowe

Stan liczebny - 200 000 ludzi; 20 dywizji piechoty, 3 dywizje pancerne uzbrojone w czołgi T-34, T-54 "Sherman" i M-47 "Patton" /dywizje mogą nie posiadać pełnego stanu/, około 40 samodzielnych brygad, w tej liczbie jedna brygada powietrzno-desantowa i jedna brygada piechoty morskiej. Stan liczebny efektywnych rezerw wynosi około 450 000 ludzi.

Siły morskie

Stan liczebny - 27 000 ludzi; 3 niszczyciele /w tym dwa używane głównie w celach szkoleniowych/, 3 fregaty, 2 okręty podwodne, 18 okrętów patrolowych /w tym 16 ścigaczy okrętów podwodnych/, 90 kutrów torpedowych, 45 trałowców /razem z rełowymi i rzecznyymi/, 7 okrętów desantowych, 28 innych okrętów, 60-80 baterii obrony wybrzeża.

Siły powietrzne

Stan liczebny - 20 000 ludzi /około 650 samolotów/; 1 eskadra myśliwców przechwytywania MIG-21C, 11 eskadr myśliwców przechwytywania CF-86D/E "Sabre", 9 eskadr myśliwsko-bombowych F-84G, "Thunderjet", kilka samolotów transportowych Ił-14 i C-47, kilka samolotów szkolno-treningowych T-33A i jugosłowiańskich samolotów odrzutowych "Galeb", baterie przeciwlotniczych pocisków rakietowych

Siły paramilitarne

Stan 19 000 ludzi straży granicznej.

x/ W lipcu 1965 r. nastąpiła dewaluacja dinara.

1. DANE PORÓWNAWCZE SIŁ STRATEGICZNYCH NA POCZĄTEK 1966 ROKU

Liczby w nawiasach podają dane Instytutu Badań Strategicznych
na początku 1965 roku

Rodzaj sił	Blok zachodni	Blok komunistyczny
<u>1. Pociski i samoloty</u>		
Pociski raketowe dalekiego zasięgu /międzykontynentalne/	854 /925/	270 /200+/
Pociski raketowe sił morskich	544 /480/	120+/120/
Pociski raketowe średniego zasięgu	-	750 /750
Bombowce ciężkie dalekiego zasięgu	625 /630/	200 /200/
Bombowce średnie	430 /580/	1250 /1400/
<u>2. Siły morskie^x</u>		
Lotniskowce wszelkich typów	38 /37/	-
Krażowniki	31 /33/	20 /20/
Niszczyciele i dozorowce /okręty eskortowe/	591 /593/	268 /130 ^{xx} /
Okręty podwodne		
a/ konwencjonalne	186 /181/	416 /443/
b/ o napędzie atomowym	62 /54/	40 /30/
<u>3. Siły lądowe</u>		
Stan liczebny sił regularnych	4 961 000	5 830 000
	NATO	UW
	2 896 000	2 925 000

x Flota czynna i okręty w linii

xx Obliczenia dotychczasowe były zaniżone

2. GŁÓWNE ŚRODKI PRZENOSZENIA BRONI JĄDROWEJ W LATACH 1964-1965

A. Samoloty

Nazwa	Produkcja	Zasięg w km	Prędkość w liczbie Macha i km/godz.	Waga całkowita w kg	Na uzbrojeniu od roku	Ładunek bojowy /kg/
B-52 Stratofortress	USA	16 000	0,88 /960/	219 600	1955	33 075 /dwa pociski Hound Dog/
Tu-95 Bear-B	ZSRR	12 480	0,78 /930/	164 250	1956	18 000 /jeden pocisk powietrzny ziemia/
M-? Bison	ZSRR	9 680	0,85 /960/	112 500	1956	9 000
B-47E Stratojest	USA	5 120	0,83 /960/	103 500	1952	9 000
Victor B2	WB	6 400	0,95 /1 010/	90 000	1958	11 250 /pocisk Blue Steel/
Vulcan B2	WB	6 400	0,95 /1 010/	90 000	1957	9 460 /pocisk Blue Steel/
Tu-16 Badger C	ZSRR	4 800	0,87 /980/	83 250	1955	Pocisk powietrzny-ziemia
Tu-Blinder	ZSRR	.	1,5 /1 650/	778 750	1962	5420 /pocisk powietrzny-ziemia/
B-58 Hustler	USA	3 200+	2,1 /2 220/	73 350	1960	5420 ?
A-3B Skywarrior	USA	4 800	0,83 /980/	32 850	1956	3600 ?
Mirage IV A	Francja	3 200	2,2 /2 400/	29 700	1964	2600 ?
A-5A Vigilante	USA	3 680+	2,1 /2 220/	27 000	1962	4500 ?
Canberra B /1/ 8	WB	6 080	0,83 /930/	25 200	1955	3600 ?
F-105D Thunderchief	USA	3 200+	2,15 /2 280/	24 300	1961	3600
F-4B Phantom II	USA	3 200+	2,6 /2 400/	18 000	1962	7200
Buccaneer S1	WB	2 400	0,95 /1 150/	18 000	1962	3600 ?
Scimitar	WB	2 400	0,97 /1 150/	15 750	1958	1800
F-104G Starfighter	USA	3 520	2,3 /2 430/	13 050	1962	1890

x Podano zasięgi i udźwigi maksymalne bez tankowania w powietrzu.
 W wielu wypadkach zasięg i udźwig mogą być zmienione w zależności od tankowania w powietrzu.

B. Pociski ziemia - ziemia

Produkcja	N a z w a	Paliwo	Zasięg w km	Na uzbrojeniu od roku	Moc głowicy bojowej
USA	LGM - 250 Titan 2	SP	22 400	1963	5-18 MT
	LGM - 30 Minuteman 1	S	10 000	1962	1 MT +
	UGM - 27A Polaris A1	S	2 200	1960	0,7 MT
	UGM - 27B Polaris A2	S	2 700	1963	0,7 MT
	UGM - 27C Polaris A3	S	4 800	1964	0,7 MT
	Mace B	T	2 200	1963	rzędu KT
	Pershing	S	640	1964	20 KT ?
	Sergeant	S	120	1962	20 KT ?
	Corporal	P	130	1955	20 KT ?
ZSRR	Pocisk raketowy dalekiego zasięgu ^x	P	12 800+	1958	10° MT
	Pocisk raketowy dalekiego zasięgu ^x	SP	11 200	1963	30 MT+
	Pocisk raketowy średniego zasięgu "Skean"	P	3 360	1959	rzędu MT
	Pociski raketowe średniego zasięgu "Skandal" i "Dhyster"	SP	1 760	1961	rzędu MT
	Morskie pociski raketowe ^{xx}	S	640	1959	rzędu KT
	Morskie pociski raketowe ^{xx}	S	160	1959	rzędu KT
	Pocisk raketowy krótkiego zasięgu "Scud"	P	190	1957	rzędu KT
	Pocisk raketowy krótkiego zasięgu "Shaddock"	T	280-560	1961	rzędu KT

S - paliwo stałe

P - paliwo płynne

SP- paliwo płynne przechowywane w pocisku

T - pocisk o napędzie turboodrzutowym

x/

x Nazwa nie jest znana.

xx Wystrzelowane przez okręty podwodne i nawodne.

3. PORÓWNANIE WYDATKÓW WOJSKOWYCH W KRAJACH NATO

Państwo	Wydatki wojskowe wyrażone w % globalnego dochodu narodowego					Wydatki wojskowe w mln dolarów		% zmiany w 1964 r. w stosunku do 1963r.
	1953	1958	1962	1963	1964	1963	1964	
Belgia	5,3	3,9	3,7	3,6	3,7	445	497	+ 9,7
Kanada	9,0	6,0	5,1	4,5	4,4	1 548	1 678	+ 6,5
Dania	3,7	3,3	3,4	3,5	3,3	239	255	+ 7,4
Francja	11,0	8,1	7,3	6,8	6,7	4 628	4 518	+ 6,3
NRF	4,9	3,4	5,6	6,1	5,5	4 981	4 888	- 1,9
Grecja	6,1	5,8	4,9	4,6	4,2	179	181	+ 1,1
Włochy	4,6	4,3	4,0	4,2	4,1	1 649	1 789	+ 8,5
Luksemburg	3,2	2,1	1,5	1,4	1,7	7	9	+ 28,6
Holandia	6,2	5,0	5,0	4,9	4,9	637	735	+ 15,5
Norwegia	5,6	4,0	4,1	4,1	3,9	205	220	+ 7,3
Portugalia	4,6	4,5	7,8	7,3	7,7	199	222	+ 11,5
Turcja	5,4	4,5	5,9	5,6	5,8	351	388	+ 10,5
Wielka Brytania	11,3	7,8	7,2	7,0	7,0	5 238	5 562	+ 7,5
Stany Zjednoczone	14,8	11,0	10,3	9,8	9,0	52 295	51 213	- 2,1

Tabela powyższa jest oparta na standardowej definicji wydatków wojskowych, które nie zawsze pokrywają się z pozycjami budżetu wojskowego. Na przykład takie pozycje jak: wyposażenie, wydatki na wojskowe prace naukowo-badawcze, koszty utrzymywania strategicznych rezerw materiałowych są włączone do powyższej tabeli, ale mogą nie być włączone do budżetów wojskowych podanych w tabeli 4.

4. WYDATKI WOJSKOWE JAKO OBCIĄŻENIE GOSPODARKI NARODOWEJ

Państwo	Wydatki wojskowe w roku budżetowym 1963 ^x /w mln dolarów/		Wydatki wojskowe wyrażone w % ogólnego dochodu narodowego	Wydatki wojskowe wyrażone w % ogólnego budżetu państwowego
<u>NATO</u>				
Belgia	444	/520/	3,2	16
Kanada	1 480	/1 438/	3,7	23
Dania	225	/239/	2,9	13
Francja	4 062	/4 465/	5,1	22
NRF	4 607	/4 850/	5,0	34
Grecja	167	/181/	3,9	21
Włochy	1 510	/1 984/	3,3	16
Luksemburg	7	/6/	1,3	5
Holandia	618	/750/	4,4	19
Norwegia	197	/270/	3,6	16
Portugalia	176	/205/	6,2	31
Turcja	235	/399/	3,5	18
Wielka Brytania	5 140	/5 937/	6,7	26
Stany Zjednoczone	52 400	/51 500/	8,9	53
<u>Układ Warszawski</u>				
Bułgaria	128	/116/	2,4	9
Czechosłowacja	789	/715/	3,9	9
NRD	650	/665/	2,5	?
Węgry	277	/246/	2,8	7,5
Polska	911	/978/	3,5	8,5
Rumunia	342	/250/	2,7	5
Związek Radziecki	15 400 ^{xx}	/14 400/	5,7	16
<u>SEATO</u>				
Australia	669	/864/	3,4	11
Nowa Zelandia	86	/115/	2,0	18
Pakistan	255	/289/	3,2	18
Filipiny	79	/72/	1,8	12
Syjam	75	/93/	2,5	14
<u>Inne kraje</u>				
India	1 858	/2 100/	4,7	26
Indonezja	980	/?/	3,9	39
Iran	197	/217/	4,1	25
Izrael	249	/271/	10,7	31
Japonia	669	/953/	1,1	8,4
Korea Południowa	165	/183/	5,8	33
Hiszpania	473	/332/	3,3	21
Szwecja	787	/865/	5,2	19
Szwajcaria	292	/410/	2,5	32
ZRA /Egipt/	290	/437/	8,6	23
Jugosławia	380	/305/ ^{xxx}	6,0	26

x Wybrano dane na 1963-1964 r., gdyż są to najświeższe, dostępne dane o wszystkich państwach. Liczby w nawiasach oznaczają wydatki w bieżącym roku budżetowym. Pokazują one w jaki sposób obciążenie gospodarki może się różnić w kolejnych latach.

xx Porównaj dział opisowy "Związek Radziecki". Podane tam wydatki wojskowe w wysokości 40 000 mln dolarów stanowiłyby 14,8 % ogólnego dochodu narodowego.

xxx W lipcu 1965 r. nastąpiła dewaluacja cznara w stosunku do dolara. Dochód narodowy krajów Układu Warszawskiego oceniono według siły nabywczej na Zachodzie. Wydatki wojskowe tych państw obliczono przeważnie poprzez przeliczenie walut po kursie turystycznym. Procenty w tabelach krajów NATO mogą się nieco różnić od podanych w tabeli 3 ze względu na to, że zastosowano tu inną definicję wydatków wojskowych /patrz uwaga pod tabelą 3/.

5. PORÓWNANIE BUDŻETÓW WOJSKOWYCH STANÓW ZJEDNOCZONYCH
I WIELKIEJ BRYTANII NA ROK BUDŻETOWY 1965-1966

	Stany Zjednoczone	Wielka Brytania	
Strategiczne siły odwetowe	8,9 % /4 500/ ^x	6 % /358/	Jądrowe siły uderzeniowe
Obrona powietrzna kraju	3,8 % /1 800/		
Siły zbrojne ogólnego przeznaczenia	37,6 % /19 000/	43,7 % /2 593/	Siły zbrojne ogólnego przeznaczenia
Wojska powietrzno-desantowe	3 % /1 600/	4,6 % /274/	Wojska powietrzno-desantowe
Rezerwy sił zbrojnych	3,9 % /2 000/	1,6 % /98/	Rezerwy
Prace naukowo-badawcze	10,7% /5 400/	11,8 % /700/	Prace naukowo-badawcze
Wsparcie ogólne	29,2 % /14 600/	30,3 % /1 795/	Wsparcie ogólne /włącznie ze szkoleniem/
Emerytury	2,9% /1 500/	2 % /118/	Różne
Razem	50 500	5 936	

^x Cyfry w nawiasach oznaczają budżet w milionach dolarów.
 Źródła: - przemówienie McNamary w parlamencie w 1965 r.;
 - brytyjską "białą księgą" z 1965 r.

7. REAKTORY ATOMOWE W KRAJACH NIE POSIADAJĄCYCH BRONI JĄDROWEJ

A. Reaktory naukowo-badawcze powyżej 10 megawatów /cieplne/

Państwo	Nazwa reaktora	Patronat	Moc w kW	Wzbogacenie uranu ^x	Rok uruchomienia	Roczna możliwość produkcji bomb jądrowych
Australia	HIFAR	W. Brytania	10	80 %	1958	0 ^{xx}
Austria	ASTRA	USA	12	90 %	1960	0
Belgia	BR-2	-	50	90 %	1960	0
Belgia	BR-3	USA	40	44 %	1962	0
Kanada	NRX	-	40	naturalny	1947	2
Kanada	NRU	-	200	"	1957	10
Kanada	NRD	-	80	"	1962	4
India	CIR	Kanada	40	"	1960	2
Izrael	Dimona	Francja	24	"	1964	1
Włochy	PRO	-	30	90 %	1964	0
Włochy	ESSOR	Francja	38	naturalny	1967	0
Japonia	JRR-2	USA	10	90 %	1960	2
Japonia	JRR-3	USA	10	naturalny	1962	1/2
Japonia	JPDR	USA	45	2,6 %	1963	2
Norwegia	HBWR	-	20	naturalny	1959	1
Afryka Południowa	Safari-1	USA	20	93 %	1965	0
Szwecja	R-2	USA	30	90 %	1960	0
Szwecja	R-3/ Adam	-	65	naturalny	1963	3 ^{xxx}
Szwajcaria	Diorit	-	20	"	1960	1
Szwajcaria	Lucens	-	30	0,95 %	1965	2
Szwajcaria	VAK	USA	60	2,6 %	1961	3
NRF	FR-2	-	12	naturalny	1961	1/2
NRF	FRJ-2	W. Brytania	10	80 %	1962	0
NRF	MZFR	-	49	20 %	1965	0
NRF	MZFR	-	200	naturalny	1965	10
Jugosławia	R-4	ZSRR	10	2 %	1959	1/4

x Używanie wzbogaconego uranu jest uzależnione od jednego z obecnych mocarstw jądrowych. Uran naturalny może być otrzymywany z różnych krajów bez trudności.

xx Ilość plutonu uzyskiwana z reaktora jest niewystarczająca. Możliwość takich reaktorów oznaczono w tej rubryce "0".

xxx W późniejszym czasie - 6 bomb rocznie.

B. Elektrownie atomowe

Państwo	Nazwa reaktora	Patronat	Moc w MW	Wz bogacenie uranu ^x	Rok uruchomienia	Roczna możliwość produkcji bomb jądrowych
Belgia	SENA	USA	280	3,1 %	1965	56
Kanada	CANDU	-	220	naturalny	1964	44
Kanada	HWR-1800	-	900	"	1970	180
Czechosłowacja	HWGCR	ZSRR	150	"	1970	30
India	Tarapur	USA	380	lekko wzbogacony	1968	76
India	Rajasthan	Kanada	200	naturalny	1969	40
India	RA P-2	-	200	"	1970 ?	40
India	Madras	-	400	"	1972	80
Włochy	Latina	W. Brytania	230	"	1962	46
Włochy	SENN	USA	160	1,6%-2,1%	1963	32
Włochy	SELNI	USA	270	2 %	1964	54
Japonia	Tokai-Mura	W. Brytania	166	naturalny	1965	32
Japonia	Tsuruga	USA	300	niewielko wzbogacony	1966	60
Holandia	SEP-BWR	USA	50	niewielko wzbogacony	1967	10
Szwecja	R-4/EVA	-	160	naturalny	1968	32
NRF	KRB	USA	250	2,6 %	1966	50
NRF	KWL	USA	240	niewielko wzbogacony	1968	50
NRF	KBWP	-	240	2,5%-3%	1968	48
NRF	HDR	-	25	3 %	1968	5
NRF	KKN	-	100	naturalny	1968/9	20

x Patrz uwaga pod tabelą A.

Źródła: Tabela A i B wzięto z książki Leonarda Beatona pt. "Must the Bomb Spread" ? Książka ta ma być wydana w styczniu 1966 r. przez wydawnictwo Penguin Books.

103

Wykonano w 200 egz

Egz. nr 1-200 Kanc. Tajna ASG

Przedruk z wyd. II Zarządu Sztabu Gen.

Poz. nr pf. 1126/WW

Nr O-XV-2960